

hayat akarken...

Ostim'in dayısı Efdal GÖKALP'e...

OSTİM VAKFI YAYINLARI-3

100. Yıl Bulvarı No:99 Ofim İş Merkezi 8. Kat No:10,
06370 Ostim / Ankara / Türkiye
Tel: 0.312 386 01 21-22 Faks: 0.312 386 37 06
gulnaz.karaosmanoglu@ostim.com.tr

OSTİM Vakfı Yayınları'nın 3. sū olarak basılan bu kitap ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Para ile satılamaz. Eserde yer alan hikaye ve metinlerin altında isim ve mahlas belirtilmeyenlerin anonim olduğu düşün÷lmektedir. Aksine bilgi bulunması durumunda OSTİM Vakfı eser sahibine ilişkin gerekli düzeltmenin yapılabilmesi için bilgi verilmesini rica eder.

İŞARETLER

Hayata Dair-1

Ostim ailesi olarak bizler, akıntısına kapıldığımız çalışma hayatı içinde bazen bir durup kendimize bakma ihtiyacı hissederiz. Güzeli arama çabamızın yanı sıra sorularımızın, sorunlarımızın, yaşadıklarımızın cevaplarına dair izlerin peşine düşeriz.

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, işte bu arayışlarımız sırasında bize yol gösteren, aradığımız cevaplar veren, yaşantımıza ayna tutan izlerden küçük bir demettir. Dostlarımızın karınca misali taşıdığı bu aktarımlar bizlere yine bizi anlatarak hayatımıza ayna tutmaktadır. Bu aynada gördüğümüz her hikaye yalnız olmadığımızı müjdeleyen bir mesaj, bizleri ve hayatımızı biraz daha zenginleştiren, bizi çoğaltan ve bilgeleştiren bir hazinedir.

Siz değerli dostlarımızın her ne vakit olursa olsun göz attığında kendisine gülümseyen işaretler bulacağı küçük bir yol haritası, unuttuğumuz güzellikleri hatırlatan bir pusula olmasını ümit ettiğimiz bu derlemenin, sizlerle paylaşıldığında büyük bir çiçek bahçesine döneceğine inanıyoruz.

Hayatınızın yönünün iyiye, güzele, doğruya gitmesi dileğimizle..

İŞARETLERİN PEŞİNDE

Hayata Dair-2

Hayat akıyor ve biz hala, akıntısına kapıldığımız hayata dair işaretlerin izini sürmeye devam ediyoruz. Şu an sizinle paylaşıyor olmaktan mutluluk duyduğumuz "Hayata Dair-2" sürdüğümüz izlerin devamıdır.

İlk basımını 2004 baharında gerçekleştirerek elden ele dağıttığımız "Hayata Dair" kısa zamanda tükendi. Ostim, Ankara, Türkiye derken sınır ötelerine varan bir bağ oluşturdu okurlarıyla bizler arasında... Çalışanlarımız ve dostlarımız yine hikâyelerini paylaşmaya, onları taşımaya devam ettiler. Tek fark vardı; bu sefer işaretlerin peşinde daha kalabalıktık...

"Hayata Dair" kitapları, size büyük ve renkli bir fotoğraf albümü sunuyor, her bir fotoğraftan size ait olanı almanız için... Yan yana yapıştırdığınızda sizin yaşamınızın fotoğrafı çıkacak karşınıza... Çünkü "Hayata Dair" olan, "size dair" olandır aslında...

Hayatınızın yönünün iyiye, güzele, doğruya gitmesi dileğimizle...

İŞARETLERİN DİLİ

Hayata Dair-3

Hikâyeler “hayat akarken bize yön gösteren işaretlerdir” diyerek başlamıştık işaretlerin peşine düşmeye... Hikâyelerimiz biriktikçe fotoğrafımızla yüzleşmiş “hayata dair olan kendimize dair olandır aslında” diyerek devam etmiştik iz sürmeye...

Bugün ise ülkemizin her bir köşesinden, okullardan işletmelere, kurslardan resmi kurumlara, ev hanımlarından eğitimcilere, gencinden yaşlısına binlerce okurun yolculuğumuza çoğalarak eşlik ettiğini görebiliyoruz, çünkü artık bizler;

Hiçbir yaş, ırk, memleket, sınıf, eğitim gözetmeden herkesin konuşabildiği;

Kötünün, iyinin önünde diz çöktüğü;

Tecrübenin yeniye rehberlik ettiği;

Alın terinin, hakla kardeş olduğu ortak bir dille anlaşıyoruz:
İşaretlerin dili...

“Vicdan, işaretleri görerek ilerleyebilenlerin başlıca kerametidir ve vicdan, insanlığın ana dilidir.”

Hayatınızın yönünün iyiye, güzele, doğruya gitmesi dileğimizle..

Orhan AYDIN

Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

KARTALIN YENİDEN DOĞUŞU	11
HAYAT NE GARİP BU GÜNLERDE	13
YENGEÇLER VE İNSANLAR	15
İNANMAK VE ÇALIŞMAK	17
HENRY FORD	18
ÖZGÜRLÜK NEDİR?	19
İLERİYİ GÖRMEK	20
DÜNYANIN EN BÜYÜK SIRRI	21
YANLIŞ VE DEĞERLER	23
KILICIN KESKİN OLURSA	25
HANGİSİ	27
BAŞARININ SIRRI	29
SU, ATEŞ VE AHLAK	30
SARI ÖKÜZ	31
KISA SÜRELİ BAŞARI	33
VERECEĞİM AMA HAKEDENİ BULABİLİRSEM	34
CAHİL CESARETİ	36
SEVGİ VE YARDIM	38
MİMAR SİNAN'IN MEKTUBU	40
SEMERCI	42
TUTACAK BİR EL	43
YAŞADIĞIMIZ ÇAĞA BİR ÖRNEK	44
KENAR MAHALLE	45
İNANIN VE GERİ DÖNMEYİN	47
SORUMLULUK	48
BAŞARININ SIRRI YÜREKTEDİR	49
SOKRAT ÖĞRENCİLERİNİ NASIL SEÇERDİ?	51
MUTLULUĞUN SIRRI	52
ÇÖZÜMÜ PARÇALARA BÖLMEK	54
TEVAZUNUN DEĞERİ	55
TORBALARDA NE VAR?	56
KARAKTER ZORLUKLARLA GELİŞİR	58
ROMALILARIN İLGİNÇ UYGULAMASI	59
HAMAL	60

HEDİYE	62
TUZ VE SU	64
SINAV	66
ÖĞRENMEYE AÇIK OLMAK	67
FARKINDA OLMAK	68
CENNET VE CEHENNEM	69
HUZUR'UN KIYMETİ	70
ASIL ZEVK	71
CESARETİN SİMYASI	72
UÇABİLMEK İÇİN	74
SATRANÇ VE TAVLA	75
ANNE ZÜRAFA VE YAVRUSU	77
FİZİKİ EKSİKLİKLERİNİ DERT ETMEDEN ÇALIŞ	79
EVEREST'İ YENMEK	80
TAHTA ATIN ÖĞRETTİĞİ	81
MAYMUN TUZAĞI	82
ASKERİN HAKKINI YEDİRMİYEN ÇOCUK	83
DAİMA DAĞIN TEPESİNE BAK	84
İLERİYE GİTMEME MECBURUZ	85
NEDEN BEN DİYE SORMAYIN	86
BİR HİKAYE, BİR HASTA	87
BİR HAYAT DENEYİMİ	89
BEŞ PARMAK DAĞINDAKİ TANK	91
AYAKKABICI	94
ÇOCUKLARINIZ	97
ALDIRMA YÜRÜ	98
RİSKLERİ GÖZE ALMAK	99
BİR BASKETÇİNİN BİLİNMEYEN TARİHİ	100
MEİN BALIKÇISININ TALİHİ	102
BAŞARININ YOLU	103
KISA CEVAP	104
SESSİZ DERS	105
ELİNDEN GELENİ YAPMIŞ OLMAK	106
SUYUN AKIŞI	107
ŞÖHRET VE BAŞARI	108
BAŞARI VE GÜVEN.....	109
BANA BİLDİĞİN HERŞEYİ ÖĞRET	110

KAFESİN İÇİNDEKİ HAYAT	111
MERHAMET	113
GÖRMÜYORDU, DUYMUYORDU AMA İNSANLIĞIN İŞİĞİ OLDU	114
SAĞDUYUNUN GÜCÜ	117
HUZUR	119
BAY HONDA	120
CESARET	124
GEÇ KALMAK	126
GİZLİ YÜZ	129
KURŞUN KALEME ÖĞÜTLER	131
İRADENİN ZAFERİ	132
ÖĞRENMENİN SONU YOKTUR	134
NEZAKET	136
GÖNÜLDEN İNANMAK	137
YAPTIĞINIZ İŞE İMZANIZI ATIN	138
BİR ÇAĞIN VİCDANI OLMAK	140
KENDİNİZE ENGEL OLMAYIN	141
KERVANSARAY	143
İBN-İ SİNA	145
KRİZ YÖNETİMİ	146
AZDAN VERMEK	147
BULUNDUĞUN YERE YENİLİK KAT	149
YAŞAMDAKİ 4 MAHALLE!	152
ZENGİNLİK NEDİR?	153
ÖĞRENCİ GÖZÜNDE ÖĞRETMEN	155
ÖĞRENDİM Kİ	156
KİBİRLE BAKMA	159
AYNAYA TAHAMÜLLERİ YOK	161
BİR HAYALİM VAR	162
KAHVE	163
OK, YAY VE HEDEF	164
AYNA	166
İÇİNDE KAYBOLMADAN'DA GERÇEKLERİ GÖREBİLİRSİN	167
BAKIŞ AÇISI	168
YAŞ DAL	169
GELECEĞİN SUÇLUSUNU YETİŞTİRMENİN EN BASİT KURALI	170
KARINCA GÖRÜŞÜ	171

YEŞİM TAŞI	172
PARANIN NE ÖNEMİ VAR?	174
BİR YEMEK TARİFİNDEN ZENGİNLİĞE GİDEN YOL	175
BİRBİRİNE TUTUNMAK	176
İKİ BARDAK SU	177
ÖĞRENMENİN'DE BİR MALİYETİ VARDIR	178
BİR GERÇEK DOSTLUK SINAVI	179
GEREKTİĞİNDE BIRAKMAYI BİLMEK	180
MÜMKÜN OLSAYDI	182
EN KÜÇÜĞÜN ÖNEMİ	183
BAŞKA DUA BİLMEZ MİSİN?	185
HERKES KORKTUĞUNDA	187
ASLINDA NEDEN KORKARIZ?	189
ZOR ŞARTLAR BİZİ GÜÇLENDİRİR	190
HAYATIN KARŞISINDA	192
SAĞLIK OLSUN	194
İNSAN OLMAK	196
KENDİ KULVARINIZI OLUŞTURUN	198
BİLGİNİN DEĞERİ	201
HOCA İLE SEYİS	203
TAMİR OLMAYAN DELİKLER	204
SUYA YAZI YAZMAK	205
İŞKOLİK TATİLDE	206
KİŞİLİĞİNİZ YOKSA	209
ŞEHİR KAPISI İLE AĞIZ ARASINDAKİ FARK	210
STATÜKO	211
ESKİYİ "YENİ" YAPMAK	213
İSTEMEM, SİZİN OLSUN	215
HAYATIN ANLAMI	217
REKTÖRDEN DERS	219
HAYATINIZIN HANGİ DÖNEMİNİ AYNEN YAŞAMAK İSTERDİNİZ?	220
HAYATINI ALDIKLARINLA KAZANIRSIN, VERDİKLERİN ÜZERİNE İNŞAA EDERSİN	221
BULMAK İÇİN ARAMAK GEREK	223
ZAMANIN DEĞERİ	224
HAYATI KEŞFETTİREN MUZLAR	225
HİÇ BEKLEMEDEN	226
BİR HAYIR VARDIR	228

OLURDA UNUTURSAM	230
MİMAR SİNAN'IN DEHASI	232
KABAĞIN SAHİBİ VARDIR ELBET!	234
EN İYİ BUĞDAY	236
PAPUCU DAMA ATILMAK DEYİMİ NERDEN GELİR?	237
HIZLI DÜŞÜN, SAKIN OL, GÜÇLÜ GÖRÜN	239
MESNEVİ'DEN BİR HİKAYE	241
KURTULUŞ SAVAŞI ANKARASINDA BİR İBRET VESİKASI.	242
KENDİSİNE FAYDASI OLMAYANIN BANA FAYDASI OLMAZ.	244
HUN İMPARATORU ATILLA'NIN LİDERLİK SIRLARI	246
FİYAT VE KALİTE	247
ANNE SEVGİSİ	248
HZ.ALİ'NİN RİYA KONUSUNDAKİ HASSASİYETİ	250
KUTADGU BİLİĞ VE YUSUF HAS HACİB.	251
YAŞANAN HER ŞEYİN BİR SEBEBİ VARDIR.	256
60 YAŞINDA ÖĞRENCİ, 90 YAŞINDA REKTÖR.	258
İNSANLARI ANLAMAYA ÇALIŞIN.	259
İLİM HATIRINA	260
PADİŞAH'IN İŞİ NE?	261
HATAY CUMHURİYETİ İLE İLGİLİ İLGİNÇ BİR OLAY	265
ÖZGÜRLÜĞÜN HİKAYESİ.	267
ÇÖP KAMYONU KANUNU.	268
KORKMA	270
SÜRGÜN ÜLKEDEN BAŞKENTLER BAŞKENTİNE	272
UNUTULMAZ DERS.	276
SÜTÇÜ	278
ASLA PES ETME	280
BAZI ARKADAŞLARINIZ	281
ÇEVRE HAKKINDA.	286
AMİN NEDİR?	288
KASIRGA VE KELEBEKLER	290
İYİLERİN SESSİZLİĞİ.	292
ÖLDÜRMEYECEKSİN	293
SİMURG KİM?	294
MERDİVENLERİ TEKMELEYENLER	296
ARTIK PAYDOS	298
ONLARSIZ DA YAŞAYABİLİRMİŞSİN GİBİ	299

*K*artalin yeniden doğuşu

Kartal, kuş türleri içinde en uzun yaşayan türdür. 70 yıla kadar yaşayan kartallar vardır. Ancak bu yaşa ulaşmak için, 40 yaşlarındayken çok ciddi ve zor bir kararı vermek zorundadırlar.

Kartalin yaşı 40'a dayandığında pençeleri sertleşir, esnekliğini yitirir ve bu nedenle de beslenmesini sağladığı avlarını kavrayıp tutamaz hale gelir. Gagası uzunlaşır ve göğsüne doğru kıvrılır. Kanatları yaşlanır ve ağırlaşır. Tüyleri kartlaşır ve kalınlaşır. Artık kartalin uçuşması iyice zorlaşmıştır. Dolayısıyla kartalin bir seçim yapması gerekir; Ya ölümü seçecektir ya da yeniden doğuşun acılı ve zorlu sürecini göğüsleyecektir. Bu yeniden doğuş süreci 150 gün kadar sürer. Kartal yeniden doğuş sürecine karar verirse bir dağın tepesine uçar ve bir kayanın duvarında, artık uçuşmasına gerek olmayan bir yerde yuvasında kalır.

Bu uygun yeri bulduktan sonra kartal gagasını sert bir şekilde kayaya vurmaya başlar. En sonunda kartalin gagası yerinden sökülür ve düşer. Kartal bir süre yeni gagasının çıkmasını bekler. Gagası çıktıktan sonra kartal bu yeni gaga ile pençelerini yerinden söker çıkarır. Yeni pençeleri çıkınca kartal bu kez eski kartlaşmış tüylerini yolmaya başlar. 5 ay sonra kartal, kendisine 20 veya daha uzun süreli bir yaşam başıslayan meşhur yeniden doğuş uçuşunu yapmaya hazır duruma gelir...

Kendi yaşamımızda sık sık bir yeniden doğuş süreci yaşamak zorunda

kalırız. Zafer uçuşunu sürdürmek için, bize acı veren eski alışkanlıklarımızdan, geleneklerimizden ve anılarımızdan kurtulmak zorundayız.

Ancak geçmişin gereksiz safrasından kurtulduğumuzda, deneyimlerimizden yeniden doğuşumuzun getireceği olağanüstü sonuçlarından sonra tam olarak yararlanabiliriz.

Hayat ne garip bugünlerde

Mallarımız arttı, keyfimiz azaldı.
Daha büyük evlerde kalıyoruz ama daha küçük ailelerde yaşıyoruz.
Konforumuz arttı ama zamanımız daraldı.
Diplomamız bol ama sağduyumuz az.
Uzmanlıklar arttı ama sorunlar çoğaldı.
İlaçlar çoğaldı, hastalıklar arttı.
Sorumsuzca para harcıyoruz ama az gülüyoruz.
Trafikte çok hızlıyız ama çabuk parlıyoruz.
Akşam geç yatıyor, sabah yorgun kalkıyoruz.
Az kitap okuyor, çok televizyon seyrediyoruz.
Varlığımızı arttırdık ama değerlerimizi yitirdik.
Çok konuşuyor ama az gönül veriyoruz ve bol yalan söylüyoruz.
Para kazanmayı öğrendik ama yuva kurmayı beceremedik.
Hayata yıllar ekledik, yıllara hayat katamadık.
Uzaya ulaştık ama ruhun derinliklerine inemedik.
Havayı temizledik ama ruhları kirlettik.
Atomu parçaladık fakat önyargılarımızı yıkamadık.

Çok yazıyoruz ama az gelişiyoruz.
Daha çok plan yapıyoruz ama daha az sonuç alıyoruz.
Acele etmeyi öğrendik ama sabırlı olmayı asla...
Gelirimiz arttı; karakterimiz zayıfladı.
Tanıdıklar çoğaldı; dostlar eksildi.
Çabalar arttı ama mutluluklar azaldı.
Dünya barışı deriz ama silahlanıyoruz.
Daha mutlu olmak için somurtarak çalışıyoruz.
Eve çift maaşın girdiğı ama çiftlerin boşandığı;
Güzel evlerin yuva olamadığı;
Vitrinlerin dolu ama gönüllerin boş olduğı günlerde yaşıyoruz...

Yengeçler ve insanlar

Belli bir yengeç türü vardır ki, kolay kolay yakalanamaz. Bu yengeç türü, her yengeç tuzağından sıyrılacak kadar zeki ve hızlıdır, fakat sahip oldukları insani bir özellik yüzünden her gün bu yengeçlerin binlercesi avlanıyor.

Yengeçleri yakalamak için kullanılan tuzak aslında çok basit bir düzeneğe sahip; üst tarafı açık tel bir kafes. İçine yem yerleştirilen kafes suyun içine konuluyor. İlk yengeç gelip kafese giriyor ve yemi yemeye başlıyor. İkinci bir yengeç onu takip ediyor ve sonra diğerleri... Sonunda yem bitiyor. Yem bitince yengeçlerin ağız açık kafesten çıkıp gitmesini bekliyorsanız, yanılıyorsunuz. Aslında bunu kolaylıkla yapabilirler, ama yapmıyorlar. Bunun yerine kafeste kalmaya devam ediyorlar. Yem bittikten sonra bile başka yengeçler gelip ve onlara katılıyorlar. Hepsisi birlikte hapis hayatı yaşamaya başlıyorlar.

Niye mi? Yengeçlerden bir tanesi kapanda daha fazla kalmaya gerek olmadığını düşünüp kapıyı terk etmeye kalkarsa, diğer yengeçler hemen üzerine çullanıp onu durdururlar. O ne kadar çabalarsa çabalasın, onu her defasında kafesin dışına gitmekten alıkoyarlar. Eğer inat ederse, tırmanmasını engellemek için kısıkaçlarını koparırlar. Eğer daha da inat ederse, onu öldürürler. Yengeçler, çoğunluğun zoruyla kafesin içinde kalır. Kafes sudan çıkartılır ve afiyetle yenmek üzere lokantalara götürülür...

Bu tür yengeçlerle insanlar arasındaki en önemli fark, yengeçlerin suda, insanların ise karada yaşıyor olması. Biz size, iki ayaklı kara yengeçlerine karşı uyanık olmanız için birkaç ipucu verelim. Yengeç-insanlar genellikle fiziksel güç kullanmazlar. Genelde güç kullanmalarına ihtiyaçları bile yoktur. Daha etkileyici metotları vardır onların: İmalî sözler söylemek, kuşkuya düşürmek, alay etmek, küçümseyici davranışlar, hor görmeler, dudak bükmeler, gurur kırmalar, utandırmalar ve sataşmalar, takılmalar, yalanlar ve daha neler neler...

“Yengeç-insanlar” tarafından incitilmek, yaralanmak ve yok edilmek istemiyorsanız, siz siz olun, onların düştüğü tuzaklara düşmeyin!

İnanmak ve çalışmak

Yıllar nce Amerika'da yaşlı bir kayıkçı Mississippi Nehri'nin bir yakasından öteki yakasına yolcu taşıyarak geçimini sağlıyordu. Yaşlı kayıkçı, kayığındaki kreklerden birinin üstüne "inanmak", diğerine ise "alışmak" yazmıştı. Bunların ne anlama geldiğini soranlara, kayıkçı şöyle yanıt veriyordu:

-“Nehri karşıdan karşıya geçmek için her iki küreğe de ihtiyaç vardır. alışmaksızın inanmak veya inanmadan çalışmak, sizi olduğunuz yerde döndürür durur. Yaşam yoluna da tek kürekle çıkmak, nehri tek kürekle geçmekten farksızdır. Yerimizde döner durur, hiçbir yere gidemeyiz. ”

Henry Ford

1903 yılında bir banka müdürü, önüne gelen kredi talebini inceliyordu. Kredinin istenme sebebini okuyunca yüzünü buruşturdu ve üzerine "Reddedildi" mührünü vurdu. Kredi talebinin geri çevrildiğini duyan Henry Ford, derhal müdürün yanına çıkarak:

"Nasıl böyle büyük bir projeyi geri çevirebilirsiniz ?" diye, sordu.

Banka müdürü kendinden emin bir şekilde:

"Otomobil ancak geçici bir moda olabilir. Bu tarz geçici işlerle uğraşacak vaktim yok" dedi.

Bu sözler üzerine Henry Ford odayı terk ederken şunları söyledi:

"Bir gün yollarda at arabaları kalmayacak, tüm ulaşım otomobille sağlanacak..."

Henry Ford başarıya ulaşana kadar beş kez iflas ederek her şeye yeniden başlamak zorunda kaldı. Karşısına çıkan sayısız engele rağmen vizyonunun genişliği ve ona ulaşma arzusu sayesinde otomotiv sektörünün kurucusu ve bir numaralı ismi olmayı başardı.

Özgürlük nedir?

Adamın biri bilge kral olmakla ün salmış bir kralın yanına gider.

Krala şunu sorar:

- Efendim söyleyin bana, şu hayatta özgürlük var mıdır?

Kral: Elbette! kaç bacağın var senin?

- İki efendim, der adam.

Kral: Pekâlâ, tek bacağının üstünde durabilir misin?

- Elbette, diye cevap verir adam.

Kral: O halde hangi bacağın üstünde duracağına karar ver.

Adam biraz düşünür ve sol bacağı üstünde durmaya karar verir.

- "Tamam." der Kral: Şimdi de öteki bacağını kaldır.

Adam şaşırır:

- Bu imkânsız kralım, der.

Kral: Gördün mü, özgürlük budur! Sadece ilk kararı almakta özgürsün ondan sonrasında değil. Hayat kararlardan ibarettir ve kararlar birer kibrittir. Doğru yerde ateşlediğinde seni ısıtacak, çorbanı kaynatacak ateş olur, yanlış yerde ateşlediğin vakit ise içinde bulunduğun evle birlikte seni de yakar...

İleriye görmek

Yola dizilmiş bir kervanda en önde giden katır daima başı yerde olduğu halde, ikide bir tökezliyor, düşüp kalkıyordu. Katırın arkasındaki develerin başları havada, yolu hiç izlemedikleri halde, tökezlemeden yollarına devam ediyorlardı.

Katırın biri buna çok üzülür, deveye sorar:

-Arkadaş! Bu nasıl iş? Sen, başın havalarda, iniş olsun çıkış olsun, en dar yollarda bile güzelce gidiyorsun, hiç kapaklanmıyorsun. Bense, başım önde tökezleyip duruyorum. Neden böyle oluyor?

Deve şöyle cevap verir:

-Benim başım dik. Daima, ileriden gelecek tehlikeleri sezerim. Ona göre önlemler alırım, yere düşmem. Sen ise, üç adım öteni göremiyorsun çünkü önüne bakıp duruyor, çukurları önceden göremediğin için, bir kör gibi çukurların içine düşüyorsun. Nedeni bu...

Hayatta her adımı atarken, önce ileriye sonra da bastığın yeri görürsen kolay kolay tökezlemezsın!

Dünyanın en büyük sırrı

Platon bir gün, ülkenin en büyük bilgesinin yanına gider. Bilge onu karşılar ve oturup sohbet etmeye başlarlar.

Platon bilgeye döner:

- Sen bu dünyanın en bilge kişisisin. Sen hayata dair her şeyi bilirsin. Bana öyle bir anahtar ver ki bütün kapıları açmamı sağlasın.

Bilge, Platon'a döner:

- Ama bu yükü taşıyabileceğinden emin misin? diye sorar.

- Evet, lütfen bana dünyanın en büyük hazinelerine ulaşmamı sağlayacak sırrı ver.

- Bunu bilmek, sana çok büyük bir sorumluluk yükleyecek. Bu sırrı öğrendiğinde artık bunu saklayamazsın. Bunu yapman gerek. Eğer sırrı öğrendikten sonra uygulayamazsan, o zaman sır seni yavaş yavaş ölüme götürür. Eğer kullanmazsan, sır senin başına bela olur. Bu çok kritik bir karar anıdır senin için, çünkü hem hazineyi hem de zehri tercih edebilirsin. Bunun için hazır mısın?

- Evet, bu sırrı taşımaya hazırım! Sırrı kullanacağıma dair yemin ederim sana. Eğer kullanmazsam, o zaman da başıma gelecekleri kabul ediyorum.

- O halde yaklaş yanıma, kulaklarını dört aç ve beni dinle. Sana dün-

yanın en büyük sırrını veriyorum. Ama bunu bildikten sonra kullanmazsan, başına büyük bir dert alacaksın.

Bilge büyük bir dikkatle Platon'un gözlerinin içine baktı ve bütün gücü ile sırrı açıkladı:

- İşte budur dünyanın en büyük sırrı. Sana bütün hazineleri verecek olan sır budur. Çok basit ama çok büyük bir sırdır bu.

Platon şaşkındı.

- Ama bu çok basit, dedi.

Bilge o sözünü bitirmeden yine sırrı haykırdı büyük bir sesle:

- Yap!

- Soru yok, yorum yok, endişe yok! Yalnızca yap! diye haykırdı yeniden.

- Sana dünyanın kapılarını açacak olan sır budur işte! dedi. Eğer muhteşem bir yaşam istiyorsan, o zaman "git ve yap!" Eğer başarı istiyorsan, zenginlik istiyorsan, Git ve Yap!

Platon bir şeyler söylemeye çalıştıkça, şaşkınlığını dile getirmek istedikçe, bilge onu susturdu ve "Yap!" diye haykırdı. Platon sırrı öğrenmişti. Artık dünyanın en büyük hazinesine sahipti her şeyi elde edebilirdi. Sadece gitti ve "YAPTI"

İşte artık dünyanın en büyük sırrına sahipsiniz. Bu sır hayatınızı değiştirebilir. Bu sır sizi hayallerinizin de ötesine götürebilir. Başarılı mı olmak istiyorsunuz? Gidin ve yapın. Zenginlik mi istiyorsunuz? Gidin ve sadece yapın. Ne istiyorsunuz? Sınırlı bir hayat mı, rüya gibi bir hayat mı? O zaman gidin ve yapın.

Bunu başarabilir misiniz?

Bunu yapabilir misiniz?

YAP'ın o zaman!

Yanlışlar ve değerler

11 yaşındaydı ve New Hampshire gölünün ortasındaki adada bulunan evlerinde ne zaman eline bir fırsat geçse hemen balığa giderdi. Levrek avı yasağının kalkmasından bir gün önce, babasıyla akşamın ilk saatlerinde küçük güneş balıklarından yakaladı. Sonra oltasına yem takıp, oltayı fırlatma talimi yaptı. Yem suya değdiği zaman gün batımında suda altın haleler oluşturmuş, daha sonra gölün üzerinde ay doğmuştu.

Oltasının hızla çekildiğini hissedince, oltaya büyük bir balık geldiğini anladı. Babası oğlunun balığı çekişini hayranlıkla izledi. Çocuk sonunda yorgun düşen balığı sudan çıkardı. Bu o güne kadar gördüğü en büyük balıktı; bir levrek ama av yasağının kalkmasına sadece saatler kalmıştı. Baba-oğul güzelim balığa baktılar, pulları ay ışığında ıslık ıslık parlıyordu. Babası bir kibrit yakıp saatine baktı. Saat 22.00 olmuştu. Av yasağının bitmesine daha iki saat vardı. Önce balığa, sonra oğluna baktı.

- Suyla geri bırakman gerekiyor oğlum, dedi.
- Baba! diye itiraz etti çocuk ağlamaklı bir sesle.
- Başka balıklar da var, dedi babası.
- Ama hiçbirisi bunun kadar büyük değil! dedi çocuk.

Göle şöyle bir göz attı. Gölde hiçbir balıkçı teknesi yoktu. Babasının yüzüne baktı bu kez. Kendilerini hiç kimsenin görmemiş olmasına, kimse-
nin ne yakaladıklarını bilmesinin imkânsız olmasına karşın, babasının
sesinden bu konuda hiçbir ödün vermeyeceğini anlamıştı. Oltanın ucunu
balığın ağzından çekti ve balığı gölün karanlık sularına bıraktı. Balık suya
düşer düşmez, şöyle bir çırpındı ve gözden kayboldu. Çocuk bir daha bu
kadar büyük bir balık tutamayacağından emindi... Bu olay bundan tam
34 yıl önce oldu. Bugün o çocuk, New York City'nin ünlü mimarlarından-
dır. Babasının küçük evi hâlâ o adadadır. Oğlunu ve kızlarını hâlâ o ada-
daki küçük eve balık tutmaya götürür.

Çocuk haklıydı. Bir daha o kadar büyük bir balık tutamadı. Fakat
"değerler" konusunda bir ikilem yaşadığı zaman hep o balığı gözünün
önüne getirdi. Babasından öğrendiği gibi "değerler", doğru ile yanlışın ne
olduğu konusunda çok basit bir konudur. Güç olan yalnızca değerlerin
uygulanabilmesidir. Birileri görmediği zaman da doğru olanı yapabiliyor
muyuz?

Evet, küçüklüğümüzde bizlere balığı suya geri bırakmak öğretilseydi,
doğru olanı yapabilirdik. Çünkü gerçeğin ve doğrunun ne olduğunu
öğrenmiş olurduk. Doğru olanı yapma kararı belleklerimizdeki canlılığını
hiçbir zaman yitirmez. Bu anıyı dostlarımıza ve torunlarımıza göğsümüz
kabara kabara anlatırız. Fırsatlardan yararlanmak değil, doğru olanı yap-
maktır önemli olan.

Değerlerinizi kaybetmeden sevgiyle kalın...

Kılıcın keskin olursa

Rivayete göre Yavuz Sultan Selim kıyafetine pek dikkat etmez, elbisesi eskidiği halde elbisesini yenilemezmiş. Bu yüzden devlet ricali gerek saygı dolayısıyla, gerekse kendisinden çekindikleri için huzuruna yeni ve süslü elbiselerle çıkmaya çekinirlermiş.

Padişahın elbisesi gitgide fersudeleşir, lakin kimse kendisine bunu hatırlatmaya cesaret edemezmiş. Bir ara padişah ve vezirleri adam akıllı kılıksızlaşır. O sırada bir elçinin geleceği haber alınır. Bunu fırsat bilen sadrazam, bin bir korku ile hünkâra:

- Efendimiz, bu kâfir makulesi, akl-i kasirleri muktezasınca zahirbin olup alâyişe ziyade nazar ederler. Layıktır ki, siz padişahımız dahi...

Yavuz onun maksadını anlar ve sözünü keser:

- Ha... Evet, öyle yaparız. Hem siz dahi bir hoş ziynetlu libas tedarik eylen!

Vezirler sevinir ve süslü elbiseler diktirip hazırlanırlar. Padişah ayrıca, elçiyi kabul edeceği zaman tahtın ayakucuna bir yalın kılıç konulmasını emreder.

Her şey hazırdır. Vezirler, başta sadrazam bulunduğu halde muhteşem elbiseleriyle tahtın etrafında yer alıp Padişah'ı beklemektedirler. Birdenbire Yavuz gelir lakin eski kıyafetiyle! Vezirlerin korkudan dudakları patlayıp aksakallı çeneleri gelincik çiçeğine döner. Aynı zamanda elçi

de huzura kabul olunur. Devrinde dünyayı titreten Yavuz'un önünde korkudan iki büklüm bir halde durur. Mutad, merasim ve konuşmadan sonra ise padişahın huzurundan çıkar.

O zaman Yavuz vezirlere:

- şimdi varın, elçi beye sorun. "Padişahın libasını nasıl buldunuz?" deyin!

Vezirler koşarlar ve bu suali elçiye tekrar ederler. Aldıkları cevap ise şudur:

- Ben şevketli hükümdarı görmedim bile... Tahtının ayakucundaki yalın kılıç gözümü aldı; sadece onu gördüm!

Bu cevap padişaha söylendiğinde padişah parmağı ile hala tahtın ucunda duran kılıç göstererek şöyle demiş:

-“ Hod bunun ağızı kestikçe, k ffarın gözü anda olup bizi görmezler ve libasımızı fark etmezler. Allah anın keskin olmadığı günü göstermeye ki libas ve al yiş o güne mahsustur. Çünkü kâfir gözü o zaman yerden kalkıp Al-i Osman padişahlarına dikilir!”

Hangisi

Bir grup öğrenciden günümüz dünyasının yedi harikasının neler olduğunu düşünüp bir liste yapmaları istenir. Öğrencilerin arasında anlaşmazlıklar çıkmasına rağmen en fazla oyu alan 7 Harika şöyle sıralanır:

- Mısır'ın Büyük Piramitleri
- Taş Mahal
- Büyük Kanyon
- Panama Kanalı
- Empire State Binası
- St. Peter Bazilikası
- Çin Seddi

Öğretmen oyları toplarken, sessizce duran bir kız öğrencinin henüz kâğıdını vermediğini fark eder. Sonra öğrencisine kendi hazırladığı liste ile ilgili bir problem olup olmadığını sorar.

Kız öğrenci ise;

- Evet, biraz! O kadar çok şey var ki, bir türlü karar veremiyorum, der.
- Öğretmen de öğrencisine; Peki, söyle bakalım senin listende neler var?

Belki biz sana yardımcı olabiliriz.

Kız öğrenci önce duraksar ve sonra okumaya başlar.

Bence Dünyanın Yedi Harikası:

- Görmek,
- Duymak,
- Dokunmak,
- Tatmak,
- Hissetmek,
- Gülmek,
- Sevmektir...

Başarının sırrı

Hayatında önemli başarılarla imza atmış, kariyerinin zirvesinde olan bir işadamına röportaj sırasında bir gazeteci:

- Başarının sırrı nedir sizce? diye sordu.

Cevap çok kısaydı:

- İki kelime.

- Peki, o iki kelime nedir efendim?

- Doğru kararlar.

- Peki, doğru kararlar nasıl alınır?

- Bir kelime ile.

- O nedir peki?

- Tecrübe.

- Peki, bu tecrübe nasıl elde edilir'?

- İki kelime ile.

- O iki kelime nedir?

- Yanlış kararlar.

Su, ateş ve ahlak

Su, ateş ve ahlak dost olup birlikte zaman geçirmeye başlamışlar. Çevrede dolaşırken eğer kaybolurlarsa birbirlerini nasıl bulabileceklerini sorgulamaya başlamışlar.

Suya sormuşlar:

- Kaybolursan seni nasıl bulacağız?
- Nerede bir şırıltı duyarsanız beni orada bulabilirsiniz, diye cevap vermiş.

Ateşe sormuşlar:

- Seni kaybedersek ne yapalım?
 - Bir duman gördüğünüz yerde ben varım, diye yanıtlamış.
- Sıra ahlâka gelmiş. Onun yanıtı ise oldukça düşündürücüyü:
- Beni kaybederseniz, bir daha asla bulamazsınız!

Sarı öküz

Otlakların birinde bir öküz sürüsü yaşarmış. Çevredeki aslan sürüsünün de gözü öküzlerdeymiş. Ancak, öküzler saldırı anında bir araya geldiği zaman, aslanların yapacak bir şeyi kalmazmış. Bu yüzden küçük hayvanlarla beslenmek zorunda kalan aslanlar, iyi beslenememeye başlayınca bir çare düşünmüşler.

Topal aslan yanına bir iki aslanı da alarak, beyaz bayrak çekmiş ve öküz sürüsüne yanaşmış. Öküzlerin lideri boz öküz ve yanındakilere aslan tatlı bir dille konuşmaya başlamış:

- Saygı değer Öküz Efendiler, bugün buraya sizden özür dilemeye geldik. Biliyorum bugüne kadar sizlere zarar verdik. Ama inanın ki, bunların hiçbirini isteyerek yapmadık. Bütün suç hep o sarı öküzde. Onun rengi sizinkilerden farklı ve bizimde gözümüzü kamaştırıyor, aklımızı başımızdan alıyor. Biz de barışseverliğimizi unutuyor ve saldırganlaşıyoruz. Sizinle bir sorunumuz yok. Verin onu bize, kurtulun ve yine barış içinde yaşayalım hep birlikte.

Boz öküz ve heyeti bu sözler üzerine aralarında tartışmış ve teklifi haklı bularak, sarı öküzü vermişler aslanlara. Bir tek benekli öküz karşı çıkmış ama kimseye derdini anlatamamış. Bir süre sonra aslanlar yine aynı yöntemle gelip, bu kez uzun kuyrukluyu istemişler:

- Gördünüz mü ne kadar barışseveriz! Sizi de kararınızdan dolayı teb-

rik ederiz ancak sizin şu uzun kuyruk var ya, kuyruğunu salladıkça nereden baksak görünüyor ve aklımızı başımızdan alıyor. Size saldırmamak için kendimizi zor tutuyoruz. Oysa sizler normal kuyruklusunuz. Verin onu bize bu konuyu kapatıp, barış içinde yaşamaya devam edelim.

Boz öküz ve heyeti, uzun kuyrukluyu teslim etmiş, yine benekli öküz karşı çıkmış. Uzun kuyruk, aslanların pençesi altında can vermiş. Bu olay sürekli tekrarlanmış, her seferinde farklı bahanelerle. Sonunda öküzler zayıflamış, aslanlar küstahlaşmış. Artık hiçbir bahane ileri sürmeden, doğrudan müdahale ederek:

- Verin bize şunu, yoksa karışmayız, demeye başlamışlar.

Birer birer aslanların pençesinde can verirken diğerleri, boz öküz ve birkaç öküz kalmış geride. İçlerinden biri liderlerine:

- Vaktiyle ne kadar güçlüydük ne oldu bize, nerede kaybettik biz bu savaşı? diye sormuş.

Boz öküz, benekli öküzün sözlerini hatırlayarak gözleri nemli:

- Biz, sarı öküzü verdiğimiz gün kaybettik bu savaşı!

Kısa süreli başarı

Ulu bir kavak ağacının yanında bir kabak filizi boy göstermiş. 'Bahar ilerledikçe bitki kavak ağacına sarılarak yükselmeye başlamış. Yağmurların ve güneşin etkisiyle müthiş hızla büyümüş ve neredeyse kabak ağacıyla aynı boya gelmiş.

Bir gün dayanamayıp sormuş kavağa:

- Sen kaç ayda bu hale geldin ağaç?
- 10 yılda demiş kavak.
- 10 yılda mı? diye gülmüş ve çiçeklerini sallamış kabak.
- Ben neredeyse 2 ayda seninle aynı boya geldim bak!
- Doğru demiş ağaç, doğru...

Günler günleri kovalamış ve sonbaharın ilk rüzgârları başladığında kabak önce üşümeye sonra yapraklarını düşürmeye, soğuklar arttıkça da aşağıya doğru inmeye başlamış.

Sormuş endişeyle kavağa:

- Neler oluyor bana ağaç?
- Ölüyorsun, demiş kavak.
- Niçin?
- Benim on yılda geldiğim yere, iki ayda gelmeye çalıştığın için...

Vereceğim ama hakedeni bulabilirsem

Varlıklı bir adam sordu:

- Bize vermekten bahset.

Ve filozof cevap verdi:

- Sahip olduklarınızdan verdiğinizde, çok az şey vermiş olursunuz; gerçek veriş, kendinizden vermektir. Çünkü sahip olduklarınız, yarın ihtiyacınız olabilir diye saklayıp koruduğunuz şeylerden ibaret değil mi? Yarın, kutsal şehre giden hacıları takip ederken, kemiklerini, iz bırakmayan kumlara gömen fazla uyanık bir köpeğe ne getirebilir? Ve ihtiyaç korkusu da, ihtiyacın ta kendisi değil midir? Kuyunuz tamamen doluyken susuzluktan korkmak, tatmin olamayan bir susuzluk göstermez mi? Çok fazla şeye sahip olup, çok az verenler, bunu gösteriş isteyen gizli arzuları için yaparlar ki bu da armağanlarını yararsız kılar.

Ve bazıları vardır ki, çok az şeye sahiptirler ve hepsini verirler. Bunlar hayata ve hayatın definesine inananlardır ve kasaları hiç boş kalmaz. Bazıları sevinçle verirler, bu sevinç onların ödülüdür. Bazıları ise ıstırap içinde verirler ve bu acı onların vaftizidir.

Ve bazıları vardır ki, ne vermenin acısını hisseder, ne sevinç arar, ne de bir erdemlilik düşüncesi taşırlar. Onlar, şu vadideki mersin ağacının kokusunu salı gibi verirler. Böyle kişilerin ellerinde Tanrı dile gelir ve onların gözlerinden Tanrı, dünyaya gülümser.

İstendiği zaman vermek güzel bir davranış olabilir; fakat istenmeden, ihtiyacı hissederek vermek çok daha anlamlıdır. Ve cömert olan için, verecek kimseyi aramak, verme olayından daha fazla sevinç getirir. Vermekten alıkoyacağınız herhangi bir şey olabilir mi? Sahip olduğunuz her şey bir gün verilecektir. Öyleyse şimdi verin ve vermenin hazzını mirasçılarınız değil siz yaşayın...

Çoğunlukla söyle dersiniz: "Vereceğim, ama hak edeni bulabilirsem."

Ne koruluktaki meyve ağaçları böyle düşünür, ne de çayırdaki sürüler. Onlar, saklandığında çürüyecek olanı, yaşayabilsin diye verirler. Herhalde kendisine günler ve geceler verilmesini hak eden bir kişi, sizden gelebilecek şeyleri de hak eder.

Ve hayat okyanusundan içmeye hak kazanmış bir insan, sizin küçük ırmağınızdan da bir bardak su alabilir. Faydasından öte, kabul etmenin gerektirdiği cesarettten ve güvenden daha büyük bir değer var mıdır? Ve siz kim oluyorsunuz da, onların göğüslerini yırtarak gururlarını korunmasızca ortaya seriyor, sonra da onların değerlerini örtösüz ve gururlarını utançsız olarak değerlendiriyorsunuz? Önce kendinizi vermeye hak kazanmış ve verme olayında bir aracı olarak görün. Çünkü gerçekte her şeyi veren hayattır ve siz kendinizi bir verici olarak belirlediğinizde, sadece bir tanık olduğunuzu unutuyorsunuz.

Ve siz, alıcılar ki hepiniz bu gruba dâhilsiniz, ne kendinize ne de size verene bir boyunduruk yüklememek için, hiç bir minnet hissi taşımayın. Bunun yerine, armağanları kanat yaparak, verenle beraber yükselin. Çünkü borcunuzu gereğinden fazla abartmak, annesi özgür yürekli dünya, babası evren olan cömertlik olgusundan şüphe etmek demektir...

Cahil cesareti

Televizyon izlerken birilerine bakıp da “Ya bu adam bu sığılıkla nasıl buralara kadar gelebilmiş.” diye düşündüğünüz oldu mu hiç? Ya da bir iş toplantısında sizinle aynı görevde olan ya da daha üst düzey bir görevde olan bazıları, sizde büyük bir şaşkınlık uyandırdı mı?

Justin Kruger ve David Dunning adlı iki ABD’li psikiyatri uzmanı bu hissi çok yaşamış olacak ki; 10 yıl kadar önce bir teori ortaya attı: “Cehalet, gerçek bilginin aksine, bireyin kendine olan güvenini artırır.”

Ve bunun üzerine bir araştırma başlatıldı. Fizyolojik ve zihinsel alanda yapılan çeşitli uygulamaların sonucunda şu bulgulara ulaşıldı:

1. Niteliksiz insanlar ne ölçüde niteliksiz olduklarını fark edemezler.
2. Niteliksiz insanlar, niteliklerini abartma eğilimindedirler.
3. Niteliksiz insanlar, gerçekten nitelikli insanların niteliklerini görüp anlamaktan da acizdirler.
4. Eğer nitelikleri belli bir eğitimle artırılsa, aynı niteliksiz insanlar, niteliksizliklerinin farkına varmaya başlarlar.

Bitmedi...

Cornell Üniversitesi’ndeki öğrenciler arasında bir test yapıldı ve klasik “Nasıl geçti?” sorusuna öğrencilerden yanıtlar istendi. Soruların yüzde 10’una bile yanıt veremeyenlerin kendilerine güvenleri müthişti. Onların

testin yüzde 60'ına doğru yanıt verdiklerini düşündükleri; hatta iyi günlerinde olmaları halinde yüzde 70 başarıya bile ulaşabileceklerine inandıkları ortaya çıktı. Soruların yüzde 90'ından fazlasını doğru yanıtlayanlar ise en alçak gönüllü deneklerdi; soruların yüzde 70'ine doğru yanıt verdiklerini düşünüyordular.

Tüm bu sonuçlar bir araya getirildi ve Dunning-Kruger Sendromu'nun metni yazıldı: "İşinde çok iyi olduğuna yürekten inanan yetersiz kişi, kendini ve yaptıklarını övmekten, her işte öne çıkmaktan ve aslında yapamayacağı işlere talip olmaktan hiçbir rahatsızlık duymaz!

Aksine her şeyin hakkı olduğunu düşünür! Ancak, bu cahillik ve had-dini bilmeme karışımı, mesleki açıdan müthiş bir itici güç oluşturur. Eksiler kariyer açısından artıya dönüşür. Sonuçta, kifayetsiz muhterisler her zaman ve her yerde daha hızlı yükselirler...

Bu arada, gerçekten bilgili ve yetenekli insanlar çalışma hayatında fazla alçak gönüllü davranarak öne çıkmaz, yüksek görevlere kendiliklerinden talip olmaz, kıymetlerinin bilinmesini beklerler. Tabii beklerken kırılır, kendilerini daha da geriye çekerler. Muhtemelen üstleri tarafından da ihtiras eksikliği ile suçlanırlar."

Bertrand Russell "Dünyanın sorunu, akıllılar hep kuşku içindeyken aptalların küstahça kendilerinden emin olmalarıdır" sözünü özetlemiştir...

Sevgi ve yardım

Bir insanın yaşamının en önemli kısmı, iyilik ve sevgi adına yaptığı küçük, isimsiz ve anımsanmayan eylemlerdir. "Ergenlik dönemindeydim ve babamla sirk bileti kuyruğunda bekliyorduk. Sonunda bilet gişesiyle aramızda tek bir aile kalmıştı. Bu aile beni çok etkiledi. Hepsi de 12 yaşın altında tam sekiz çocukları vardı.

Çok varlıklı olmadıkları her hallerinden belliydi. Üzerlerindeki giysiler pahalı şeyler değildi, ama tertemizdi. Çocukların hepsi babalarının arkasında ikiyeşerli sıra olmuş, el ele ve terbiyeli terbiyeli sıranın kendilerine gelmesini bekliyorlardı. Neşe içinde palyaçolar, filler ve o gece görecekle-ri değişik şeyler hakkında konuşuyorlardı. Daha önce sirke gitmedikleri konuşmalarından belliydi. O gece hiç şüphesiz yaşamlarının çok önemli bir gecesi olacaktı. Anneyle baba gururla çocukların önünde duruyorlardı, el ele tutuşmuşlardı. Gişedeki memur babaya kaç bilet istediklerini sordu.

Baba gururla;

- İki tane eşimle kendim, sekiz tane de çocuklarım için bilet istiyorum, diye yanıtladı onu. Gişe memuru biletlerin bedelini söyledi. Annenin eli, babanın elinden ayrıldı ve başı öne düştü. Babanın dudakları titremeye başladı. Baba gişeye biraz daha yaklaştı:

- Ne kadar dediniz? diye sordu. Gişe memuru biletlerin bedelini yine-

ledi. Adamın o kadar parası yoktu. Simdi nasıl dönüp çocuklarına onları sirke götürerek kadar parası olmadığını söyleyecekti?

Babam olanları görünce elini cebine soktu, cebinden bir 20 dolar çıkarttı ve yere düşürdü (biz de çok varlıklı bir aile değildik). Babam sonra yere eğildi, parayı yerden aldı, adamın omzuna dokundu ve ona:

- Affedersiniz, bu para cebinizden düştü, dedi. Adam olan biteni anlamıştı.

Dilenmiyordu ama çok çaresizdi ve utanç duyduğu ve çok üzüldüğü bu durum karşısında yapılan yardımı minnetle karşılamıştı. Babamın gözlerinin içine baktı, elini iki elinin arasına aldı, 20 doları aldı, dudakları titrerken babama:

- Teşekkür ederim, çok teşekkür ederim, bayım. Bu yaptığınızın benim ve ailem için önemi çok büyük, dedi. Biz babamla arabamıza bindik ve evimize döndük. O gece sirke gidemedik, ama bunun hiç önemi yoktu...

Mimar Sinan'ın mektubu

Bir Mimar Sinan eseri olan Şehzadebaşı Cami'nin 1990'lı yıllarda devam eden restorasyonunu yapan firma yetkililerinden bir inşaat mühendisi, caminin restorasyonu sırasında yaşadıkları bir olayı TV'de şöyle anlatmıştı. Cami bahçesini çevreleyen havale duvarında bulunan kapıların üzerindeki kemerleri oluşturan taşlarda yer yer çürümeler vardı. Restorasyon programında bu kemerlerin yenilenmesi de yer alıyordu. Biz inşaat fakültesinde teorik olarak kemerlerin nasıl inşa edildiğini öğrenmiştik fakat taş kemer inşası ile ilgili pratiğimiz yoktu.

Kemerleri nasıl restore edeceğimiz konusunda ustalarla toplantı yaptık. Sonuç olarak kemeri alttan yalayan bir tahta kalıp çakacaktık. Daha sonra kemeri yavaş yavaş söküp yapım teknikleri ile ilgili notlar alacaktık ve yeniden yaparken de bu notlardan faydalanacaktık. Kalıbı sökmeye kemerin kilit taşından başladık. Taşı yerinden çıkardığımızda hayretle iki taşın birleşme noktasında olan silindirik boşluğa yerleştirilmiş cam bir şişeye rastladık. Şişenin içinde dürülmüş beyaz bir kâğıt vardı. Şişeyi açıp kâğıda baktık. Osmanlıca bir şeyler yazıyordu. Hemen bir uzman bulup okuttuk. Bu bir mektup idi ve mektup Mimar Sinan tarafından yazılmıştı. Mektupta şunları söylüyordu:

- Bu kemeri oluşturan taşların ömrü yaklaşık 400 senedir. Bu süre zarfında bu taşlar çürümüş olacağından siz bu kemeri yenilemek isteyeceksiniz. Büyük ihtimalle yapı teknikleri de değişeceğinden bu kemeri

nasıl yeniden inşa edeceğinizi bilemeyeceksiniz. İşte bu mektubu ben size, bu kemeri nasıl inşa edeceğinizi anlatmak için yazıyorum...

Koca Sinan mektubuna böyle başladıktan sonra o kemeri inşa ettikleri taşları Anadolu'nun neresinden getirttiklerini söyleyerek izahlarına devam ediyor ve ayrıntılı bir biçimde kemerin inşasını anlatıyordu. Bu mektup bir insanın yaptığı işin kalıcı olması için gösterebileceği çabanın insanüstü bir örneğidir. Bu mektubun ihtişamı, modern çağın insanların bile zorlanacağı taşın ömrünü bilmesi, yapı tekniğinin değişeceğini bilmesi, 400 sene dayanacak kâğıt ve mürekkep kullanması; yüksek bilgi seviyesinden gelmektedir. Şüphesiz bu yüksek bilgiler de o koca mimarın erişilmez özelliklerindendir. Ancak erişilmesi gerçekten zor olan bu bilgilerden çok daha muhteşem olan şey ise 400 sene sonraya çözüm üreten sorumluluk duygusudur.

Semerci

Eşekler köydeki semerciden çok şikâyetçilermiş. Semerci hiç iyi semer yapamıyormuş. Eşeklerin sırtları kanlı yaralarla doluymuş. Eşekler toplanıp yeni bir semercinin gelmesi için dua etmişler. Hikâye bu ya duaları da kabul olunmuş ve gerçekten köye yeni bir semerci gelmiş. Ne var ki bu semerci de eşekleri rahatlatacak semerler yapamıyormuş. Yaralar azalacakken, artmaya başlamış. Eşekler yine toplanıp, köye yeni bir semerci gelmesi için dua etmişler. Ve gerçekten mevcut semerci köyden ayrılmış, yerine başka bir semerci gelmiş.

Eşekler her semerci değişikliğinde olduğu gibi yine çok sevinmişler. Ama çok zaman geçmeden yeni semercinin de çok farklı olmadığını, semerlerin gittikçe daha da kalitesizleştiğini, yaralarının ise kötüleştiğini görmüşler.

Semerci gitmiş, semerci gelmiş. Her seferinde eşekler yeni semerci gelmesi için dua etmişler. Bu hikâye kaç semerci değişene kadar böyle devam etmiş bilmiyorum... Nihayet bir gün akılları başlarına gelen eşekler toplanıp, eski semerciden kurtulmak yerine, eşeklikten kurtulmak için dua etmişler...

Tutacak bir el

Bir yaz günü plajda oturuyor kumlarla oynayan iki çocuğu seyrediyordum. İki de deniz kıyısında kapılarıyla, kuleleriyle, tünelleriyle, kocaman bir kale yapmak için beraberce harıl harıl çalışıyorlardı. Kale neredeyse tamamlanmışken büyük bir dalga gelip kaleyi bozdu.

Her şey bir anda ıslak bir kum yığınınına dönüşmüştü. Bütün uğraşlarının bir anda gözlerinin önünde yok olduğunu gören çocukların gözyaşlarına boğulmalarını bekliyordum.

Ama çocuklar beni şaşırttı, ağlamak yerine, ikisi de kalkıp el ele tutuştular ve gülererek kıyıda biraz daha uzaklaşıp yeni bir kale yapmaya giriştiler. Çocukların o anda bana önemli bir ders verdiklerini fark ettim.

Hayatınızda yapmak için üstünde çok zaman ve enerji sarf ettiğimiz her karmaşık yapı aslında kumdan yapılmıştır. Sadece başka insanlarla kurduğumuz ilişkiler ayakta sağlam kalabilir. Er ya da geç bir dalga gelip; kurmak için yoğun çaba sarf ettiğimiz çalışmaları anında yıkabilir. Böyle bir durum karşısında, sadece yanında tutacak bir eli olan insan gülümseyebilir...

Yaşadığımız çağa bir örnek

Hükümdar, İskender felsefenin duayeni sayılan Aristo'ya bir mektup yazar; "Zapt ettiğim topraklardaki insanları tahakkümüm altında tutabilmek için neler yapmalıyım?" diye görüş beyan eder:

1. Ülkenin ileri gelen insanlarını sürgüne mi göndereyim?
2. Ülkenin ileri gelen insanlarını hapse mi atayım?
3. Ülkenin ileri gelen insanlarını kılıçtan mı geçireyim?

Aristo'nun cevabı;

1. Sürgünde toplanıp sana karşı başkaldırırlar.
2. Hapishaneler militan yuvası olur, kontrolden çıkarlar.
3. Onlardan sonraki kuşak intikam hırsıyla büyür, tahtını sallar.

Çözüm; İnsanların arasına nifak tohumları ekeceksin, birbirleriyle savaşınca hakem olarak kendini kabul ettireceksin ama barışa giden bütün yolları tıkayacaksın.

"Yaşadığımız çağ nasıl?"

*K*enar mahalle

Bir profesör sosyoloji sınıfındaki öğrencilerini Baltimore şehrinin kenar mahallelerine göndermiş ve o bölgede yaşayan 200 erkek çocuğunun durumlarını araştırmalarını ve her bir çocuğun geleceği hakkında bir değerlendirme yapmalarını istemişti.

Öğrencilerin hemen hepsi bu çocukların gelecekte hiçbir şanslarının olmadığını dile getirmişlerdir.

Bundan tam yirmi beş yıl sonra bir başka sosyoloji profesörü tesadüfen bu çalışmayı buldu ve öğrencilerden bu projeyi sürdürmelerini aynı çocuklara ne olduğunu araştırmalarını istedi.

Öğrenciler, o bölgeden taşınan ya da ölen 20 çocuk dışındaki 180 çocuktan 176'sının olağanüstü bir başarı gösterip avukat doktor ya da iş adamı olduklarını ortaya çıkardılar. Profesör çok etkilenmişti ve bu konuyu izlemeye karar verdi. Birer yetişkin olan o çocukların hepsi o bölgede yaşadıkları için her biriyle buluşma şansı oldu. Çocukların "O koşullarda nasıl bu kadar başarılı oldunuz?" sorusuna verdiği cevap hep aynıydı:

- Mahalle okulunda bir öğretmenimiz vardı onun sayesinde.

Profesör bu öğretmeni çok merak etmişti hala hayatta olduğunu öğrendiği yaşlı öğretmenin izini bulması zor olmadı. Kendisini ziyaret etmek için evine kadar gitti.

Karşısında yılların yüzüne eklediği kırışıklara rağmen hala dinç duran

yaşlı bir kadın buldu. Merakla yaşlı kadına bu çocukları kenar mahallelerden kurtarıp başarılı birer yetişkin olmalarını sağlamak için kullandığı sihirli formülün ne olduğunu sordu.

Yaşlı öğretmenin gözleri parladı ve dudaklarının kenarında bir gülümseme belirdi:

- Çok basit, ben o çocukları çok sevdim!

İnanın ve geri dönmeyin

Çinliler bambu ağacını bakın nasıl yetiştiriyormuş. Bambu ağacının yetişmesi için; önce ağacın tohumu ekilir, sulanır ve gübrenir. Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. Tohum yeniden sulanıp gübrenir. Bambu ağacı ikinci yılda da toprağın dışına filiz vermez.

Üçüncü ve dördüncü yıllarda her yıl yapılan işlem tekrar edilerek bambu tohumu sulanır ve gübrenir. Fakat inatçı tohum bu yılda da filiz vermez.

Çinliler büyük bir sabırla beşinci yılda da su ve gübre vermeye devam ederler. Ve nihayet beşinci yılın sonlarına doğru bambu yeşermeye başlar ve altı hafta gibi kısa bir sürede yaklaşık 27 metre boyuna ulaşır. Akla gelen ilk soru:

- Çin bambu ağacı, 27 metre boyuna altı hafta da mı yoksa beş yılda mı ulaşmıştır?

Bu sorunun cevabı, tabi ki beş yıldır. Büyük bir sabırla ve ısrarla tohum beş yıl süresince sulanıp gübrenemeseydi ağacın büyümesinden hatta var olmasından söz edemezdik?

Bir başarının şartları her zaman çok basittir. Bir süre için alışın, bir süre tahammül edin, her zaman inanın ve hiçbir zaman geri dönmeyin.

Sorumluluk

Osmanlı Devleti'nin ilk Şeyhülislamı Molla Fenari! 'dır (1350-1431). Bursa kadısı iken bir adam bir at satın alır. Evine dönerken atın hasta olduğunu fark eder. Geri götürmeye karar verir. Atı satan kişi belki zorluk çıkarır diye, kadiya gidip işi sağlama bağlamak ister. Mahkemeye vardığında kadı yerinde değildir. İşine ertesi güne bırakır. Fakat hasta at o gece ölür. Adam kadiya durumu anlatır ve mağdur olduğunu, ne yapması gerektiğini sorar. Molla Fenari cevap verir:

- Senin zararını ben ödeyeceğim.

Adam hayretle: - Niçin siz ödeyeceksiniz?

Molla Fenari'nin cevabı şu olur:

- Benim ilgim yok görünüyor, ama aslında ben kusurluyum. Eğer dün geldiğinde beni yerimde bulmuş olsaydın, olaya müdahale edip atı geri verdirmeni sağlayacaktım. Böylelikle paranı geri almış, at ise sahibinin elinde ölmüş olacaktı. Senin bu şekilde mağdur olmana sebep, benim yerimde bulunmayışım olmuştur. Şimdi bu imkân ortadan kalkmıştır. Bu yüzden zararı benim tazmin etmem gerekir, der ve atın bedelini öder.

Yaptıklarımız kadar yapmadıklarımızdan da sorumluyuz!

Başarının sırrı yürektedir

İş adamının işleri bozulmuştu. Ne yaptıysa olmuyordu. Bir zamanlar çok başarılı bir insan olmasına rağmen şimdi büyük olan sadece borçlarıydı. Bir taraftan kredi verenler onu sıkıştırırken, diğer taraftan da bir sürü insan ödeme bekliyordu.

Çok bunalmıştı ve hiçbir çıkış yolu bulamıyordu. Nefes almak için parka gitti. Bir banka oturdu, başını ellerinin arasına aldı ve bu durumdan nasıl kurtulacağını düşünmeye başladı. Tam bu sırada birden, önünde yaşlı bir adam durdu.

- Çok üzgün görünüyorsun. Seni rahatsız eden bir şey olduğu belli oluyor. Benimle paylaşmak ister misin? diye sordu yaşlı adam.

İş adamının yakınmalarını dinledikten sonra da:

- Sana yardım edebilirim, dedi. Çek defterini çıkardı. İş adamının adını sordu ve ona bir çek yazdı. Çeki ona verirken de şöyle dedi:

- Bu para senin, bir yıl sonra seninle burada buluştuğumuzda bana olan borcunu ödersin. Hadi al. dedi ve yaşlı adam geldiği gibi hızla gözden kayboldu.

İş adamı elindeki çeki baktı. Çekte 500 bin dolar yazıyordu ve imza ise John Rockefeller'e aitti, yani o gün için dünyanın en zengin adamına. "Tüm borçlarımı hemen ödeyebilirim" diye düşündü. John Rockefeller'e ait bu çekle her şeyi çözebilirdi. Ama çeki bozdurmaktan vazgeçti Bu

değerli çeki kasasına koydu. Onun kasasında olduğunu bilmenin güveniyle yepyeni bir iyimserlikle işine tekrar dört elle sarıldı. Büyük küçük demeden tüm işleri değerlendirmeye başladı. Ödeme planlarını yeniden yapılandırdı. İyi yapılan işler yeni işleri doğurdu. Birkaç ay sonra tekrar işlerini yoluna koyabildi.

Takip eden aylarda ise borçlarından tümüyle kurtulup hatta para kazanmaya başlamıştı. Tüm bir yıl boyunca çalıştı durdu. Tam bir yıl sonra, elinde bozulmamış çek ile parka gitti. Kararlaştırılmış saatin gelmesini bekledi. Tam zamanında yaşlı adamın hızla ona doğru geldiğini gördü. Tam ona çekini geri verip başarı öyküsünü paylaşacakken bir hemşire koşarak geldi ve adamı yakaladı.

Hemşire:

- Onu bulduğuma çok sevindim, umarım sizi rahatsız etmemiştir, çünkü bu bey sürekli olarak huzur evinden kaçıp, bu parka geliyor. Herkese kendisinin John Rockefeller olduğunu söylüyor, diye ekledi.

Hemşire adamın koluna girip onunla birlikte uzaklaştı. İş adamı şaşkın bir şekilde öylece durdu kaldı. Sanki donmuştu. Tüm yıl boyunca arkasında yarım milyon dolar olduğuna inanarak işler almış, yapmış ve satmıştı.

Birden, hayatının akışının değiştiren şeyin para olmadığını fark etti. Hayatını değiştirenin yeniden kendinde bulunduğu kendine güven ve inançtı. Başarının sırrı, kasamızda duran değil, kendi kalbimizde ve kafamızda olanlardır. Başka yerde bunu aramaya gerek yok.

Sokrat öğrencileri nasıl seçerdi?

Öğrencilerinden biri Sokrat'a sordu:

- Bir gün dahi olsa sizden ders alabilmek için yanınıza gelen herkese, niye bir gölcüğe bakıp ne gördüklerini soruyorsunuz? Bu işin öğrencilikle ne ilgisi var?

Sokrat, bu soruya şu cevabı verdi:

- Bu, bir imtihandır. Havuzda balıkların yüzdüklerini söyleyen herkesi yanıma alır, ders halkama dâhil ederim. Ama havuzda kendi imajlarının aynalaşmasından, kendilerinden başka bir şey göremeyenler, kendilerine aşık insanlardır. Benim onlara verebileceğim bir ders olamaz...

Mutluluğun sırrı

Bir zamanlar, küçük bir kız çocuğu kırlarda koşarken, zavallı bir kelebeğin dikene takıldığı için uçamadığını gördü. Yanına yaklaşp kelebeğe zarar vermeden minicik hayvanı kurtardı. Hemen kanatlarını çırpıp uçmaya başlayan kelebek, biraz sonra bir melek olarak kızın yanına döndü:

- Sen bana büyük bir iyilik yaptın, şimdi de ben sana bir iyilik yapmak istiyorum. Bu hayatta en çok neyi istiyorsan söyle, sana onu vereyim.

Küçük kız bir an düşündükten sonra, isteğini açıkladı:

- Ben, mutlu olmak istiyorum. Bana mutluluğun sırrını öğretebilir misin? Melek, küçük kıza yaklaştı ve kulağına bir şeyler fısıldadı. Sonra bir anda gözden kayboldu. Küçük kız, o günden sonra mutlu bir yaşam sürdü. Aradan yıllar geçti, büyüdü. Ama mutluluğundan hiçbir şey eksilmedi. Öylesine mutluydu ki, çevresindeki herkes onu "Dünyanın en mutlu insanı" olarak görüyordu. Herkes ona mutluluğunun sırrını soruyordu.

O ise bu ısrarlı soruları, yüzünde meleksi bir gülümsemeyle:

- Ben yalnızca meleğimin sözünü dinledim, diyerek cevaplıyor ama meleğinin kendisine ne dediğini söylemek istemiyordu.

Yıllar birbirini izledi ve genç kız önce olgun, sonra yaşlı bir kadın oldu. Onun yüzüne, dünyalar tatlısı bir ninenin siması yerleştikçe, komşuları ve dostlarının endişeleri arttı:

- Ya sırrı bize söylemeden ölürse, ya mutluluğun sırrı biz onu öğrenemeden onunla birlikte mezara giderse? Bir şeyler yapmalıyız ve bu sırrı ondan öğrenmeliyiz.

Komşuları bir gün toplu olarak onu ziyaret ettiler ve bir ricada bulundular:

- Mutluluğunun sırrını sorduğumuzda bize hep meleğinin sözünü dinlediğini söyledin, dediler. Peki, meleğin sana ne demişti? Sakıncası yoksa onun sana söylediklerini bize söyler misin?

Nur yüzlü nine:

- Peki, deyip anlatmaya başladı:

- Meleğim bana çevremdeki insanları, fakir-zengin, güçlü-güçsüz, sevimli-çirkin, kim olursa olsun, şefkate muhtaç kişiler olarak görmemi ve onlara öyle davranmamı söylemişti. Bütün hayatım boyunca, onun bu sözünü hiç unutmadım ve hayatımı öyle yaşadım...

Çözümü parçalara bölmek

Henry Ford, her sabah New York'un kuzey kesimindeki evinden çıkar, güney kesimindeki işine yürürmüş. Yürürken de, aklına o upuzun yolun tamamını getirmezmış. Yola başladığında, "Bir blok ötede çiçekçi vardı, bugün vitrininde ne tür çiçekler var acaba?" diye düşünür, çiçekçiye geçtikten sonra, iki blok ötedeki gazete bayisine ulaşmayı hedefler, onu da geçince daha ileri-deki mağazayı düşünmeye başlamış.

Bu şekilde, her defasında kendisine birkaç yüz metrelik hedef seçtiğinden, kilometrelerce yürüyüşü gözünde hiç büyütmeden bitirmiş. Çözümü parçalara bölmeyi, bu sayede düşünmüş. Yolu parçalara bölerek kolaylaştırdığı gibi, otomobil imalatını da bu şekilde kolay ve hızlı hale getirmenin mümkün olup olmadığını düşünmeye başlamış. Yürüyen bant üzerinde araba imal etme yolunu bu şekilde keşfetmiş. Motor, bir şerit önünde kayacak, bir grup işçi birbiri ardınca geçen motorlara hep aynı parçayı ekleyecek, diğer bir grup işçi başka bir parça eklerken, büyük bir hızla otomobil imal edilmiş olacak ve her bir işçi, işinin sadece bir parça ekleyip birkaç vida sıkmak olduğunu bilip, kolaylıkla onu uygulayacak.

Tevazunun değeri

1853 yılıydı, hâkim W.W. Pepper, Tennessee valiliğine getirilen bir dostuna, kendi eliyle yaptığı bir şömine takımı hediye etti. Takımı hediye ederken, bunları kendi eliyle yaptığını da özellikle belirtti. Şömine takımını eliyle yoklayan vali: "Bunlar usta bir elin ürünü" dedi. "Sizin usta bir demirci olduğunuzu bilmiyordum."

Hâkim, mütevazı bir tavırla omuzlarını silkti. "Hala ara sıra bir demirci dükkânına girer, bir şeyler yaparım. Sayın vali, ben hâkim olarak doğmadım ve hiçbir zaman bu noktaya nasıl geldiğimi unutmak istemiyorum" dedi. "Demircilik benim ilk mesleğimdir."

O günü takip eden haftalar içinde, yeni valinin odasındaki lamba gece yarısına kadar yandı. Valinin en yakın dostları bile, bu saate kadar onun ne ile meşgul olduğunu bilmiyorlardı. Nihayet günün birinde, Hâkim Pepper, vilayet konağına çağırıldı. Valinin ona hediye ettiği güzel bir cüppeden dolayı memnuniyetini bildiren hâkim: "Ama sayın vali" dedi, "bana bu kadar pahalı bir cüppe satın almanıza gerek yoktu doğrusu."

Vali gülümseyerek: "Satın almadım" dedi. "Kendi ellerimle diktim."

Sonra, şöyle devam etti: "Ben de Andrew Johnson'ın vaktiyle bir terzi olduğunu asla unutmak istemiyorum."

Andrew Johnson kısa bir süre sonra Birleşik Amerika'nın başkanı olacaktı.

Torbalarda ne var?

Bir zamanlar, önlerinde ve arkalarında birer torba taşıyan üç adam yolculuk yapıyordu. Yolda ilk adama torbalarda ne olduğunu sordular.

Adamın cevabı şöyle oldu:

- Bütün arkadaşlarımın iyiliklerini arkamdaki torbaya koydum. Sonuçta, onları göremiyorum ve kolayca unutabiliyorum. Önümdeki torbada ise başıma gelen bütün kötü şeyleri taşıyorum. Yürürken sık sık durup onları çıkarıyorum ve onlara çeşitli açılardan bakıyorum. Üzerlerinde yoğunlaşmış, bütün düşünce ve duygularımı onlara yöneltiyorum.

Bu adam, sık sık başına gelen kötü ve talihsiz şeylere bakıp düşündüğü için, yolda fazla ilerleme kat edemiyordu.

İkinci adam, kendisine o iki torbada ne taşıdığı sorulduğunda, şu cevabı verdi:

- İlk torbada, yaptığım bütün iyilikleri taşıyorum. Onları önümde tutuyor ve başkalarının da görebilmesi için sürekli çıkarıyorum, arkamdaki torbada ise hatalarım ve kötü işlerim var. Nereye gidersem gideyim, onları da beraberimde götürüyorum. Çok ağır oldukları için beni yavaşlatıyorlar, ama onlardan bir türlü kurtulamıyorum.

Üçüncü adama da taşıdığı iki torba soruldu. O ise şöyle dedi:

- İlk torba, insanlar hakkında iyi düşüncelerle, onların yaptığı güzel şeylerle ve benim yaptığım iyiliklerle dolu. Oldukça büyük bir torba ve

ağızına kadar dolu ama ağır değil. Onun ağırlığı, bir salın ağırlığı kadar bir şey. Yük değil yani, tersine benim hareketimi kolaylaştırıyor. Başkaları hakkında duyduğum bütün kötü şeyleri gösteriyorum ve kendim hakkımda kapıldığım kötü düşünceleri o torbaya koyuyorum. Ama bakın, boş! Çünkü dibinde büyük bir delik açtım. Delikten düşüp gittikleri için sonsuza kadar kurtuluyorum onlardan. Yolculuğu mu güçleştirecek ağırlıklardan da kurtulmuş oluyorum ve hedeflediğim yere daha çabuk ulaşabiliyorum.

*K*arakter zorluklarla gelişir

Meksika Körfezi ile Antil adaları arasındaki Yakutan'da yaşayan biri bir gün bana çok ibret verici bir hadise anlattı. Dünyada sarf olunan Sisal'in (kenevire benzer, büyük yapraklı, bol elyafı, dokuma sektöründe kullanılan bir bitki) büyük kısmı Yakutan'da üretilirmiş.

Bu bitki taşlı, sert ve faydalı organik maddesi az toprakta yetiştirmiş. Bir müddet önce bir Amerikan şirketi Florida'da Sisal üretmeye karar vermiş. Ve iyi bakılmış, mükemmel açılmış bir araziye tohum atılmış. Vakti gelmiş, bitki büyümüş.

Amerikalılar sevinmişler:

- Hora! Sisal ticaretini Yakutanlılar'ın elinden aldık!

Mahsulü biçmişler. Ve yapraklar içinde bulunması lazım gelen elyafı aramaya başlamışlar. Fakat o büyük yapraklarda bir gram elyaf bulunmadığını büyük bir hayretle görmüşler.

İşte o zaman mesele anlaşılmış:

- Hayatının kolaylaştırılması bu bitkiyi mahvediyor!

Bir Sisal bitkisi zorluklarla mücadele etmek sureti ile gelişiyor, kemale ulaşıyor. Sert toprak, soğuk rüzgâr, sıcak güneş ve bunun gibi zorluklarla mücadele etmek istiyor! Sisal'in kıymetli cevheri nasıl elyafı ise, insanın cevheri de karakteridir. Bunların her ikisi de zorluklarla gelişir, huzur ve istirahatla değil!

*R*omalıların ilginç uygulaması

Eski Romalılar, yapım işindeki başarıları nedeniyle kayda değer buluyorlar. Birçok Roma kemeri hala ayakta duruyor. 2000 yıldır varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Romalıların ilginç bir uygulamaları vardı. Bir kemerin yapımını bitirdiklerinde, sorumlu olan mühendisin, iskele kaldırıldığında kemerin altında durması beklenirdi.

Eğer kemer dayanıklı olmamışsa bunu ilk öğrenecek olan kendisi olurdu. Yaşamınızda neyi yapmayı seçerseniz seçin, öyle yapın ki, çocuklarınızın çocukları bir gün güven ve gururla altında durabilsinler.

Hamal

Hamalsan iki şey önemli oluyor senin için yük ve yol. Ancak sırtına aldığın yükü bu mesafeyi aşabilirsen, karşılığını alabiliyorsun. Bunu düşünüyordum. Yanımdaki hamalla yola çıktık, ihtiyardı. Kendinden büyük bir yük almıştı. Benim sırtımda ise birkaç bavul vardı sadece, onunkinin çeyreği. Diyordum ki içimden, çok gitmeden kıvrılırsa titreyen bacakları, yüklenirim sırtındaki yükün yarısını!

Nitekim çok geçmeden dedi ki:

- Mola vakti. Gel biraz dinlenelim.
- Ne molası, dedim ona hayretle.
- Ben daha terlemedim!

Sözüm aldırmadı. Durdu ve çöktü. Salarken yükünün ipini:

- Sen de dinlen hadi, dedi.

Benim canım sıkılmıştı bu işe. Genç olduğumu, ondan kuvvetli olduğumu, bunun gibi bir bunakla yola çıkmamın ne büyük hata olduğunu düşünüyordum. O ihtiyar, bir bacağı azıcık uzatmış halde sessizce dinleniyorken, ben huzursuz bir şekilde ayakta dolanıyordum. Bir saat kadar sonra yine durdu, oturdu, dinlendi. Ben kızgınlıkla dolandım etrafında. Yükünü indirip sen de dinlen, demesine aldırmadım, ona daha çok kızdım. Sonra yine durdu, bana da dinlenmemi söyledi yine ama dinlenme-

dim. Yarım saat sonra:

- Dinlenelim mi? diye sordu, aksi aksi başımı salladım.

Kaçıncı molasıydı hatırlamıyorum, birden bire dizlerimin bağı çözüldü. Kafamın içinde uçuşan karasinekler sustu, çöküp kaldım. Kayış kolumdan çıktı, sırtımdaki bavullar kaydı. Ne kadar zaman geçtiğini fark etmedim. Uyumuştum da uyandım mı, yoksa bayılmışım da ayıldım mı anlamadım. Baktım kendi kocaman yükünün üzerine benim bavullarımı da bağlamıştı. Küçük tasıma birazcık su koyup dudağıma dayadı, içtim. Sonra koluma girerek;

- Hadi kalk, bana yaslan, ağır ağır gider ve bir süre sonra yine dinleniriz.

Dediğini yaptım. Omzundan güç aldım, ama asıl anlattıkları iyi geldi bana:

"Ben yılların hamalıyım. Nice pehlivan yapılı adamlar gördüm. Çoğu dinlenmek istemediklerinden yükleriyle birlikte kendilerini de toprağa serdi sonunda, yolda gördüğümüz saçılmış kuru kemiklerin çoğu, anlattığım bu insanlara ait. Hâlbuki bir yükü taşımak bizim işimiz, altında ezilmek değil! Unutma ki bir yük taşıdıkça ağırlaşır. Dinlenerek sen yükünü hafifletiyorsun! Belki günün birinde hamallığın şekli değişir. Belki o günleri ben göremem. Ama sen kavuşursan o zamanlara, aman ha, kafanın içinde de sakın yük taşıma! Akşamları bırak ve hafifle. Sabah dinlenmiş olarak yeniden tekrar taşırsın yükünü. Bizim işimiz, bugünü yarına taşımak, bugünün altında yok olmak değil. Çünkü yarınlarda bizi bekleyenler var, taşıdıklarımızı bekleyenler var."

Hediye

İki komşu ülkenin hükümdarları birbirleriyle savaşmazlar, ama her fırsatta birbirlerini rahatsız ederlerdi. Doğum günleri, bayramlar da ilginç armağanlar göndererek karşdakine zekâ gösterisi yapma fırsatlarıydı.

Hükümdarlardan biri, günün birinde ülkesinin en önemli heykeltıraşını huzuruna çağırdı. İsteddiği, birer karış yüksekliğinde, altından, birbirinin tıpatıp aynısı üç insan heykeli yapmasıydı. Aralarında bir fark olacak ama bu farkı sadece ikisi bilecekti.

Heykeller hazırlandı ve doğum gününde komşu ülke hükümdarına gönderildi. Heykellerin yanına bir de mektup konmuştu.

Şöyle diyordu heykelleri yaptıran hükümdar:

- Doğum gününü bu üç altın heykelle kutluyorum. Bu üç heykel birbirinin tıpatıp aynısı gibi görünebilir. Ama içlerinden biri diğer ikisinden çok daha değerlidir. O heykeli bulunca bana haber ver.

Hediyeyi alan hükümdar önce heykelleri tarttırdı. Üç altın heykel gramına kadar eşitti. Ülkesinde sanattan anlayan ne kadar insan varsa çağırttı.

Hepsi de heykelleri büyük bir dikkatle incelediler ama aralarında bir fark göremediler.

Günler geçti. Bütün ülke hükümdarın sıkıntısını duymuştu ve kimse

özüm bulamıyordu. Sonunda, hükümdarın fazla isyankâr olduğu için zindana attırdığı bir gence haber gönderdi. İyi okumuş, akıllı ve zeki olan bu genç, hükümdarın bazı isteklerine karşı çıktığı için zindana atılmıştı.

Başka çaresi olmayan hükümdar bu genci çağırttı. Genç önce heykelleri sıkı sıkıya inceledi, sonra çok ince bir tel getirilmesini istedi. Teli birinci heykelciğin kulağından soktu, tel heykelin ağzından çıktı. İkinci heykelle de aynı işlemi yaptı. Tel bu kez diğer kulaktan çıktı.

Üçüncü heykelde tel kulaktan girdi ama bir yerden dışarı çıkmadı. Ancak telin sığabileceği bir kanal kalp hizasına kadar iniyor. Oradan öteye gitmiyordu.

Hükümdar heykelleri gönderen komşu hükümdara cevabı yazdı: Kulağından gireni ağzından çıkaran insan makbul değildir. Bir kulağından giren diğer kulağından çıkıyorsa, o insan da makbul değildir. En değerli insan; kulağından gireni yüreğine gömen insandır. Bu değerli hediyen için çok teşekkür ederim...

Tuz ve su

Hintli bir yaşlı usta, çırağının her şeyden sürekli şikâyet etmesinden bıkmıştı. Bir gün çırağını tuz almaya gönderdi. Yaşamındaki her şeyden mutsuz olan çırak döndüğünde, yaşlı usta ona, bir avuç tuzu bir bardak suya atıp içmesini söyledi. Çırak, yaşlı adamın söylediğini yaptı ama içer içmez ağzındakileri tükürmeye başladı.

- Tadı nasıl? diye soran yaşlı adama öfkeyle:

- Acı! diye yanıt verdi.

Usta tebessüm ederek çırağını kolundan tuttu ve dışarı çıkardı. Sessizce az ilerideki gölün kıyısına götürdü ve çırağına bu kez de bir avuç tuzu göle atıp, gölden su içmesini söyledi.

Söyleneni yapan çırak, ağzının kenarlarından akan suyu koluyla silerken aynı soruyu sordu:

- Tadı nasıl?

- Ferahlatıcı diye yanıt verdi genç çırak.

- Tuzun tadını aldın mı diye soran yaşlı adamı

- Hayır diye yanıtladı çırağı.

Bunun üzerine yaşlı adam, suyun yanına diz çökmüş olan çırağının

yanına oturdu ve şöyle dedi:

- Yaşamdaki acılar tuz gibidir, ne azdır, ne de çok. Acının miktarı hep aynıdır. Ancak bu acının acılığı, neyin içine konulduğuna bağlıdır. Acın olduğunda yapman gereken tek şey, acı veren şeyle ilgili duygularını genişletmektir. Onun için sen de artık bardak olmayı bırak, göl olmaya çalış...

Sınav

Kral maiyetini önemli bir görev için sınamak istemiş. Hepsini bugüne kadar görebilecekleri en büyük kapının önüne getirerek şöyle söylemiş:

- Siz akıllı insanlar! Benim bir sorunum var ve bunu kimin çözebileceğini görmek istiyorum. Krallığımdaki bu en ağır ve büyük kapıyı hanginiz açabilirsiniz?

Bazıları biz açamayız der gibi başlarını sallamışlar, daha akıllı sayılan birkaçı kapıyı biraz inceledikten sonra açamayacaklarını kabul etmiş. Böylece işin zorluğunda fikir birliğine varmışlar. Sadece bir vezir kapının yanına giderek onu şöyle bir gözden geçirmiş ve eliyle yoklamış.

Açmak için çeşitli yollar denedikten sonra kapıya kuvvetle yüklenince açıldığını görmüşler.

Meğer kapı tam kapalı değilmiş ve açmak için denemek ve yüreklice davranma cesareti gerekiyormuş.

Öğrenmeye açık olmak

Zengin ve tanınmış profesör, bir Zen bilgesini ziyarete gider. Kendisini tanıtmak için tüm unvanlarını, bitirdiği ve ders verdiği üniversiteleri, ne kadar önemli biri olduğuna dair bütün bilgileri ustaya sıralar. Ama daha Zen bilgesi ağzını açar açmaz onun sözünü keserek var olan bilgisini ortaya koyar. Bu söz kesmeler sıkça devam eder.

Zen bilgesi, profesöre çay içip içmeyeceğini sorar. Profesör ikramı kabul eder. Bilge, çay bardağına çay koymaya başlar ve bardak ağzına kadar dolar. Ama doldurmaya devam eder bilge kişi. Çay bardaktan taşıp masaya, yerlere dökülmeye başlayınca, profesör telaşla:

- Dur, görmüyor musun bardak doldu, koyacak yer yok, der.
- Tıpkı senin zihnin gibi, der bilge.
- Yeni bilgiyi koyacak yerin yok. Sana nasıl bir şey öğretebilirim ki?

Farkında olmak

On yıllık bir eğitimin ardından Zenno artık bir Zen ustası olmaya hazır olduğuna inanıyordu. Yağmurlu bir günde ünlü üstadı Nan-in'i ziyarete gitti. Zenno içeriye girdikten sonra öğretmeni Nan-in sordu:

- Şemsiyeni ve ayakkabılarını kapının dışında mı bıraktın?
- Elbette, diye cevapladı Zenno. Bu bir kibarlık kuralıdır. Gittiğim her yerde böyle yaparım.
- O zaman bana şunun cevabını ver: Şemsiyeni ayakkabılarının sağ tarafına mı, yoksa sol tarafına mı koydun?
- En ufak bir fikrim yok efendim.
- Zen sanatı kişinin tüm hareketlerinin tamamıyla farkında olması sanatıdır, dedi Nan-in.

Dikkat etmediğimiz küçücük detaylar bir adamın hayatını tamamıyla mahvedebilir. Evinden aceleyle çıkan bir baba asla baltasını küçük oğlunun kolayca ulaşabileceği bir yerde bırakmamalıdır. Kılıcını her gün cılamayan bir Samuray, en ihtiyaç duyduğu anda kılıcının paslanmış olduğunu görecektir. Sevdği kadına çiçek vermeyi unutan bir erkek sonunda terk edilecektir. Zenno işte o zaman anladı; ruhani dünyada uygulanan Zen tekniklerini çok iyi bilse de, onları günlük hayata geçirmeyi unutmuştu.

Cennet ve cehennem

Bir Samuray rastladığı bilgeye kafasına takılan bir soruyu yöneltti:

- Cennet nasıl bir şeydir, cehennem nasıl bir şeydir?

Din adamı azarlarcasına karşılık verdi Samuray'a:

- Git başımdan, senin sorularına ayıracak vaktim yok!

Ummadığı bu cevaba bir de yanındaki arkadaşlarının gülmesi eklenince Samuray'ın kan beynine sıçradı. Hemen kılıcını çekti ve bilgeye doğru hamle yaptı:

- Şimdi senin o kelleni gövdenden ayıracağım; sen kiminle konuştuğunu sanıyorsun?

Din adamı hiç heyecana kapılmadan Samuray'ın kendisine iyice yaklaşmasını bekledi. Sonra da Samuray'a sakın bir şekilde seslendi:

- İşte cehennem budur!

Samuray şaşırdı. Kılıcı havada kaldı. Sonra da onu kılıfına sokarak bir kenara oturup sakinleşmeye başladı. Kendi kendisine söylendi:

- Az kalsın savunmasız bir insanı öldürecektim; üstelik de bir bilgeyi.

Sakinleştikten sonra bilgeye bakarak alçak sesle konuştu:

- Özür dilerim, efendim.

Bilge gülümseyerek karşılık verdi savaşçıya:

- İşte cennet de budur.

Huzurun kıymeti

Bir padişah acemi bir köle ile gemiye binmişti. Köle hiç deniz görmemiş, gemi yolculuğu yapmamıştı. Ağlamaya, inlemeye başladı. Tir tir titriyordu. Köleyi avutmak için çok uğraştılar, ama bir türlü sakinleşmedi. Padişahın keyfi kaçtı. Herkes aciz bir vaziyetteyken gemide bulunan yaşlı bir adam padişahın huzuruna çıktı.

- Müsaade buyursanız ben onu sustururum, dedi.

Padişah da:

Lütfetmiş olursunuz, dedi.

Yaşlı adam emretti, köleyi denize attılar. Köle birkaç kere suya battı çıktı. Sonra yakaladılar, gemiye tekrar çıkardılar. Köle bir köşede uslu uslu oturmaya başladı. Yaşlı adamın yaptığı iş padişahı hayrete düşürdü.

- Bu işteki hikmet nedir? diye sordu.

Yaşlı adam cevap verdi:

Köle evvelce suya batmayı tatmamıştı. Gemideki selametın kıymetini bilmiyordu. İşte huzur ve saadet de böyledir, bir felaket görmeyen kimse, huzurun kıymetini bilemez.

Asıl zevk

Tarihin en ünlü filozoflarından biri olan Sokrates, Atina kanunlarına göre yargılanıp ölüme mahkûm edildi. Sokrates'i son kez görmeye gelen öğrencilerinden biri, hocasının elinde bir saz gördü. Sazın nasıl çalınacağını öğrenmek istediğini söylediğinde ise, öğrencisi hayretle:

- Üstadım! Ama nasıl olur? Az sonra zehri içeceksiniz, çalmaya vaktiniz olmayacak ve bir zevk duymayacaksınız, dedi.

Sokrates, ölmeden önce son dersini verdi:

- Evladım! Asıl zevk çalmakta değil, çalmayı öğrenmektir.

esaretin simyası

Vincent Van Gogh, "Kendimizde yeni yollar deneme cesareti bulamayıydık, yaşamak neye yarardı?" diyordu ve neden söz ettiğini çok iyi biliyordu. Diğer ressamlardan açıkça farklı stili, çağdaşlarının kafasını karıştırarak onu reddetmelerine ve anlayamamalarına yol açtı. Fakat yıllar sonra eserlerinin güzelliği tüm dünyada milyonlarca kişiyi etkisi altına alacaktı. Ona "kızıl saçlı çılgın" diyorlardı. Her şeye karşın o, risk aldı.

Thomas Alva Edison, prototiplerinden her birini yaratabilmek için giriştiği binlerce sonuçsuz denemede asla cesaretini yitirmediğini, çünkü geride bıraktığı her hatanın ileri doğru atılan yeni bir adım olduğunu yineliyordu. Edison ve ekibi, yeni bir mucide dek aşılılamayacak bir rakam olan tam 1.093 patent ürettiler. O ve arkadaşları sayesinde bugün hayatımızda, onun çabaları olmasa akla hayale gelmeyecek bir konfor düzeyine sahibiz. Çocukluğunda öğretmenleriyle okul arkadaşları, onun kafasının oldukça karışık olduğunu düşünüyorlardı. Her şeye karşın o, risk aldı.

Atletizm alanında Dick Fosbury, bugün Fosbury atlama tekniği olarak bilinen, diyagonal olarak koştuktan sonra sıçrayıp çitayı sırtüstü aşmak şeklinde betimlenebilecek teknikle yüksek atlamada devrim yarattı. Fosbury geleneksel Doğu (makas) ve Batı (yüzüstü) atlama tekniklerinden koparak yeni yollar aradı. İşin ilginç yanı, onun atletlerin ne en uzun boy-lusu ne en güçlüsü ne de en hızlısı olmasıydı. Fakat alışlagelmiş tekniklerle yetinmeyen bir atlet olduğu doğrudu, öyle ki yeni stilini denemeye

henüz 16 yaşındayken başladı.

Oregon Devlet Üniversitesi'nde okurken, NeAA (Üniversiteler Ulusal Atletizm Birliği) derecesiyle olimpiyatlara katılma hakkı elde etti. 1968 Meksika Olimpiyat Oyunları'nda, kariyerinin doruğunda, altın madalya kazandı ve 2,24 metreyle olimpiyat rekoru kırdı. Böylece, 1990 yılından başlayarak diğer atletlerce de benimsendiğinde, kırılan rekorların derecelerini radikal bir biçimde yükseltecek olan yeni tekniğin potansiyelini sergilemiş oldu. Ulusal düzeydeki seçicisi ona delirmiş olduğunu, sırtüstü atlarsa ölebileceğini söylüyordu. Her şeye karşın Fosbury risk aldı ve kazandı.

"Risk" sözcüğünün sözlükteki tanımının, salt yitirme ya da başaramama olasılığına atıf yaparken; risk alma ediminin içerdiği bir özleme kavuşma, gerçekleştirme, başarma ya da becerme olasılığına hiç atıf yapmaması ilgi çekici olduğu kadar üzücüdür de. Sözlüğe bakılırsa risk, bir zarar görme ya da bir bozguna uğrama olasılığının artmasıdır. Diğer bir deyişle, risk bize, elimizdekini yitirme ya da arzumuzu kavuşamama olasılığı olarak sunulur. Bu durumda kim risk alır ki? Yitirme korkusuyla felce uğramış bir haldeyken kaybedeceğimiz açıktır, çünkü hem kendi durumumuzu hem de çevremizdekilerin durumunu iyileştirecek yeni koşulları oluşturabilmek için yenilik yapmaya, denenmemiş yollar denemeye, riske girmeye, elimizdekilerle kumar oynamaya kalkışmayız.

Uçabilmek için

Günün birinde bir krala, armağan olarak iki şahin yavrusu sunulur. Kral, onları eğitmesi için bir şahin terbiyecisine verir. Birkaç ay sonra usta terbiyeci krala, yavruardan birinin kusursuz bir şekilde eğitildiğini, ancak diğerine ne olduğunu bir türlü anlayamadığını söyler.

İkinci yavru saraya geldiği gün tünediği daldan hiç kıpırdamamıştır, öyle ki yiyeceğini bile ayağına götürmek gerekmektedir. Kral, saraya türlü çeşitli şarlatan, hekim ve şıfacı getirtir fakat hiçbir kuşu uçurmayı başaramaz. Görevi saray ahalisine verir, ancak durumda yine en ufak bir değişiklik olmaz. Kral, sarayın pencerelerinden kuşun devinimsizliğinin sürdüğünü görebilmektedir. Son çare olarak tebaasına haber salar ve ertesi sabah şahin yavrusunun bahçede uçtuğunu hayretler içinde görür. "Bu mucize kimin eseriye bulup getirin bana!" buyurur kral. Derhal huzuruna bir köylüyü çıkarırlar.

Kral, 'Şahini uçuran sen misin? Nasıl yaptın? Büyücü müsün sen?' diye art arda sorarak, anlamaya çalışır işin sırrını.

Hoşnutlukla korku arasında gidip gelen zavallı köylü durumu açıklar: "Hiç zor olmadı Ekselansları. Tünediği dalı kestim yalnızca. Yavru da, kanatları olduğunu fark edip uçmaya başladı.

Satranç ve tavla

Eski zamanlarda Hint imparatoru, Pers İmparatoruna hediye olarak satranç oyunu ve yanında bir mektup gönderir. Mektubunda oyunla ilgili hiçbir açıklama yapmazken şöyle bir mesaj yazmıştır:

"Kim daha çok düşünüyor,
Kim daha iyi biliyor,
Kim daha ileriye görüyorsa o kazanır.
İşte hayat budur."

Pers imparatoru dönemin en âlim veziri olan Buzur Mehir ile bu mesajı paylaşarak, ondan oyunu çözmesi ve kendisinin de karşılık olarak Hint İmparatoruna hediye edilmek üzere başka bir oyun icat etmesini ister. Vezir haftalarca çalıştıktan sonra gönderilen satrancın her taş hareketini ve oyunu çözer, daha sonra da on günde tavlayı icat eder ve İmparatora sunar.

Pers imparatorunun baş veziri Buzur Mehir tarafından 1400 yıl önce tasarlanan tavla oyunu; dünyanın en popüler oyunlarından biridir. Zaman kavramından alınan ilhamla tasarlanan oyunun zamana böylesine direnmesi son derece etkileyicidir. 4 köşesi dört mevsimi, tavlanın içindeki karşılıklı 6'şar hane 12 ayı, pulların toplamı ayın 30 gününü, siyah-beyaz pullar gece ve gündüzü, karşılıklı 12'şer hane günün 24 saatini simgeler...

Hint imparatoruna satranca karşılık olmak üzere tasarlanan tavla oyunuyla birlikte gönderilmek üzere şöyle bir mesaj hazırlanır:

Evet,

Kim daha çok düşünüyor,

Kim daha iyi biliyor,

Kim daha ileriye görüyorsa o kazanır.

Ama biraz da şans gerekir, işte hayat budur...

Anne zürafa ve yavrusu

Bir zürafanın dünyaya gelmesi zorlu bir iştir. Yavru zürafa annesinin rahminden yaklaşık 3 metrelik bir yükseklikten aşağı düşer ve bu düşüş genellikle sırt üstü olur. Yeni doğmuş zürafa, birkaç saniye içinde yüz üstü dönerek ayaklarını vücudunun altına alır. Dünyaya ilk defa işte bu şekilde dururken bakar, sonra da doğum sıvısının son kalıntılarını yüzünden ve kulaklarından silkeler. Şimdi, annesinden alacağı sert ama bir o kadar da şefkatli hayat dersine hazırdır artık!

Anne zürafa bebeğinin üzerine eğilir. Bir dakika kadar bekler ve sonra ilk bakışta çok mantıksız görünen bir şey yapar: Bebeğini ön ayaklarıyla tekmelercesine dürterek onu ayağa kalkmaya zorlar.

Yavru zürafa ayağa kalkmadığı takdirde bu zorlu süreç defalarca tekrarlanır. Ayakta durma mücadelesi çok önemlidir. Yavru zürafanın yorgunluğu arttıkça anne onu tekrar tekrar tekmeleyerek çabalaması için uyarır. Nihayet, yavru zürafa titrek bacaklarının üzerinde ilk defa ayakta durmayı başarır. Daha sonra anne zürafa başka "ilginç" bir şey yapar; Onu yeniden tekmeleyerek yere düşürür. Niye mi dersiniz?

Ona nasıl ayağa kalktığını hatırlatmak için vahşi hayatta bebek zürafalar için en güvenli yer annelerinin yanı ve sürüleridir; dolayısıyla, sürüden ayrılmamaları için, mümkün olan en kısa sürede ayağa kalkmaları gerekir. Aslanlar, sırtlanlar, leoparlar ve vahşi av köpekleri genç zürafala-

rı büyük bir keyifle takip ederler ve eğer anne zürafa yavrusuna nasıl ayakta kalacağını öğretmezse, yavru zürafaların bu yırtıcı hayvanlara yem olması işten değildir. Bu, biraz sert ama anne şefkatiyle dolu bir hayat dersidir.

Peki, biz insanlara bakan yönü nedir? diye sorarsanız, şimdi hayatta olmayan Irving Stone'a kulak vermeniz gerekiyor. Hayatını önemli kişileri inceleyerek ve onların hayatlarını yazarak geçiren Stone, bu özel insanların ortak noktasını şöyle tarif ediyor; "Onların hayatlarında hep peşinden koşacakları ve onları ayakta tutacak bir gayeleri ve düşleri vardır."

Elbette ki, insanın gayesine ulaşması kolay olmaz, bazen sert engellerle karşılaşır. Ama görünüşte sert ve çetin gibi görünen bu şartların altında, aslında insanı kuvvetlendiren ince bir şefkat vardır. İşte sadece "özel" insanlar için değil, hepimiz için geçerli olması gereken bu gerçeği Stone şöyle dile getiriyor; "Bu insanlar defalarca darbeler yerler, yere yıkılırlar, karalanırlar ve yıllarca hiçbir şey elde edemezler. Ama yere yıkıldıklarında her zaman ayağa kalkarlar. Bu insanları yok edemezsiniz. Onlar çalışıp didinirler ve hedeflerine ulaşmaya çalışırlar. Hayatlarının sonunda yapmaya çalıştıkları şeyin ancak mütevazı bir kısmını başarsalar da asla yılmazlar!"

Fiziki eksikliklerini dert etmeden çalış!

Kör ve sağır biri olmasına rağmen, Bayan Helen Keller, bir gün ünlü bir yazar ve hatip olmuştu. Hayatı acı ve ıstıraplar içinde geçtiği halde o yılmadan çalışmıştı. Hatta Redelitte Kolejini en üstün derece ile bitirmişti.

Bayan Keller, derin bir mizah kabiliyetine de sahipti. Bir gün Harvard Üniversitesi'nde gençlere hitabına şu sözlerle başlamıştı:

- Siz gençler, benden çok daha talihli insanlarsınız. Zira bende bir eksiklik hiç birinizde yok.

Harvard'lı gençler, hatip kadının körlük ve sağırlığını kastettiğini sanarak son derece üzölmüşlerdi ki, bayan Keller sözlerine şu cümle ile devam etmişti:

- Çünkü benim dişlerim takma.

Ve gençler, Bayan Keller'i çılgınca alkışlamışlardı.

Everest'i yenmek

29 Mayıs 1953 tarihine kadar dünyanın en yüksek noktasına, Everest Tepesi'ne kimse tırmanamamıştı. Bunu ilk kez Edmund Hillary başardı. Hatta bu başarısından ötürü kraliçe ona şövalye unvanı verdi. Hillary'nin Everest'e tırmanmasının hiç de kolay olmadığını, daha sonra kaleme aldığı High Adventure isimli kitabında anlattıklarından anlamak mümkün. Hillary, 1952 yılında da Everest'e çıkma girişiminde bulunmuş, fakat bu girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Bu başarısız tırmanışın ardından İngiltere'de bir okul, onu konuşma yapmak için davet etmişti. Anlatıldığına göre, başarısız denemesinden bahsettikten sonra, Edmund Hillary duvarda asılı büyük boy Everest fotoğrafına doğru bakmış, bir müddet hiç konuşmamıştı. Ardından, fotoğrafa doğru yürümüş, önünde durmuş, sonra yumruğunu havada sıkıp bağırarak şöyle demişti;

"Ey Everest! Beni bu ilk denememde yendin, bunu kabul ediyorum. Ama işimiz daha bitmedi. Yine geleceğim ve zirvene bu kez çıkacağım!"

Sonra kendisine şaşkın gözlerle bakan öğrencilere dönüp, "Arkadaşlar, beni mağlup ettiği için Everest büyük ama onun büyüklüğü hiç değişmiyor; benim inanç ve azmim ise her geçen gün büyüyor!"

Bir yıl sonra, Edmund Hillary, büyüyen inanç ve azminin meyvesi olarak, Everest'in zirvesine ilk ayak basan kişi olmayı başardı.

Tahta atın öğrettiği

İki çocuklu bir aile, hafta sonunu piknik yaparak geçirmeye karar vermişti. Piknik yerine vardıklarında, anne yemeği hazırlarken, baba çocuklarıyla birlikte kısa bir yürüyüşe çıktı. Yürüyüş uzun olmasa da, çocuklardan küçük olanı, yorulmuştu. Yalvaran gözlerle babasına bakıp:

- Babacığım çok yorulдум, beni kucağında taşıy mısın?

- Ben de biraz yorulдум oğlum, der demez, çocuk ağlamaya başladı. Baba tek kelime etmeden etrafta ki ağaçlardan birinden kuru bir dal kesti. Dalı çakısıyla biçimlendirip yonttu, sonra da oğluna verdi.

- Al sana güzel bir at, dedi.

Çocuk dal parçasından yontulmuş ata sevinçle bindi ve "Deeh! Deeh," diye bağırarak annesinin sofrı kurduğu düzlüğe doğru koşmaya başladı. Küçük oğlunun birden yorgunluğunu unutup canlanışını gülerек seyreden baba, yanındaki kızına, eliyle küçük kardeşini göstererek:

- Hayat budur işte kızım, bazen kendini çok yorgun hissedersin. Öyle olduğunda, kendine değnekten bir at bul ve yoluna devam et. Bu at da, yerine göre bir arkadaş, bir şarkı, bir şiir, bir umut, bir çiçek, bir özlem, bir hayal ya da bir çocuğun tebessümü olabilir.

Maymun tuzağı

Asya'da maymun yakalamak için kullanılan bir çeşit tuzak vardır. Bir hindistancevizi oyulur ve iple bir ağaca veya yerdeki bir kazığa bağlanır. Hindistan cevizinin altına ince bir yarık açılır ve oradan içine tatlı bir yiyecek konur. Bu yarık sadece maymunun elini açırken sokacağı kadar büyüklüktedir, yumruk yaptığında elini dışarı çıkaramaz. Maymun, tatlının kokusunu alır, yiyeceği yakalamak için elini içeri sokar ve yiyeceği kavrar, ama yiyecek elindeyken elini dışarı çıkarması olanaksızdır. Sıkıca yumruk yapılmış el, bu yarıktan dışarı çıkamaz. Avcılar geldiğinde, maymun çılgına döner ama kaçamaz.

Aslında bu maymunu, tutsak eden hiçbir şey yoktur. Onu sadece onun kendi bağımlılığının gücü tutsak etmiştir. Yapması gereken tek şey elini açıp yiyeceği bırakmaktır. Ama zihninde açgözlülüğü o kadar güçlüdür ki, bu tuzaktan kurtulan maymun çok nadir görülür.

Bizi tuzağa düşüren ve orada kalmamıza neden olan şey, arzularımız ve zihnimizde onlara bağımlı oluşumuzdur. Tüm yapmamız gereken, elimizi açıp benliğimizi ve bağımlı olduğumuz şeyleri serbest bırakmak ve dolayısıyla özgür olmaktır.

Askerin hakkını yedirmeyen çocuk

Milli mücadele yıllarıdır. Mustafa Kemal Paşa cepheleri denetlemek üzere otomobille giderken sırtında koca bir çuvalı güçlükle taşıyan küçük bir çocuk görür. Arabayı durdurarak çocuğu arabaya alır. Araba hareket eder, Paşa çocuğa sorar:

- Ne var o çuvalda? - Ekmek.
- Nereye götürüyorsun onları? - Cepheye, askerlere götürüyorum.
- Ne zaman çıktın yola? - Dün akşam
- Gece uyudun mu? - Asker bu ekmekleri beklerken uyunur mu?
- Sen sabah ne yedin? - Hiç
- Öğlen ne yedin? - Hiç
- Bak ekmekler ne güzel kokuyor. Hadi birkaç tane çıkar da hep beraber yiyelim. - Durdurun arabayı ineyeğim.

Şoför sorar:

- Neden?
- Bu adam askerin ekmeğini yemek istiyor.

Paşa gözyaşları içinde yaveri Salih bey'e dönerek:

- "İşte biz bu savaşı bunun için kazanacağız" der.

*D*aima dağın tepesine bak

Yaşamla ilgili bir öğüt vermesini istediğinde, seksen yedi yaşındaki kör adam, genç adama şu cevabı verir;

"Delikanlı, koşarken dağın tepesine bak. Gözlerini dağdan ayırma, kilometrelerin ayaklarının altında eriyip gittiğini hissedeceksin. Çalılıkların, ağaçların, hatta ırmağın üzerinden atlayıp geçtiğini hissedeceksin."

Ne zaman hayatın zorlukları ile yüz yüze gelirsen, daima dağın tepesine bakmayı hatırla. Böylece hiçbir mesele ne kadar büyük görünürse görünsün, senin cesaretini kıramaz!

İleri gitmeye mecburuz

Tarık Bin Ziyad Endülüs'e çıkınca askerlerine şöyle hitap etmişti;

- Gaziler! Biz öyle bir mevkideyiz ki, önümüz düşman, arkamız denizdir. İleri gitmekten çekinmeyiniz. Çünkü ileride başarı ve ganimet ihtimali var. Fakat geri dönmekten korkunuz. Zira geride denize dökülmekten, kumda boğulmaktan başka sonuç yok.

Yokluğa daima ve nimetlere boğulma sizin elinizdedir. Gayretli ve yiğit olun. Hücum ederseniz, yenersiniz. Kaçarsanız, yenilirsiniz. Ölümünden korkanlar kaçmasın, zira kaçarsa öleceğine şüphe yoktur!

Neden ben diye sormayın!

Efsane Wimbledon'un ilk zenci şampiyonu Arthur Ashe, kan naklinden kaptığı AIDS'den ölüm döşegindeydi. Dünyanın her köşesindeki hayranlarından mektuplar yağmaktaydı.

Bunlardan bir tanesi şöyle soruyordu;

- Tanrı böylesine kötü bir hastalık için neden seni seçti?

Arthur Ashe cevap verdi:

- Tüm dünyada 50 milyon çocuk tenis oynamaya başlar. 5 milyonu tenis oynamayı öğrenir. 500 bini profesyonel tenisçi olur, 50 bini yarışmalara girer, 5 bini büyük turnuvalara erişir, 50'si Wimbledon'a kadar gelir, 4'ü yarı finale, 2'si finale kalır. Elimde şampiyonluk kupasını tutarken Tanrı'ya 'Neden ben?' diye hiç sormadım. Şimdi sancı çekerken, Tanrı'ya nasıl 'Niye ben' derim?

"Mutluluk insanı tatlı yapar,

Başarı ısıltılı,

Zorluklar güçlü,

Hüzün insanı insan yapar,

Yenilgi mütevazi,

Tanrı'ya asla 'Neden ben?' diye sormayın.

Ne olacaksa zaten olur..."

Bir hikaye bir hasta...

İleri derecede hasta iki adam aynı hastane odasında idiler. Adamlardan birinin her öğleden sonra bir saatliğine oturmasına izin veriliyordu, ciğerlerindeki suyun süzülmesi için. Bu hastanın yatağı, odadaki tek pencerenin tam yanındaydı. Diğer hasta ise odanın diğer köşesinde hep sırt üstü yatmak zorundaydı.

Bu iki hasta saatlerce birbiriyle konuşur, eşlerini, ailelerini, evlerini, işlerini, askerlik anılarını, tatilde gittikleri yerleri anlatırlardı birbirlerine.

Pencerenin yanındaki hasta, her öğleden sonra oturmasına izin verdikleri saati diğer hastaya pencereden görebildiklerini anlatarak geçiriyordu. Diğer hasta hep bir sonraki günü iple çekmeye başladı, dışarıdaki renkli ve hareketli dünyayı dinlemek için...

Pencere, içinde çok güzel bir göl olan parka bakıyordu. Ördekler ve kuğular gölde yüzen çocuklar, genç âşıklar, gökkuşağının tüm renklerindeki çiçeklerin arasında kol kola dolaşıyorlardı. Ulu ağaçlar etrafı süslüyor uzaktan şehrin silüeti görünebiliyordu. Pencere kenarındaki adam bunları muhteşem bir detayla anlatırken, odanın diğer ucunda yatan adam gözlerini kapar ve bu muhteşem manzarayı hayalinde canlandırır. Sıcak bir öğleden sonra, pencerenin yanındaki adam geçmekte olan bir şenlik alayını tarif etti. Diğer adam bando seslerini duyamasa bile hayalinde canlandırabiliyordu, pencere kenarındaki adamın tasviriyle.

Günler ve haftalar geçti. Bir sabah banyo yaptırmak için su getiren gündüzcü hemşire pencere kenarında yatan hastanın cansız bedenindeyse karşılaştı; uykusunda, huzur içinde ölmüştü. Hüzünlendi, hastane görevlilerini cesedi dışarı taşımaları için çağırırdı.

Uygun zaman geçtiğine kanaat getirir getirmez, diğer hasta pencerenin kenarındaki yatağa taşınmasının mümkün olup olamayacağını sordu. Hemşire memnuniyetle isteğini yerine getirdi, hastanın rahat olduğundan emin olduktan sonra onu yalnız bıraktı.

Yavaşça, duyduğu acıya aldirmeden, bir dirseğine yaslanarak dışarıdaki dünyaya bakmak üzere yatağından doğruldu adam. Sonunda, dışarıyı kendi gözleriyle görme zevkini yaşayabilecekti. Pencereden dışarı bakabilmek için yavaşça dönmeye zorladı kendisini. Ve döndü, pencere boş bir duvara bakıyordu.

Adam hemşireyi çağırarak kendisine, vefat eden oda arkadaşının pencerenin dışında görünen harika şeylerden bahsetmesine sebep olan şeyin ne olabileceğini sordu.

Hemşirenin cevabı, ölen adamın kör olduğu ve pencerenin önündeki duvarı görmediğiydi. Sanırım seni cesaretlendirmek istedi dedi.

Epilog: Diğer insanları mutlu etmek çok büyük mutluluk getirir, kendi durumunuz ne olursa olsun. Paylaşılan dertler yarısı kadar üzüntü verir, paylaşılan mutluluklar ise iki katı artar.

Kendinizi zengin hissetmek istiyorsanız, sahip olduğunuz ve paranın satın alamayacağı her şeyi sayın.

Bu gün bize bir hediyedir...

Bir hayat deneyimi

Bir lise öğretmeni bir gün derste öğrencilerine bir teklifte bulunur:

- Bir hayat deneyimine katılmak ister misiniz?

Öğrenciler tereddütsüz kabul ederler.

- O zaman bundan sonra ne dersem yapacağınıza söz verin. Şimdi yarınki, ödevinize hazır olun. Yarın hepiniz birer plastik torba ve beşer kilo patates getireceksiniz.

Öğrenciler bu işten pek bir şey anlamamışlardır. Ama ertesi sabah hepsinin sıralarında patatesler ve torbalar hazırdir.

Kendisine meraklı gözlerle bakan öğrencilere şöyle der öğretmen:

- Şimdi, bugüne dek affetmeyi reddettiğiniz her kişi için bir patates alın. O kişinin adını o patatesin üzerine yazıp torbanın içine koyun.

Bazı öğrenciler torbalarına üçer beşer tane patates koyarken bazıların torbaları neredeyse ağzına kadar dolmuştur. Öğretmen, kendisine peki şimdi ne olacak der gibi bakan öğrencilere ikinci açıklamasını yapar:

- Bir hafta boyunca nereye giderseniz gidin bu torbaları yanınızda taşıyacaksınız. Yattığınız yatakta bindiğiniz otobüste, okuldayken sıranızın üstünde, hep yanınızda olacaklar.

Aradan bir hafta geçmiştir. Öğretmenleri sınıfa girer girmez, denileni yapmış olan öğrenciler şikâyetle başladılar:

- Hocam bu kadar torbayı her yere taşımak çok zor.
- Hocam patatesler kokmaya başladı.
- Vallahi insanlar tuhaf bakıyor artık bana.
- Hem sıkıldık, hem yorulduk.

Öğretmen gülerek öğrencilerine şu dersi verir:

- Görüyorsunuz ki, affetmeyerek asıl kendinizi cezalandırıyorsunuz. Kendinizi, ruhunuzda ağır yükler taşımaya mahkûm ediyorsunuz. Affetmeyi karşınızdaki kişiye bir ihsan olarak düşünüyorsunuz. Hâlbuki affetmek en başta kendinize yaptığınız bir iyiliktir...

*B*eşparmak Dağı'ndaki tank

Dünya Savaş Tarihi'ne "örnek olay" tanımlamasıyla geçmiş bir tankın, hiçbir yolu ve geçidi olmayan, tümüyle kayalık tepelerden oluşan yüksek bir dağın tepesine çıkarılması olayı, 2 Ağustos 1974 tarihinde, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında, Onbaşı Gürler Erdağ, Er Abdulkadir Kurt ve Er Recep Doğanyigit adlı üç Mehmetçik tarafından gerçekleştirilmiştir.

Kimselerin çıkamayacağını bildikleri Beşparmak Dağları'nın en üst noktasını kendilerine siper seçerek, dağın eteklerindeki Türk birliklerine bomba yağdıran Rum askerlerinin ateşini, bu üç Mehmetçik'in çıkardıkları tankın açtığı ateş söndürebilmişti. Rum askerlerin ateşi söndürüldükten sonra Türk birlikleri Beşparmak Dağları'ndan daha kolaylıkla geçebilmişler, Kıbrıs'ın iç kesimlerine daha kısa sürede gidebilmişlerdi.

Tank Birliği Komutanı Mahmut Şanlıtürk, bir tankın Beşparmak Dağları'nın tepesine çıktığını duyunca bu habere önce inanamamış, belirtilen yere daha sonra kendi çıkınca, inanılmaz olayla karşılaşmıştı. Dağın en yüksek noktasında birliğinin tonlarca ağırlıkta tanklarından biri duruyor, yanında da üç Mehmetçik "hazır ol" konumunda, komutanları karşısında selam duruyordu.

Yalnızca hayretini gidermek için sordu komutan:

Üç askerin en kıdemlisi olan Onbaşı Gürler Erdağ yanıt verdi:

-Komutanım, o anda gözlerimin önünde engelsiz, dümdüz bir yol

göründü. Rumlar kaçıyordu; ben de ateş ederek onları kovalıyordum. Kovaladım, kovaladım, sonra baktım, buraya değin gelmişiz.

Komutan Mahmut Şanlıtürk, yerine getirilmesinin olanaksız olduğunu bile bile, Onbaşı Gürler Erdağ'a emretti:

- Hadi şimdi indir bakalım o tankı...

Onbaşı Gürler Erdağ, çevresindeki kayalıklara baktı ve şunları söyledi:

- Yol yok ki çevrede, komutanım. Hangi yoldan indireyim?

Komutan gülmesini belli etmemeye çalışarak sesini yine yükseltti:

- Buraya hangi yoldan çıkarttıysan, yine aynı yoldan aşağıya indir.

Onbaşı etrafına, sağına soluna bakındı:

- O yolu görmeden nasıl indireyim komutanım?

Komutan yine dudaklarını ısırarak konuştu:

- Bir gün önce koskoca tankın geçebildiği, koskoca yol, bir gün içinde yok mu oldu evladım? Hani nerede bu tankı çıkardığınız yol?

Komutan fazla üstelemedi; tepede, bir gün önce yazılmış bir destan vardı. O destanın kanıtı ise, işte şimdi dağın tepesinde, karşılarındaydı. Komutan, onbaşı ve iki er, başlarını zaman, zaman arkalarına çevirip, dağın tepesinde bıraktıkları tanka bakarak yürüyorlardı dağdan aşağı.

Yolunuz Kıbrıs'a uzanırsa yarım gününüzü ayırın, Beşparmak Dağları'nın tepesindeki bu kahraman tankın kalıntısının bulunduğu yere gidin, bir kez daha kabartın göğsünüzü... Orada bir de, üzerinde şunlar yazılı bir levha göreceksiniz; "Bu tank, Türk'e has atılganlık ve cüretkârlığın anıtlaşmış bir örneği ve simgesidir."

(2 Ağustos 1974 günü yapılan Lapta Muharebeleri'nde düşmanı, yan ve gerisinden vurmak için görevlendirilen Özel Kuvvete mensup bu tank, sarp ve yalçın araziye aşarak görevini yerine getirmiş, fakat düşmanın ateşi ile ağır hasara uğrayarak ve yanarak burada kalmıştır.)

Tank Komutanı	Mahmut Şanlıtürk
Tank Mürettebatı	Onb. Gürler Erdağ
Er	Abdülkadir Kurt
Er	Recep Doğanyigit

Ayakkabıcı

Ayakkabıcı, yeni getirdiği malları vitrine yerleştirirken, sokaktaki bir çocuk onu izlemekteydi. Okullar kapanmak üzere olduğundan, spor ayakkabılara rağbet fazlaydı. Gerçi mallar lüks sayılmazdı ama küçük bir dükkân için yeterliydi. Onların en güzelini ön tarafa koyunca, çocuk vitrine doğru biraz daha yaklaştı. Fakat bir koltuk değneği kullanmaktaydı, hem de güçlükle.

Adam ona bir kez daha göz attı. Üstündeki pantolonun sol kısmı, dizinin alt kısmından sonra boştu. Bu yüzden de sağa sola uçuşuyordu. Çocuğun baktığı ayakkabılar sanki onu kendinden geçirmişti. Bir müddet öyle durdu. Daldığı hılyadan çıkıp yola koyulduğunda, adam dükkândan dışarı fırlayıp:

- Küçük! diye seslendi. Ayakkabı almayı düşündün mü? Bu seneki modeller bir harika.

Çocuk, ona dönerek:

- Gerçekten çok güzeller, diye tebessüm etti. Ama benim bir bacağımdan doğuştan eksik.

- Bence önemli değil! diye atıldı adam. Bu dünyada her şeyiyle tam insan yok ki! Kiminin eli eksik, kiminin de bacağı, kiminin de aklı ya da vicdanı. Küçük çocuk, bir şey söylemiyordu... Adam ise konuşmayı sürdürdü- Keşke vicdanımız eksik olacağına, ayaklarımız eksik olsaydı.

Çocuğun kafası iyice karışmıştı. Bu sefer adama doğru yaklaşıp:

- Anlayamadım, neden öyle olsun ki?

- Çok basit! Eğer vicdan yoksa cennete giremeyiz. Ama ayaklar yoksa problem değil. Zaten orada tüm eksiklikler tamamlanacak. Hatta sakat insanlar, sağlamlara oranla daha fazla mükâfat görecekler...

Küçük çocuk, bir kez daha tebessüm etti. O güne kadar çektiği acılar, hafiflemiş gibiydi. Adam, vitrini işaret ederek:

- Baktığın ayakkabı, sana yakışır. Denemek ister misin?

Çocuk, başını yanlara sallayıp:

- Üzerinde 30 lira yazıyor, almam mümkün değil ki!

- İndirim sezonunu, senin için biraz öne alırım, bu durumda 20 liraya düşer. Zaten sen bir tekini alacaksın, o da 10 lira eder.

Çocuk biraz düşünüp:

- Ayakkabının diğer teki işe yaramaz! Onu kim alacak ki?

- Amma yaptın ha!. diye güldü adam. Onu da sağ ayağı eksik olan bir çocuğa satarım.

Küçük çocuğun akıllı, bu sözlerle yatmıştı. Adam, devam ederek,

- Üstelik de öğrencisin değil mi? diye sordu.

- İkiye gidiyorum!. diye atıldı çocuk. Üçe geçtim sayılır.

- Tamam işte, 5 lira da öğrenci indirimi yapsak, geri kalır 5 lira. O da zaten pazarlık payı olur. Bu durumda ayakkabı senindir, sattım gitti! Ayakkabıcı, çocuğun şaşkın bakışları arasında dükkâna girdi. İçerideki raflar, onun beğendiği modelin aynısıyla doluydu ama adam, vitrinde olanı çıkarttı. Bir tabure alıp döndükten sonra çocuğu oturtup yeni ayakkabısını giydirdi ve çıkarttığı eskiyi göstererek.

- Satış işlemim bitti, sen de bana, bunu satarsan memnun olurum.

- Şaka mı yapıyorsunuz? diyerek kekeledi çocuk. Onun tabanı delin-

mek üzere. Eski bir ayakkabı, para eder mi?

- Sen çok cahil kalmışsın be arkadaş... Antika eşyalardan haberin yok herhalde, bir antika ne kadar eski ise o kadar para tutar. Bu yüzden ayakkabın, bence en az 30 - 40 lira eder.

Küçük çocuk, art arda yaşadığı şokları üzerinden atabilmiş değildi. Mutlaka bir rüyada olmalıydı. Hem de hayatındaki en güzel rüya. Adamın, heyecandan terleyen avuçlarına sıkıştırdığı kâğıt paralara göz gezdirdikten sonra, 10 liralık banknotu geri vererek,

- Bana göre 20 lira yeterli... İndirim mevsimini başlattınız ya!

Adam onu kıramayıp parayı aldı. Bu arada yanağına bir öpücük kondurdu. Her nedense içi içine sığmıyordu. Eğer bütün mallarını bir günde satsa, böyle bir mutluluğu bulamazdı. Çocuk, yavaşça yerinden doğruldu. Sanki koltuk değneğine ihtiyaç duymuyordu. Sımsıcak bir tebessümle teşekkür edip,

- Babam haklıymış! Sakat olduğum için üzülmemeye hiç gerek yok! demişti...

Çocuklarınız

Çocuklarınız, sizin çocuklarınız değildir. Onlar, hayat'ın kendine olan özleminin oğulları ve kızlarıdır. Onlar sizin aracılığınızla oldular, ama sizden değiller ve sizle olsalar da size ait değiller. Onlara sevginizi verebilirsiniz ancak, düşüncelerinizi veremezsiniz çünkü onların kendi düşünceleri olacaktır.

Onların bedenleri için bir yuva sunabilirsiniz ama ruhları için değil; Çünkü onların ruhları, yarının evini mesken tutmuştur, sizin rüyalarınızda bile ziyaret edemeyeceğiniz. Onlar gibi olmaya çalışabilirsiniz ama onların sizin gibi olmalarını başaramazsınız. Çünkü hayat ne geri sarar, ne de dünde oyalanır. Sizler, yaşayan oklar olan çocuklarınızı ileriye fırlatan yaylarsınız. Yayı kullanan sonsuzluğun içindeki hedef noktasını görür ve bütün gücüyle sizi gerer ki, okları hızla uzaklara erişebilsin.

Okçunun elleri altında sevinçle eğilin çünkü o, uçan okları olduğu kadar, sarsılmaz yayları da çok sever.

Aldırma yürü

Yol boyunca; yola çıkıp da yürümeyenleri, yola oturup, gelen geçenin ayağına çelme takanları, yolda metafizik uyuşturucularla keyif çatanları, tel örgülerle çevirdiği yolu kendisine zindan edip volta atanları, maratona 100 metre koşucusu gibi hızlı gidip, 50 metrede yola yatanları, yürüyüşün uzun ve yolun zahmetli olduğunu görünce, yolculuk üzerine zor atanları, yürümeyi bırakıp, yolcu ve menzil üzerine kalem oynatanları, ayağına batan tek bir dikenin faturasını başkalarına çıkarıp, ömür boyu tafta satanları, beyaz atlı kurtarıcıyı gözlemek için ufka bakıp dağıtanları, yanlış kılavuzlara kızıp yolu satanları göreceksin.

Aldırma! Yürü! Göğsüne yüreğinden başka muska takma! Vahiy, haritan; nebi, kılavuzun; akıl, pusulan; iman, sermayen; amel, azığın; sevgi, yakıtın; ahlak, karakterin; edep, aksesuarın; merhamet, sıfatın; şeref ve izzet adın olsun!

Riskleri göze almak

Bahar aylarının verimli topraklarının içinde iki tohum yan yana yatıyorlarmış. Tohumlardan biri diğerine: "Ben büyümek istiyorum." demiş. "Köklerimi altımdaki toprağın derinliklerine ve filizimi yeryüzüne göndermek istiyorum, baharın müjdecisi tomurcuklarım açılış istiyorum. Güneşin sıcaklığını yüzümde, sabahın tatlı dokunuşunu yapraklarımda hissetmek istiyorum." demiş ve büyümeye başlamış.

İkinci tohum ise: "Ben korkuyorum!" demiş. "Köklerimi altımdaki yatan toprağın derinliklerine gönderirsem karanlıklarda beni neyin beklediğini bilemem. Üstümdeki toprağı zorlayıp yeryüzüne çıkmaya çalışırsam filizlerim zarar görebilir. Ya tomurcuklarım açmaya başladığında üzerinde salyangozlar gezip, onları yemeye kalkarsa? Ya tomurcuklarım açılıp çiçeğe dönüştüğünde küçük bir çocuk beni koparırsa? Yooo! Hayır, en iyisi burada kalıp beklemek! Büyümek için belki daha güvenli bir zaman bulabilirim." demiş.

O sırada yumuşamış olan bahar toprağını eşeleleyen bir tavuk, bulmuş tohumu ve bir lokmada yutuvermiş.

Bir basketçinin bilinmeyen tarihi

Ortaokul öğrencisi suratı asık bir halde eve geldi, çantasını yere fırlattı, yukarı odasına koşup kendisini yatağa attı ve ağlamaya başladı. En büyük rüyasını gerçekleştirememişti. Okulun basketbol takımına girmek için elinden geleni yapmış, ama başaramamıştı.

Annesi sessizce odaya girdi ve şefkatle ne olduğunu sordu,

- Takıma giremedim, bana sen daha küçüksün, dediler.

Annesi oğlunun yanına oturdu, kolunu boynuna dolayıp şöyle dedi:

- Yavrum; önemli olan, takıma giremeyecek kadar küçük olman değil; içindeki basketbolcunun ne kadar büyük olduğu.

Annesi bunu söyleyip odadan çıktıktan sonra, minik delikanlı yatağında doğruldu. Kendisini her zamankinden güçlü hissediyordu. Evet, belki küçüktü, ama içindeki basketbolcu çok büyüktü!

Ertesi sabah, erkenden antrenmanlara gitti. Her gün, her hafta, her ay... Hep annesinin söyledikleri yankılandı zihninde. Günler geçtikçe, hem içindeki basketbolcu, hem de azmi büyüdü.

Ertesi sene, takım seçmeleri yine yapıldı. Bu defa, minik delikanlının içinde ki büyük basketbolcu kendisini yeterince gösteriyordu.

Takımın hocası ondan çok etkilendi ve onu takıma aldı. Sonraki senelerde, takımdaki yerini hep korudu. Hep daha iyiye gitti, geliştirdi.

Çok geçmeden dışarıdan teklifler gelmeye başladı. Önce amatör takımlarda oynadı. Sonra başarı merdivenini üçer beşer tırmandı.

Ve tüm dünya, bir zamanlar okul takımına bile giremeyen Michael Jordan'ı basketbol tarihinin en başarılı oyuncularından birisi olarak tanıdı.

Mein Balıkçısı'nın talihi

Bir zamanlar Mein Balıkçısı diye talihi ile meşhur bir adam varmış. Mein kıyılarında balık çok az tutulduğu halde bu adam ne zaman balığa çıksa boş dönmez, sepetler dolusu balıkla gelirmiş.

Adam bu yüzden para kazanırken talihi de dillere destan olmuş. O kadar ki, birinin fazla talihli olduğunu anlatmak için "Mein Balıkçısı gibi talihli" demek adet haline gelmiş.

Günün birinde balıkçı ölmüş. Cenazesi için evine gelenler, Mein Balıkçısı'nın evinde balık ve su üzerine zengin bir kütüphane olduğunu hayretle görmüşler; adamın neden balık ayından boş dönmediği ise ancak o zaman anlaşılmış.

Başarının yolu

Gary Player uzun yıllar yerel ve uluslararası golf turnuvalarında başarıyla oynayan usta bir golf oyuncusuydu.

İnsanlar ona sürekli şöyle diyorlardı:

- Topa sizin gibi vurabilmek için her şeyimi verirdim.

Bir gün yine aynı sözlerle karşılaşan Player, sonunda kendini tutamayıp karşılık verdi:

- Hayır, vermezsiniz! Topa benim gibi vurabilmek için her şeyi ancak kolay olsaydı yapardınız! Topa benim gibi vurmak için ne yapmanız gerekiyor biliyor musunuz? Her sabah saat 05.00'te kalkıp, golf sahasına gidip bin tane topa vurmanız gerekiyor. Elleriniz kanamaya başlayınca kulüp binasına gidip elinizdeki kanı temizledikten sonra elinize bir bant yapıştırıp, bin tane topa daha vurmanız gerekiyor. İşte o zaman topa benim vurduğum gibi vurabilirsiniz.

Kısa cevap

Binlerce yıl önce, Yunan halkı, ayrı şehir devletleri halinde yaşıyordu. Yunanistan'ın kuzey kesimini oluşturan Makedonya'nın kralı Filip ise, bütün Yunanistan'ı kendi liderliğinde toplamak istiyordu. Bu yüzden, büyük bir ordu topladı ve kendi krallığını kabul edinceye kadar diğer şehir devletleriyle savaştı. Bir tek Lakonya ona karşı direndi. Lakonyalılar, sade yaşantıları ve cesaretleriyle tanınırlardı. Ayrıca, az ve öz konuşmaları ve kullandıkları kelimeleri dikkatlice seçmeleriyle...

Filip, bütün Yunanistan'ı ele geçirmek için Lakonyalıları hâkimiyeti altına alması gerektiğinin farkındaydı. Bu yüzden, ordusunu Lakonya sınırına dayadı ve Lakonyalılara bir mesaj gönderdi; "Eğer hemen teslim olmazsanız, ülkenizi işgal ederim ve eğer işgal edersem, sahip olduğunuz her şeyi yağmalayıp yakarım. Eğer Lakonya'ya girersem, büyük şehrinizi yerle bir ederim."

Birkaç gün içinde, Lakonyalılardan cevap geldi.

Mektup, Lakonyalıların azminin ve cesaretinin belgesi hükmündeydi ve sadece bir kelimeden ibaretti;

"Eğer"

İessiz ders

Bir bilgenin öğrencilerinden biri, nice seneler sonra, bilgenin derslerini terk etmişti. Haftalar aylar geçip adam ortalarda gözükmeyince, bilge kişi kendisini ziyarete karar verdi. Mevsim kış, adam evde yalnızdı ve evin salonundaki büyük ocakta gürül gürül bir odun yanıyordu. Bilgenin kendisini niye ziyaret ettiğini tahmin eden adam, üşümüş olan bilgeyi ocağın başına davet etti, kendisi de bir şeyler ikram etmek için mutfığa yöneldi. Ocağın yanı başına oturan bilge, gelen ikramı kabul etti, fakat adama hiçbir şey demedi. Sanki adam evde yokmuş, kendi evinde tek başına oturuyormuş gibiydi. Bütün dikkatini ocağa vermiş gözüküyordu.

Bilge, birkaç dakika sonra maşayı aldı, iyice köz haline gelmiş odunlardan birini ocağın bir kenarına koydu. Sonra minderine oturdu. Hala bir şey söylemiyordu. Kenara konmuş olan közün ateşi yavaş yavaş azaldı, sonra da söndü. Odada çıt çıkmıyordu. İlk baştaki selamlama hariç, bir kelime bile konuşulmuş değildi. Bilge, gitmeye hazırlanırken, sönmüş közü aldı ve yenisinden ateşin ortasına koydu. Köz, ateşle ve yanan odunların ısıyla çabucak parladı.

Bilge ayrılmak için kapıya yöneldiğinde, ev sahibi: "Sebebi ziyaretinizi anlıyorum." dedi. "Ateş dersiniz için de teşekkür ederim. Bundan sonra sohbetlerinizi hiç aksatmayacağım..."

Elinden geleni yapmış olmak

Bir başkan adayı yerel bir fuarda şarkı söyleyen genç bir kızla karşılaşmış ve yeteneğine hayran olarak o ayın ilerleyen günlerinde gerçekleşecek olan ulusal siyaset toplantısında açılış şarkısını söylemesini istemiş.

Beni dehşete düşüren, sunucunun kıza sorduğu soru oldu:

- Ya şaşırır ve milyonlarca izleyicinin gözü önünde bir hata yaparsan kendini nasıl hissedeceksin?

Hayır, o çocuğun zihnine böyle korkunç bir düşünce yerleştirilmemeliydi. Fakat 12 yaşında olan kız güvenli bir tavırla şu cevabı verdi:

- Hata yapacağımı sanmıyorum, ama yaparsam da, elimden gelen çabayı göstermiş olduğumu bileceğim.

Suyun akışı

Sular yükselince, balıklar karıncaları yer.
Sular çekilince de karıncalar balıkları yer.
Kimse bugünkü üstünlüğüne ve gücüne güvenmemelidir!
Çünkü kimin kimi yiyeceğine,
“Suyun akışı” karar verir.
Gidene kal demeyeceksin.
Gidene kal demek zavallılara;
Kalana git demek terbiyesizlere;
Dönmeyene dön demek acizlere;
Hak edene git demek asillere yakışır.
Kimseye hak ettiğinden fazla değer verme,
Yoksa değersiz olan hep sen olursun.
Düşün, kim üzebilir seni senden başka?
Kim doldurabilir içindeki boşluğu sen istemezsen?
Kim mutlu edebilir seni, sen hazır değilsen?
Kim yıkar, yıpratır seni sen izin vermezsen?
Kim sever seni, sen kendini sevmezsen?
Her şey sende başlar, sende biter.
Yeter ki yürekli ol, tükenme, tüketme,
Tükettirme içindeki yaşama sevgisini.
Hep hatırla: “Çaresizseniz, Çare “sizsiniz.”

Şöhret ve başarı

Bir İngiliz kadını, bir gün Lord Northcliffe;

Ünlü İngiliz yazar ve şairi Thackeray, bir sabah gözlerini açtı ve kendisini meşhur bir adam olarak buldu, demişti.

Lord Northcliff, bu iddiaya şu cevabı verdi:

- Thackeray, yataktan kalkıp kendini meşhur bir adam olarak bulduğu ana kadar, 15 sene her gün 8 saat yazmıştı.

Bu cevap, başarının öyle bir gecede gelip sahibinin bakacak bir talih kuşu olmadığını göstermektedir.

Başarı ve güven

Ünlü Kodak firmasının kurucusu Mr. Eastman 1935'li yıllarda basit film makineleriyle Afrika'da vahşi hayvanların çok yakından fotoğraflarını çekmiş, bunları evinde dostlarına gösteriyormuş. Hayvanların bu kadar yakından filme alınmış olması misafirlerini heyecanlandırmıştır. İçlerinden biri dayanamamış:

- Aziz dostum bu işi nasıl gerçekleştirdin?

O da cevaben:

- Yanıma güvendiğim bir avcı adam aldım. Makinemin on metre kadar önüne bir çizgi çizdim. Avcıya, ben film çekerken herhangi bir hayvan bu çizgiyi geçme teşebbüsünde bulunursa derhal vur dedim.

Misafirler şaşırılmışlar ve hep bir ağızdan:

-Ya avcı vurmasaydı, insan bu kadar tehlikeli bir işe nasıl cesaret edebilir, diye sorduklarında;

Mr. Eastman:

- Dostlarım, hayatta başarılı olmak istiyorsanız, yanınızda çalıştırdığınız insanlara güvenmeyi öğrenmelisiniz.

Bana bildiğin herşeyi öğret

Bir gün bir adam, büyük düşünür Aristo'ya gider ve yalvarır:

- Lütfen, Aristo, bana bildiğin her şeyi öğret. Bildiğin her şeyi, ama her şeyi bilmek istiyorum!

- İsteğini düşüneneğim ama önce, birlikte nehre doğru şöyle bir yürüyelim, ne dersin, der Aristo.

Genç adam Aristo ile beraber nehre doğru gider. Nehre vardıklarında Aristo yerden bir taş alır, suya bırakır ve genç adama taşı sudan çıkarmasını söyler. Genç adam taşı çıkarmak üzere suya eğilince Aristo onun ensesinden kavrayıp kafasını suya sokar ve genç adam canhıraş bir halde kollarını sallayana dek öylece tutar. Genç adam nefes alabilmek için debelenip durur. Aristo, genç adamın bu numaradan kendine bir ders çıkaracağına kanaat getirince kafasını sudan çıkarır.

Nihayet tekrar konuşabilecek hale gelince şaşkınlık ve öfkeyle sorar genç adam: - Neden yaptın bunu? Az kalsın boğuluyordum!

Aristo yanıtlar:

- Sana bildiğim her şeyi öğreteceğim ama öğreteceklerimi öğrenmen için, öğreteceklerime fena halde ihtiyaç duyman lazım. Yaşamak için nefes almaya duyduğun kadar öğrenmeye gereksinim duymuyorsan, öğreteceklerimin sana bir faydası olmaz.

Kafesin içindeki hayat

Hayalinizi sürekli gözünüzün önünde tutmalısınız. Hayalinizi asla gözden kaçırmayın. Henry Ford'un da bir zamanlar dediği gibi, "Engeller, gözünüzü hayalinizden ayırdığınız zaman gördüğünüz o korkunç şeylerdir."

Florence Chadwick adında 34 yaşındaki bir bayan yüzücü, 32 kilometre genişliğindeki kanalı, Kaliforniya sahili açıklarındaki bir adadan Kaliforniya'ya yüzmek üzere kendini Pasifik Okyanusunun soğuk sularına bıraktı. O gün yoğun bir sis vardı ve milyonlar onu ekran başından izliyordu.

Suya gireli saatler olmuştu. Yorgunluk kadar soğuk ile de mücadele ediyordu. Konsantrasyonunu kaybetmesi donma tehlikesi demektir. 15 saat olmuştu. Daha fazla dayanamayacağına karar verip kendisini sudan çıkarmalarını istedi. Hemen yanı başında giden teknede çalıştırıcısının ve annesinin yüreklendirme çabaları ve kıyıya çok az kaldığını söylemeleri işe yaramadı. Florence sudan çıkarıldı.

Bir süre sonra kendine geldiğinde, gazeteciler ona neden kıyıya sadece birkaç yüz metre kala bıraktığını sordu. Bekledikleri yanıt suyun soğuk oluşu ya da dayanılmaz bir yorgunluk olmasıydı.

Kadının cevabı ise şu oldu:

"Sisten bir şey göremiyordum. Karayı görebilseydim, sonuna kadar

götürebilirdim."

Florence'in hikâyesi burada bitmiyor. Birkaç ay sonra ikinci denemesinde, yine sise ve soğuğa rağmen kanalı geçmeyi başardı. Kanalı ilk geçen kadın unvanını almakla kalmadı, erkekler rekorunu da iki saat kısalttı.

Bu kez böylesine başarılı olmasının sebebi, yüzerken sürekli kıyıyı gözünün önüne getirebilmesiydi, zihninde canlandırabilmesiydi. Çünkü bu kez, fiziksel olarak hazırlanmanın yanında, zihinsel olarak da hazırlandı. Kıyıya varışını birçok defa hayal etti...

Merhamet

Kadim bir hikâyesidir... Eski zamanlarda, bir adam şehrin surlarının dibinde bekler ve gelen giden yolcularla konuşurmuş. Bir grup yolcu gelmiş bir gün ve "Söylesene dostum" demişler.

- Bu şehirde yaşayanlar nasıl insanlardır, içeri girip burada konaklamaya değer mi?

- Peki ya sizin geldiğiniz yerde insanlar nasıldır? diye sormuş adam.

- Aman aman, herkes o kadar kötü, o kadar hırslı, o kadar düzenbazdı ki, kendimizi buralara zor attık.

- Buradaki insanlar da öyledir. Varın siz yolunuza devam edin. Çünkü bu şehrin size verebileceği hiçbir şey yoktur.

Günün birinde başka yolcular gelmiş ve aynı soruyu sormuşlar. Adam da aynı soruyu sormuş:

- Bizim geldiğimiz şehirde insanlar iyi, cömert ve yardım severdiler ve biz orada çok mutluyduk, diye cevaplamış yolcular.

- O halde girin ve şehrin tadını çıkarın, zira bu şehrin ahalisi de öyledir, demiş adam.

Hayata nasıl baktığımız, neyi gördüğümüzü belirler. Güzelliğe aşına olanlar, onu her yerde daim kılmak isterler.

Görmüyordu, duymuyordu ama insanlığın ışığı oldu

Helen Keller'ın hayat öyküsü; güçlü tutumun, en zorlu koşulların üstesinden gelerek sıra dışı bir hayat inşa etmeyi nasıl da olanaklı kıldığına eşsiz bir örnek oluşturuyor.

Helen 27 Haziran 1880'de herhangi bir sağlık sorunu olmadan doğdu, ancak 19 aylıkken nadir görülen, doktorların kesin tanı koyamadıkları, onu kör ve sağır bırakıp konuşma yetisini de elinden alan ağır bir hastalık geçirdi. Hiçbir şey göremeden, işitemeden ve söyleyemeden, dünyadan tümüyle soyutlanmış bir halde 7'sine geldiğinde, ailesiyle iletişim kurmakta işine yarayan birbirinden farklı altmıştan fazla işaret icat etmişti. 1887 yılında Helen'in annesi ile babası, işitme özürlü gençler üzerinde çalışan Alexander Graham Bell ile temas kurdu. Bell aracılığıyla Helen'in eğitimi, o zamanlar henüz 20'sinde olan öğretmen Anne Sullivan üstlendi.

Anne, Helen'in babasından küçük kızı bir süreliğine bahçelerindeki küçük kulübede, ailenin geri kalanından yalıtmayı talep etmekle işe başladı ve bu izni aldı. İlk işi, o sıralar şımarık, kaprisli, taşkın ve idare edilemez bir halde olan küçük Helen'i disipline sokmak oldu. Disiplin ile şefkati bir arada uygulayan Anne, Helen'e tadoma metoduyla Helen'in konuşan insanların dudaklarına dokunarak titreşimleri duyması ve Anne'in sağır dilsiz alfabesindeki kabartıları Helen'in avucuna bastırarak ifade etmesiyle anlaşılır bir şekilde düşünüp konuşmayı öğretti. Bu arada Helen raille alfabesiyle Fransızca, Almanca, Yunanca ve Latince de öğrendi.

1904 yılında, Anne Sullivan'ın her bir sözcüğü avucuna "yazması" yoluyla Radcliffe College'ı üstün başarı derecesiyle tamamladı ve böylece, üniversiteden mezun olan ilk işitme özürlü oldu. Daha sonra Helen, müt-hiş bir istem gücüyle, dünyaca tanınan bir hatip ve yazar haline geldi.

Hayatını dünyadaki tüm özürlüler adına mücadeleye adadı. 1915'te körlükle mücadele için, kar amacı gütmeyen Uluslararası Helen Keller Vakfı'nı kurdu. Helen ve Anne Sullivan birlikte 39'dan fazla ülkeyi ziyaret ettiler ve Grover Cleveland'dan John F. Kennedy'ye kadar tüm Amerikan başkanlarıyla tanıştıkları, temposu hiç düşmeyen bir etkinlik içinde hayatının 49 yılını paylaştılar. Ayrıca Helen sosyalist parti üyesiydi; 1909'dan 1921'e dek işçi sınıfını destekleyen kampanyalar düzenledi ve yazılar yazdı. Toplam on bir kitap ve sayısız makale kaleme aldı. 14 Eylül 1964'te Başkan Lyndon B. Johnson, Helen'i, Amerika'da bir yurttaş için en büyük onur olan Ulusal Özgürlük Madalyası'yla ödüllendirdi. Helen 1 Haziran 1968'de, 88 yaşında, Anne Sullivan'ın ölümünden 30 küsur yıl sonra hayata veda etti.

"Yeterince çaba gösterdiğimiz takdirde yapamayacağımız şey yok" iddiasını söyleşilerinde sıklıkla yineliyor ve neden söz ettiğini çok iyi biliyordu. İyimserlik üzerine yazdığı bir kitabında şu satırlar yer alıyordu: "Bugüne dek yıldızların gizemini çözen, bilinmez denizlere yelken açan ya da insan ruhuna yeni bir kapı aralayan bir kötümser çıkmadı"

Doğrusu, kişi olarak, yurttaş olarak ya da mesleki olarak gelişme ve başkalarına yararlı olma hedefine her gün daha sıkı sarılan Helen ya da adları bilinmeyen diğer sayısız örnek karşısında insan, belki de istemekten gelen gerçek gücün görünür olanda, göz alıcı olanda, dışsal olanda bulunmadığını ve basit bir beceriden, fiziksel, maddi ya da zihinsel güçten ibaret olmadığını doğruluyor. Burada, içsel güçle ilişkili olması gereken çok daha önemli bir şey söz konusu bulunuyor.

Gerçek güç, her insanın ruhunun derinliklerinden gelir; zorluklara göğüs germemizi, bin kez de düşsek ayağa kalkmamızı, haklı ya da gerek-

li bir dava uğrunda mücadele vermemizi, umudumuzu asla yitirmememizi, direnmemizi, başımıza gelenlerden yapıcı bir ders çıkarmamızı, ben dediğimiz şeyin gerçekte biz demek olduğunun ayırtında olup ona göre davranmamızı, hayatın her anının değerini bilip şükretmemizi, sıkıntılı zamanları da hoşlukla karşılamamızı, herkes için daha iyi bir gelecek uğrunda samimiyetle çalışmamızı, korkusuzca ilerlememizi hayatın her türlü meydan okumasına cesaret, sorumluluk, alçakgönüllülük ve güvenle karşılık vermemizi sağlayan işte bu güçtür!

Kısacası, belki de gerçek güç, tavır ve yaklaşımlarımız sayesinde bireysel ve kolektif gerçekliği değiştirebilme kapasitemizi artırmaktan gelen güçtür.

Sağduyunun gücü

İyi hayat iki kutup üzerine oturur; bir yanda bir özlemi gerçekleştirmek için çalışmak, bir ideale, bir amaca ulaşmak için çaba göstermek vardır; diğer yandaysa küçük şeylerden, gündelik olandan, normalde önem atfetmediğimiz, ama gerçekte temel ve vazgeçilmez olandan hareketle yapmak. Sorumlu olmak, çevremize her an, ciddi kıtlığından dolayı gidecek çok değerli bir cevhere dönüşmekte olan sağduyu penceresinden bakmayı içerir. Kısa bir süre önce yakın bir dostumdan, aşağıdaki metni içeren eğlenceli bir e-posta aldım.

Açtıysan, kapat.

Yaktıysan, söndür.

Kirlettiysen, temizle.

Dağıttıysan, topla.

Borçluysan, öde.

Vaat ettiysen, yerine getir.

Bilmiyorsan, yorum yapma.

Yorum yaptıysan, sorumluluğunu al.

Sana ait olmayan bir şeyi kullanman gerekiyorsa, sahibinden iste.

Nasıl çalıştığını bilmiyorsan, elini sürme.

Bozduysan, onar;

Nasıl onaracağını bilmiyorsan, bilen birini bul!
Daha iyisini yapamayacaksan, eleştirme.
Yardım edemiyorsan, rahatsız etme.
Gücendirdiyse, özür dile.
Ne diyeceğini bilmiyorsan, ağzını açma.
Seni ilgilendirmiyorsa, burnunu sokma.
Senin değilse, iade et.
Bedavaysa, boşa harcama.
İşine yarıyorsa, iyi davran.
İstedliğini yapamıyorsan, yaptığını istemeyi dene.
Seni rahatsız ediyorsa, başkalarını da etmesine engel ol.
Nazik biri olabiliyorsan, ol; ki daima olunabilir,
Sorumlu biri olabiliyorsan, ol ki daima olunabilir...
Şükredebiliyorsan, et ki daima edilebilir...
Kısacası, eğer iyilik yapabiliyorsan, yap ki daima yapılabilir...

Bu metin bana, sorumluluk ve sağduyuya bir örnek gibi göründü. Bu ilkeleri gündelik hayatımızda uygulasaydık, hepimiz iyi bir hayat yaşıyor olurduk. Tıpkı sorumluluk gibi yalın, apaçık ortada; etkili, çok etkili ilkeler bunlar.

Huzur

Bir gün halkı tarafından sevilen bir kral, huzuru en güzel resmedecek sanatçıya büyük bir ödöl vereceğini ilan eder. Yarışmaya çok sayıda sanatçı katılır. Günlerce çalışırlar birbirinden güzel resimler yaparlar. Sonunda eserleri saraya teslim ederler. Tablolara bakan kral sadece ikisinden hoşlanır. Ama birinciyi seçmesi için karar vermesi gereklidir.

Resimlerden birisinde sükûnetli bir göl vardır. Göl bir ayna gibi etrafında yükselen dağların görüntüsünü yansıtmaktadır. Üst tarafta pamuk beyazı bulutlar gökyüzünü süslemektedir. Resme kim baktı ise, onun mükemmel bir huzur resmi olduğunu düşünüyordu.

Diğer resimde de dağlar vardı. Ama engebeli ve çıplak dağlar. Üst tarafta öfkeli bir gökyüzünden yağmurlar boşanıyor ve şimşek çakıyordu. Dağın eteklerinde ise köpüklü bir şelale çağlıyordu. Kısaca resim hiç de huzurlu gözüküyordu. Fakat kral resme bakınca, şelalenin ardında kayalıklardaki çatlaktan çıkan mini minnacık bir çalılık gördü. Çalılığın üstünde ise anne kuşun örttüğü bir kuş yuvası görünüyordu. Sertçe akan suyun orta yerinde anne kuş yuvasını koruyordu. Harika bir huzur ve sükûn örneği idi aslında... Ödülü kim kazandı dersiniz? Tabi ki ikinci resim... Kralın açıklaması şöyle idi: "Huzur, hiçbir gürültünün sıkıntının ya da zorluğun bulunmaması ve sıkıntının olmadığı yer demek değildir. Huzur, bütün bunlar içinde bile yüreğimizin sükûnet bulabilmesidir."

Bay Honda

Bay Honda hiç bir zaman yoluna engellerin, trajedilerin ve problemlerin çıkmasına müsaade etmedi. Yoluna çıkan engelleri bir atlet gibi aştı.

Bay Honda 1938 yılında piston halkası üretip bunu Toyota şirketine satmayı hayal eden fakir bir öğrenciydi. Gündüzleri okula gidiyor geceleri ise dirseklerine kadar yağ ile kirlenmiş vaziyette projesi üzerine çalışıyordu. Projeye tüm parasını yatırmıştı ama hala hazır değildi.

Sonunda devam edebilmek için eşinin mücevherlerini rehin vermek zorunda kaldı. Yıllarca uğraştıktan sonra Toyota'nın alacağından emin olduğu piston halkasının yapımını tamamladı. Bunları Toyota'ya götürdüğünde ise reddettiler. Onu böyle komik bir projeyi yapmaya çalıştığından dolayı okuluna tekrar yolladılar.

Burada ise arkadaşları ve öğretmenleri onunla dalga geçtiler. Sizce umutsuzluğa mı düştü? Elbette parasızdı. Teslim oldu mu? Kesinlikle hayır. Bunun yerine sonraki 2 yıl boyunca pistonu nasıl daha fazla mükemmelleştirebileceği üzerine çalıştı. Başarıya giden yolu biliyordu:

1-Ne istediğine karar verdi.

2-Bunun üzerine çalıştı.

3-Projesinin çalışıp çalışmadığını kontrol etti.

4-Başarısız olduğunda, sürekli olarak izlediği yöntemi değiştirdi.

Gittiği amaca paralel yöntemlerinde hep esnek oldu ve bunun sonucunda projesini ondan sonraki 2 yıl içinde sürekli geliştirdi ve Toyota'ya sattı! Honda'nın piston halkaları fabrikasının yapımı için tonlarca beton gerekiyordu ancak o dönemlerde Japonya hükümeti 2.Dünya savaşına hazırlandığı için çimentoyu bulmak zordu.

Rüyası yine gerçekleşmeyecek gibi görünüyordu. Ona kimse yardım etmeyecek gibiydi. Teslim olduğunu mu düşünüyorsunuz? Kesinlikle hayır! Fabrikayı kurmaya karar vermişti bir kere. Teslim olması mümkün değildi. Bir grup arkadaşıyla kafa kafaya verip haftalar boyunca gece gündüz çalışarak birçok metot deneyerek yeni bir beton üretme yöntemi buldular. Fabrikayı kurdu ve piston halkalarını üretmeye başladı.

Hikâye burada bitmiyor. Savaş sırasında Amerikalılar fabrikasını bombaladı ve kısmen fabrikayı harabeye döndürdüler. Honda bu durumda dahi yenilmişlik duygusuna teslim olmadı. Tüm çalışanları toplayıp şöyle dedi: "Dışarı çıkın ve uçakları izleyin. Mutlaka benzin bidonlarını dışarı atacaklar. Onları bulmalıyız. Çünkü onların içinde bizim üretimimiz için gerekli ham madde var." Bu Japonya'da o dönemde bulunmayan bir ham maddeydi. Honda hayatın ona sunduğu her şeyi kullanmanın bir şeklini bulmuştu. Bunların üstüne fabrika sonraki depremde yıkıldı ve piston üretimini Toyota'ya satmak zorunda kaldı.

Ancak hayat bir kapıyı açmadan diğerini kapatmıyor. Hayatın bize sunduğu fırsatları görebilmek için daima uyanık olmalıyız. Savaş bittiği zaman Japonya tam bir kargaşa içindeydi. Ülke ham madde krizindeydi benzin karneyle dağıtılıyordu ve buna rağmen bulmak mümkün değildi. Honda ailesine yiyecek almak için pazara gidecek benzini dahi bulamıyordu. Ama bu yüzden kendini yenilmiş ve aciz görmedi, sadece yeni bir karar verdi. Böylesi bir yaşamı kabullenmeyecekti.

Kendisine çok önemli bir soru sordu: "Ailemi başka hangi şekilde geçindirebilirim? Bunun için elimin altındaki şeyleri nasıl kullanabilirim?"

Evinde küçük bir motorun olduğunu fark etti, bahçede çim biçme makinesi için kullanılanlardan. Onu bisiklete bağlamaya çalıştı o zaman ilk motorlu bisiklet ortaya çıkmış oldu. Onunla pazara gitti ve kısa bir süre sonrada onu gören arkadaşları ondan kendileri içinde böyle bir şey yapmasını istediler.

Kısa bir süre sonra bulabildiği motorları motosiklet için kullandı ve bunun için bir fabrika kurmaya karar verdi. Ancak parası yoktu ve Japonya darmadağındı, nasıl yapmalıydı?

Kader ağlarını kararlar verirken örer. Yenilgiyi kabul edip, olmuyor demek yerine bir çıkış yolu ararken aklına dâhice bir fikir geldi. Japonya'daki tüm bisiklet üreticilerine bir mektup yazmaya karar verdi. Onlara Japonya'yı tekrar nasıl harekete geçireceğini bulduğunu yazdı. Onun motosikletinin ucuz olacağını ve insanların bununla istedikleri yere gidebileceğini belirtti. Onlardan yatırım yardımı istedi.

Toplam 18.000 bisiklet satan dükkân sahibinden 3.000'i Honda'ya para yolladı ve o ilk üretimini yapmaya başladı. Sonrada başarı geldi, öyle mi? Öyle mi sanıyorsunuz? Hayır! Motosiklet çok büyüktü ve onu çok az Japon satın aldı. Honda ise tekrar neyin yolunda gitmediğini buldu, teslim olmak yerine uyguladığı yöntemi değiştirdi. Motosikletleri daha hafif ve küçük olarak üretmeye karar verdi. Başarı hemen arkasından geldi. Bu Honda'ya imparator nişanı ödülünü kazandırdı.

Herkes ona kıskançlıkla bakarak böyle bir dâhiyane fikir aklına geldiği için onun ne kadar şanslı olduğunu düşündü. Şanslı mıydı? Belki... Fakat ondan önce büyük fedakârlık ve zahmetli çalışma vardı. Honda şirketi dünyadaki en başarılı şirketlerden biridir ve şirketin bünyesinde

100.000'den fazla insan çalışıyor.

Honda'nın arabaları Amerika'da Toyota'dan daha fazla satan bir markaya dönüştü.

Honda insanın bir şeyi gerçekten istediğinde çaba gösterdiğinde başarısının mutlaka geleceğini göstermiş oldu.

Cesaret

Vancouver'de yaşayan Malcolm adlı bir adam bir hafta sonu nişanlısıyla birlikte İngiliz Kolombiyası'nın kuzeyindeki ormanda doğa yürüyüşüne gider. Her nasılsa, bir anne ayıyla yavrularının arasına girerler.

Yavrularını korumak isteyen anne ayı, Malcolm'un nişanlısını yakalar. Malcolm yalnızca 1.60 boyundadır. Ayı ise dev gibidir ama Malcolm cesaretini toplar ve nişanlısını kurtarmayı başarır. Bu sırada anne ayı onu yakalar ve bedenindeki bütün kemikleri kırar. Sonra pençelerini onun suratına batırır ve suratını kafasına kadar boydan boya yarar. Malcolm'un hayatta kalması şaşırtıcıdır.

Sonra ki sekiz yıl boyunca onlarca ameliyat geçirir. Bu süre zarfında doktorlar mümkün olan bütün estetik ameliyatlari yaparlar. Bunların fazla faydası olmaz ve Malcolm kendini çok çirkin hisseder. Toplum içine çıkamaz.

Malcolm bir gün tekerlekli sandalyesiyle rehabilitasyon merkezinin onuncu katından kendini atmak ister. Babasının tam vaktinde gelmesiyle intiharı engellenir.

Babası Malcolm'a;

- Malcolm, her insanın içinde, derinlerde bir yerde yarası vardır. Çoğumuz bir gülümseme, biraz makyaj ve güzel giysilerle onu saklarız. Senin yaran dışarıda ama hepimiz aynıyız oğlum. Hepimiz bir şekilde

derinden yaralanmışız.

Kısa bir süre sonra Molcolm'un bir arkadaşı dinlemesi için ona motivasyon kasetleri verir. Kasetlerden birinde 42 yaşında duyma yetisini yitirmiş ve buna karşın yılmayarak dünyanın en ünlü satıcılarından biri olmuş olan Malcolm Paul'un dediklerini dinler "Engeller sıradan insanlara, onları sıra dışı yapmaları için verilmiştir."

Malcolm, bir sigorta satıcısı olmaya karar verdi. Fiziksel şekil bozukluğu nedeniyle her gün reddedilme korkusuyla yüzleşmek zorunda kaldı. Her sabah reddedilme olasılığını bilerek uyandı ama yine de yoluna devam etti. Defalarca reddedilme olasılığı olan bu işte bir servet kazandı.

Kartvizitlerinin üzerine resmini koydu ve onları insanlara verirken:

- Dış görünüşüm çirkin ama beni tanırsanız, içimin güzel olduğunu göreceksiniz, diyordu. Malcolm, bir yıl sonra Vancouver'daki bir numaralı sigorta satıcısı oldu.

Geç kalmak

Okulun ilk günü, ilk derste profesörümüz önce kendini tanıttı, sonra;

- Bu yıl, yepyeni bir öğrencimiz var. Çok ilginç biri, bakalım bulabilecek misiniz? dedi.

Ayağa kalkıp etrafa bakmaya başlamıştım ki, yumuşak bir el omzuma dokundu, döndüm. Yüzü iyice kıvrılmış bir yaşlı hanımefendi bana gülümseyerek bakıyordu.

- Ben Rose, dedi.

- Benim adım Rose, yakışıklı. 87 yaşındayım. Madem tanıştık seni kucaklayabilir miyim?

Güldüm,

- Tabii, dedim. Hadi sarıl bana!

Öyle sımsıkı sarıldı ki...

- Bu kadar genç ve masum yaşta üniversiteye niye geldin? diye şaka yaptım.

Minik bir kahkaha ile yanıtladı:

- Buraya zengin bir koca bulmaya geldim. Evlenip birkaç çocuk doğuracağım. Sonra emekli olup dünya turuna çıkacağım...

Dersten sonra kantine gidip, birer sütlü çikolata içtik. Hemen arkadaş olmuştuk. Ertesi gün ve ertesi üç ay, sınıftan hep birlikte çıktık ve kantin-

de lafladık. Öyle akıllı ve öyle deneyimliydi ki onu dinlemekle, derslerden daha çok şey öğrendiğimi hissediyordum. Sömestr boyunca Rose, kampüsün ilgi odağı oldu. Nereye gitse etrafı çevriliyor, çok çabuk arkadaş ediniyordu. İyi giyinmeyi seviyor, diğer öğrencilerin ilgisini çekmeye bayılıyordu. Rose, hayatını yaşıyordu. Hepimizden daha canlı, daha dolu yaşıyordu.

Sömestre sonunda, Futbol Balosu'na davet ettik Rose'u, konuşma yapması için. Orada bize verdiği dersi unutmama imkân yok... Konuşmasını önceden hazırlamış ve bir yığın karta kocaman kocaman yazmıştı. Elinde bu deste ile kürsüye yürürken, kartları elinden düşürdü. Konuşma darıma-
dağın olmuştu. Şaşkın, biraz da utanmış mikrofona doğru eğildi.

- Ne kadar beceriksizim, değil mi? Özür dilerim. Buraya gelmeden önce heyecanım yatışsın diye bir duble viski attım. Sonucu görüyorsunuz. Şimdi bu kartları toplayıp bile onları yeniden sıraya koymam mümkün değil. Onun için en iyisi ben size aklımda kalanları söyleyeyim, olur mu?

Biz kahkahalarla gülerken, o bardaktan bir yudum su aldı ve konuşmasına başladı:

- Yaşlandığımız için, eğlenmekten, oynamaktan, yaşamaktan vazgeçmeyiz. Eğlenmek, oynamak ve yaşamaktan vazgeçtiğimiz için yaşlanırız. Genç kalmanın, mutlu olmanın ve başarıya ulaşmanın sadece dört sırrı vardır: Her gün gülmek ve yaşama katacak mizah bulmak. Bir rüyanız olmalı mutlaka. Rüyalarınızı kaybettiniz mi, ölürsünüz!

Etrafımızda dolaşan pek çok kişi aslında ölü ve bundan kendilerinin bile haberi yok, yaşlanmakla, büyümek arasında çok büyük bir fark vardır. Eğer 19 yaşındaysanız ve hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey üretmeden bir yıl sırtüstü yatarsanız, sadece bir yaş yaşlanır, 20 olursunuz. Ben 87 yaşındayım ve ben de bir yıl hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey üretmeden sırt üstü yatarsam, 88 yaşında olurum. Herkes bir yılda bir yaş yaşlanır.

Bunun için özel bir yetenek ya da bilgiye ihtiyaç yoktur. Olsa bir yaş

daha büyümek için, mutlak bir şeyler yapmak, üretmek, kendini geliştirecek fırsatları bulmak ve kullanmak gerekir. Asla pişman olmayın... Biz yaşlılar, genelde yaptıklarımızdan değil, yapmadıklarımızdan pişman oluruz çünkü. Ölümden korkan insanlar, pişman olanlardır.

Pişman olmaktan korktukları için hiçbir şey yapmayanlardır. Ders yılı sonunda Rose yıllarca önce başlayıp, yaşam mücadelesi içinde ara vermek zorunda kaldığı üniversiteyi derece ile bitirdi. Mezuniyet töreninden bir hafta sonra, uykusunda, huzur içinde öldü. Cenaze törenine iki binden fazla üniversite öğrencisi katıldı. "Yapabileceğimiz her şeyi yapmak için asla geç olmayacağını" hepimize, hem de nasıl öğreten bu muhteşem kadının anısına layık bir törendi bu. Rose'un öğretisi aslında dünyanın bütün üniversitelerinde zorunlu ders olmalıydı:

"Çok geç diye bir zaman yoktur!"

Gizli yüz

Yıllar önce çalışkan bir adam, avantajlı bir iş imkânı sağlamak için ailesini New York'tan Avustralya'ya götürdü. Adamın ailesinden biri sirke, trapez artisti olarak katılmak veya aktör olma tutkusu olan genç ve yakışıklı oğluydu. Bu genç adam zamanını bir sirk işi ya da herhangi bir sahne işi gelene kadar kasabanın sınırındaki yerel bir tersanede çalışarak geçirdi.

Bir akşam işten eve giderken onu soyamak isteyen beş haydut tarafından saldırıya uğradı. Genç adam, parasından vazgeçmek yerine onlara karşı koydu. Bununla birlikte onu feci şekilde dövdüler. Botlarıyla yüzünü parçaladılar ve tekmelediler, vücuduna acımasızca vurdular ve onu ölüme terk ettiler. Aslında polisler, onu yolda uzanmış bir şekilde bulduklarında, onun öldüğünü sanmışlardı.

Morg yolunda polislerden biri, adamın zorlukla nefes aldığını duydu ve onu hemen hastanedeki acil bölümüne götürdüler. Acilde yatarken, bir hemşire korku içinde bu genç adamın uzun süre bir yüze sahip olamayacağını fark etti. Göz yuvaları parçalanmış, kafatası bacakları ve kolları kırılmış, burnu askıda kalmış, bütün dişleri kırılmış ve çenesi hemen hemen kafatasından ayrılmıştı. Yaşama imkânı neredeyse yok gibiydi. Buna rağmen hayata tutundu ve bir yıla yakın zamanını hastanede geçirdi. Sonunda hastaneden ayrıldığında, vücudu iyileşmişti fakat yüzü bakılamayacak kadar biçimsiz ve iğrençti.

Artık herkesin imrenerek baktığı yakışıklı genç değildi. Genç adam yeniden iş aramaya başladığında herkes tarafından geri çevrildi.

Bir işveren ona sirkte yüzü olmayan adam adında tuhaf bir şov önerdi ve bir süre bu işi yaptı. Bu olanlar boyunca o hala herkes tarafından reddediliyor, iş yerinde hiç kimse onunla görünmek istemiyordu. Genç adam intiharı düşünmüştü. Bütün bunlar 5 yıl daha sürdü.

Bir gün kiliseye uğradı ve bir teselli aradı. Yolda yürürken bir adam onu diz çökmüş hıçkıra hıçkıra ağlarken gördü. Adam ona acıdı ve onu bir kafeye davet etti. Uzun uzadıya konuştular. Adam büyük ölçüde etkilenmişti. O'nun yaşamını ve gururunu tekrar kazanabilmesi için elinden gelen her şeyi yapabileceğinin mümkün olduğunu söyledi. Genç adam her gün dua ediyordu.

Bu adam kişisel ilişkileri sayesinde Avustralya'daki en iyi plastik cerrahla görüştü. Genç adam hiçbir ücret ödemeyecekti. Çünkü doktor adamın en yakın arkadaşıydı.

Doktor genç adamdan çok etkilenmişti. Onun hayata bakış açısı, tüm kötü tecrübelerine rağmen mizah ve sevgi doluydu. Cerrah harika bir iş çıkardı. En iyi yüz ameliyatını onun için yaptı. Hayat ona harika ve çok güzel bir eş, yedi çocuk ve ileride kariyer için düşündüğü iş hayatındaki başarıyla ödüllendirdi.

Bu genç adam, Mel Gibson idi!

Kurşun kaleme öğütler

Kurşun kalem yapan yaşlı bir adam, kalemleri satıcıya verilmek üzere kutuya koyarken içlerinden birini kenara ayırdı. "Seni dışarıdaki dünyaya göndermeden önce, sana söylemek istediğim 5 şey var. Olabileceğin en iyi kalem olmak istiyorsan, bunları hiç unutma ve daima hatırla.

1. Pek çok şey başarabilirsin hayatta; ancak bunu yapabilmek için öncelikle kendini, seni kullanmayı bilen bir kişinin ellerine almasına izin vermelisin.

2. Zaman zaman ucunu açmak isteyecekler ve bu sana acı verecek; fakat daha iyi bir kalem olmak için buna katlanmalısın.

3. Yaptığın yanlışları düzeltme, yeniden yazma fırsatın olacak daima. Bu fırsatı kaırma!

4. Unutma, en önemli parçan taşıdığın kurşun, yani içinde yer alan...

5. Üzerinde dolaştığın her yüzeye bir işaret bırakmalısın, durum ne olursa olsun yazmaya devam etmen gerek.

*J*radenin zaferi

New York'ta, Manhattan ile Brooklyn arasındaki nehir üzerine kurulmuş olan Brooklyn Köprüsü, bir mühendislik harikasıdır.

Söylendiğine göre, John Roebling adında yetenekli ve idealist bir mühendis, 1883 yılında burası için gösterişli bir köprü projesi yapmış, ancak köprü inşaatında uzman olan bazı kişiler ona bu projeyi unutmamasını, çünkü böyle bir köprü kurmanın imkânsız olduğunu söylemişlerdi.

Buna karşılık, John Roebling, istikbali parlak bir mühendis olan oğlu Washington'u buraya hayalini kurduğu tarzda bir köprü'nün inşa edilebileceğine ikna etmişti.

Baba - oğul, bu işin nasıl başarılabilceği konusunda epeyce düşündüler. Proje için, bazı bankalardan maddi destek sağlamayı da başardılar. Sonra da, dizginlenemez bir heyecan ve enerjiyle, işçileri toplayıp hayallerindeki köprüyü inşa etmeye başladılar.

Projenin uygulamaya konmasının üzerinden daha birkaç ay geçmemişti ki, inşaat sahasında meydana gelen acı bir kazada John Roebling öldü, oğlu Washington da ciddi biçimde yaralandı.

Washington'un beyni bu kazada ağır bir hasar gördüğü için, ne konuşabiliyor, ne de yürüyebiliyordu. Köprü'nün nasıl inşa edilebileceğini yalnızca baba - oğul Roeblingler bildiği için, herkes bu büyük projenin çöpe gittiğini düşünmeye başlamıştı. Fakat hareket edemediği ve konuşamadı-

ğı halde, Washington Roebling'in zekâsı hala yerli yerindeydi. Hastanede yatağına mahkûm vaziyette yatarken, bir gün aklına bir iletişim şifresi oluşturma fikri geldi. Yalnızca tek bir parmağını oynatabilen Washington, bu parmağıyla karısına dokundu. Sonraki günler boyunca da, uzun uğraşlar sonunda, parmağını vurmak suretiyle, yani parmak işaretleriyle karısına köprü inşaatını sürdüren mühendislerle neler söylemesi gerektiğini anlattı.

Yatalak mühendisin on üç uzun yıl boyunca hasta yatağından tek parmağıyla verdiği direktifler işe yarayacak, gösterişli Brooklyn Köprüsü en sonunda tamamlanacaktı...

Öğrenmenin sonu yoktur

Fakülte dördüncü sınıfta, son sınav günüydü. Öğrenciler bu sınavı da geçtikten sonra diplomalarını alıp hayata atılacaklardı. Sınava girdikleri dersi veren profesör, sınavda kitap ve defterin serbest olacağını önceden öğrencilere söylemişti.

Sadece konuşmak ve birbirlerinden kopya çekmek yasaktı. Bu bakımdan, bütün öğrenciler sınavı kolayca geçeceklerini düşünüyorlardı. Profesör soruları dağıttıktan sonra, öğrencilerin yüzündeki mutlu ifade yavaş yavaş kaybolmaya başladı. Soruların hiçbirinin cevabını ne yanlarında getirdikleri kitaplardan, ne de ders notlarından bulmak mümkündü.

Bir buçuk saat sonra cevap kâğıtlarını toplarken, Profesör: "İçinizde, sorulardan beşine de doğru cevap verdiğini düşünen var mı?" diye sordu. Elini kaldıran olmadı.

- Dört?

Yine cevap veren olmadı.

- Üç? İki?

Yine cevap yoktu.

Bunun üzerine, Profesör gülümsedi:

- Benim de beklediğim buydu zaten! Size, aldığınız dört yıllık eğitime rağmen, bu alanda bilmediğiniz birçok şeyin olduğunu göstermek iste-

dim. Meslek hayatınızda hemen her gün, o güne kadar cevabını öğrenmemiş olduğunuz birçok sorunla karşılaşacaksınız."

Profesör, bu açıklamalarıyla biraz olsun rahatlayan öğrencilerinin yüzünü bir bir okumaya çalıştıktan sonra hepinize bu sınavdan geçer not vereceğim, müjdesini verdi.

- Yalnız, bu sınavdan sonra üniversite mezunu olmakla beraber, asıl tahsilinizin bundan sonra başlayacağını sakın aklınızdan çıkarmayın.

Yıllar geçse de, öğrenciler ne bu son dersi unuttular, ne de bu dersi veren profesörün adını.

Nezaket

Japon imparatoru, ilk Avrupa seyahatinde İngiltere Kralı'nın misafiridir. Şerefine büyük bir ziyafet veriliyor. Meyveden sonra ellerin yıkanması için kristal kaplarda içinde bir parça limon bulunan su getiriyorlar. Japon imparatoru farkında olmadan kabı alıyor ve suyu bir yudumda içiyor. Bütün misafirler şaşırıyorlar, ne yapacaklarını bilemiyorlar. Tam o sırada İngiliz Kralı da kristal su çanağını eline alıyor ve içiyor. Tabi sofradakilerin hepsi de onu taklit ediyorlar.

Nezaket doğallıktan ve mütevazılıktan gelir. Nezaket, doğal ve mütevazı insanların sahip olduğu bir erdemdir. Nezaket dolu insanlar, çoğu zaman hiç olabilmeyi başaramamış insanlardır. Olaylara ve insanlara önyargısız yaklaşmayı tercih ederler. Ufacık şeylerden mutlu olurlar, hayata ve insanlara karşı sevgi ve saygı doludurlar. Sahip oldukları ile övünmezler, aksine büyük bir asalet ile sahip olduklarını unutarak yaşarlar.

Montaigne der ki: "İnsan her yerde aynı insandır; bir insanın yaradılışında asalet yoksa kâinatın tacını giyse yine de çıplak kalır."

Gönülden inanmak

Köyün birinde kuraklık olmuş. Ne tarlaları canlandıracak, ne de hayvanların içebileceği bir damla su varmış. Köyde tam bir kuraklık havası hâkimmiş.

Çaresiz köylüler, çareyi hak kapısında aramışlar...

Çoluk çocuk herkes toplanmış, yanlarına hayvanlarını da alarak, yağmur duası için kırlara çıkmışlar. Köyün imamı eşliğinde tövbe ve istiğfar edip Allah'tan merhamet dilemişler. Henüz onlar ellerini indirmeden, Allah'ın inayetiyle gök gürlemeye başlamış.

Köy halkı da sağanak yağmur altında sırlıklam olmuş. Sadece şirin bir kız çocuğu ıslanmamış! Çünkü dua edince yağmurun yağacağına bir tek o, gönülden inanmış ve yanına minicik şemsiyesini almış.

Yaptığınız işe imzanızı atın

Barbara, süpermarket çalışanlarına hitap ettikten yaklaşık üç ay sonra bir akşamüstü telefonu çaldı. Arayan kişi adının Johny olduğunu ve marketlerden birinde kasada müşterilerin torbalarını doldurmalarına yardım ettiğini söyledi ayrıca down sendromlu olduğunu belirtti:

- Barbara, anlattıkların hoşuma gitti! dedi.

Johny, konuşma yaptığı günün gecesi eve gittiğinde babasından kendisine bilgisayar kullanmayı öğretmesini istemişti. Bilgisayarda, babasıyla birlikte üç sütunlu bir tablo yaptılar. Şimdi her akşam eve gittiğinde bir adet "günün sözü" buluyor. Bulamadığı zaman da bir tane "uyduruyor!" Sonra bu sözü bilgisayarda yazıyor, bir kaç tane çıktı alıyor, onları kesiyor ve her birinin arkasına ismini yazıyor. Ertesi gün müşterilerin torbalarını "zevkle" doldururken, her birinin torbasına günün sözünden bir tane koyuyor ve böylece yaptığı işe içten, eğlenceli ve yaratıcı bir biçimde imzasını atıyor.

Bu konuşmadan bir ay sonra marketin müdürü beni aradı.

- Barbara bugün olanlara inanamayacaksınız. Sabah markete gittiğimde Johny'nin kasasının önündeki kuyruk diğerlerinin üç katıydı! Bağıra çağırarak etrafa emirler yağdırmaya başladım:

- Daha fazla kasa açın. İnsanları buradan daha çabuk çıkarın!

Ama müşteriler:

- Hayır, biz Johny'nin kasasında beklemek istiyoruz. Günün sözlerinden almak istiyoruz! dediler.

Müdürün söylediğine göre bir kadın müşteri onun yanına kadar gelmiş:

- Eskiden markete haftada bir gelirdim, ama şimdi buradan her geçişimde uğruyorum, çünkü günün sözlerinden almak istiyorum, demişti.

Son olarak müdür bana:

- Marketteki en önemli kişi kim biliyor musun? diye sordu.

Elbette Johny'di. Aradan üç ay geçti ve marketin müdürü beni yeniden aradı.

- Sen ve Johny marketimizde büyük bir değişim yarattınız, dedi.

Şimdi çiçek bölümündeki bütün sapı kırık çiçekleri ve kullanılmayan yaka çiçeği buketlerini yaşı geçkin kadınların ya da küçük kızların yakalarına ilâştırıyorlar.

Et paketleme bölümündeki bir elemanımız Snoppy seviyormuş ve 50.000 tane Snoppy çıkartması getirmiş. Her et paketinin üzerine bir çıkartma yapıştiriyor. Hem biz, hem de müşterilerimiz çok eğleniyoruz.

- Eğer sizden sokakları süpürmeniz istenirse, Michelangelo'nun yaptığı resim, Bethooven'in yaptığı beste veya Shakspeare'in yazdığı şiir gibi yapın işinizi. O kadar güzel süpürün ki gökteki ve yerdeki herkes durup; Burada işini çok iyi yapan büyük bir çöpçü yaşıyormuş, desin!

Bir çağın vicdanı olmak

Cemil Meriç'ten;

"Bir çağın vicdanı olmak isterdim, bir çağın, daha doğrusu bir ülkenin. İdrakımıza vurulan zincirleri kırmak, yalanları yok etmek, Türk insanını Türk insanından ayıran bütün duvarları yıkmak isterdim. Muhteşem bir maziyi, daha muhteşem bir istikbale bağlayacak köprü olmak isterdim. Kelimeden, sevgiden bir köprü... Sanat düşüncenin, düşünce mukaddeslerin emrinde olmalı. Hakikat, mukaddeslerin mukaddesi, hafızasını kaybeden bu zavallı nesilleri biz mahvettik, bu cinayet hepimizin eseri, hepimizin yani aydınların."

"Onlar sürü yavrum. Zincirlerinden başka kaybedecek neleri var? Karanlıktan geldiler, karanlığa gidiyorlar. Ummandaki dalgalar gibi sayısız, tarihi yok bu sürünün ve macerası yok. Yıldızlara tırmanan merdivenden habersiz... Yürüyen, esneyen, tepinen ve öğrendiği şeyleri tekrarlayan uzviyet... Kafanın vecdinden habersiz... Bu sarhoş karnaval alayını yıldızlar, yüz binlerce yıldız, kayıtsız bakışlarıyla seyrediyor."

Kendinize engel olmayın

1950'li yıllarda kamuoyunda, doktorların araştırmalarına dayanarak “bir mil dört dakikanın altında koşulamaz, bu insan fizyolojisi açısından mümkün değildir” yargısı vardı. Bu görüşler atletizmle uğraşan atletleri ve atletizm otoritelerini etkilemiştir. Atletizm otoriteleri ve atletler bu görüşün etkisinde kalarak bir mili dört dakikanın altında koşmayı hiç düşünmediler. Yarışmalarda bütün atletler artık rekor kırmak için değil sadece birinci olmak için koşuyorlardı.

Roger 1954 yılında yapılacak olan yarışa bir yıl kala bir mili dört dakikanın altında koşmak için hazırlanmaya başladı. Bu hedefine ulaşmak için tam bir yılı vardı. Bir yıl boyunca bütün fiziki çalışmalarını yaptı; ama Roger biliyordu ki bu yarışmada hedefe ulaşmak için sadece fiziksel antrenmanlar yeterli değildi. O her gün zihinsel antrenmanlar da yapmayı ihmal etmedi. Zihninde artık tek bir düşünce vardı, hedefe ulaşmak. Hedef ise bir mili dört dakikanın altında koşmaktı. Bunun için bütün yolları deneyecekti. O, bu yarışa hazırlanmaya “Bir mili dört dakikanın altında koşacağım” diye başladı. Kendisine olan güveni tamdı. Zihninde hep bir yıl sonraki yarış ve onun sonunda kıracağı rekoru düşünüyordu. Yarış başladığında tüm yarışçılar birinci gelmeyi düşünürken Roger rekora koşuyordu. Onun tek hedefi vardı, bir mili dört dakikanın altında koşmak. Onu gerçekleştireceğinden şüphesi yoktu.

Yarış Roger’in birinciliğiyle bitti. Onun için birinci gelmek önemli

değildi. Skor tabelasına yöneldi. Orada yazan rakam 3,59' du. Roger başarmıştı. Bir yıl boyunca çaba sarf ettiği hedefine ulaşmıştı. Roger zafere bedensel gücü ile değil, zihinsel gücü ile kazandı.

Roger'den sonra gelen birçok sporcu da zihnin gücünü keşfederek inanılması mümkün olmayan rekorlara imza attılar. Bir yıl içerisinde aynı rekoru tam 300 atlet kırmayı başardı. Artık sporcular inanılmazları gerçekleştirmenin formülünü %20 bedensel güç % 80 zihinsel güç olarak özetliyorlardı.

Kervansaray

Nur yüzlü bir ihtiyar, bastonuna dayanarak durdu. Uzun yoldan geliyordu, yorulmuştu. Önünde durduğu ihtişamlı yapı, Belh ülkesinin şanlı hükümdarı İbrahim Bin Ehem'in sarayıydı. Sarayı süzerken kapı nöbetçileri, ne aryorsun ihtiyar?" diye sordular. "Ben yolcuyum, bu gece konaklayacak bir kervansaray arıyorum. Herhalde burası uygundur" dedi. Nöbetçiler, "Sen yanlış gelmişsin baba, burası kervansaray değil, hükümdarımızın sarayıdır." dediler.

Nur yüzlü adam biraz durdu. O arada ne düşündüyse, "Hayır, ben kendimden eminim, burası kervansaraydır, burada geceleme istiyorum. Tanrı misafiriyim!" diye diretti. Nöbetçiler ne söyledilerse ihtiyarı ikna edemediler ve gidip hükümdara durumu bildirdiler. İbrahim Bin Ehem,"Bırakın gelsin bakalım, biz de tanıyalım şu ihtiyarı" diye emretti.

Nuranî çehresiyle saraya girdiğinde adeta sarayı aydınlattı adam ve "Selâmün Aleyküm" diyerek hükümdarı selâmladı. "Aleyküm selâm" diye selâmı alan hükümdar, ihtiyarın yüzünde güven verici, farklı bir mana hissetti ve ona yer gösterdi. Ve aralarında şöyle bir konuşma geçti:

Hükümdar: - Bak baba, ben bu ülkenin hükümdarıyım. Burası da benim sarayım ve sen nasıl hükümdar sarayını kervansaray diyerek küçümseyebilirsin? İyi niyetli birisi olduğunu zannetmeseydim, bunun cezası büyük olurdu ama sen iyi birine benziyorsun. İleride yolcuların kaldığı bir kervansaray var, seni orada misafir ettireyim.

İhtiyar: - Nöbetçilerin de anlamadılar, sen de anlamıyorsun. Burası kervansaraydır. İstersen sana ispatlayayım.

Hükümdar: - Peki, ispatlarsan seni burada misafir ederim, yoksa cezayı çekmeye hazır ol.

İhtiyar: - Peki, şimdi sorularıma cevap ver. Sen ne kadar zamandır burada oturuyorsun?

Hükümdar: - Üç yıldır.

İhtiyar: - Senden önce kim oturuyordu burada?

Hükümdar: - Babam, on yıl oturduktan sonra vefat etti.

İhtiyar: - Peki, ondan önce kim, ne kadar oturdu?

Hükümdar: - Dedem, o da on iki yıl hükümdarlık yaptıktan sonra öldü.

İhtiyar: - Senden sonra kim oturacak?

Hükümdar: - Herhalde oğlum oturur

Bu cevaplardan sonra ihtiyar güldü ve şöyle devam etti:

- Sana dememiş miydim, burası kervansaray diye. Bak sen söyledin. Deden geldi, konu göçtü. Baban geldi, bir müddet kaldı gitti. Sen geldin, sen de gideceksin, yerine oğlun gelecek ve bu gelip gitmeler devam edecek. Kervansaraylar da yolcuların gelip gittikleri yerler değil mi? İhtiyarın bu sözleri İbrahim Bin Ehem'in zihninde şimşekler çaktırdı ve onu epey düşündürdü.

Sonuçta:

- Peki, ihtiyar dedi. Sen kazandın, bu gece benim misafirimsin.

Evet, kimse dünyada ebedî kalmayacağına göre ve herkes ebedî hayat yolunun yolcusu olduğuna göre dünya herkes için bir kervansaray...

İbn-i Sina

980 yılında Buhara yakınlarındaki Afşan kasabasında doğan İbn-i Sina, okul çağlarında matematik dersinde başarısızdı. Arkadaşlarından bazıları bir defada anlarken, İbn-i Sina bir türlü matematikteki sırrı çözemiyordu. Bu durum bir süre devam etti ve İbn-i Sina bir gün “Ben ilimden vazgeçtim, nasılsa zekâm buna müsait değil, gidip kendime bir iş edineyim” dedi. Bu düşünceler içinde yürürken yol üzerinde bir kuyu gördü ve serinlemek için kuyudan su çekmeye başladı. Kuyunun ağzı mermerdendi ve mermerin bir kenarı kovanın bağlı olduğu halat tarafından aşınmıştı. Halat kuyuya inip çıktıkça, sert mermere sürtündüğü noktada oyuk oluşturmıştı.

Bu basit örnek doğanın İbn-i Sina’ya fısıldadığı bir sırdı. Kuyunun başından aldığı dersle kalkan İbn-i Sina, düzenli ve tekrarlı çalışarak matematikteki durgunluğunu yenip, dönemin ve tarihin başarılı filozof ve hekimlerinden biri oldu. Bugün günlük hayatta kullandığımız “Aklın kesiyor mu?” deyiminin bu hikâyeden geldiği söylenir...

Kriz yönetimi

Yaşlı bir adam emekliye ayrılır ve kendine bir lisenin yanında küçük bir ev alır. Emekliliğinin ilk bir kaç haftasını huzur içinde geçirir ama sonra ders yılı başlar. Okulların açıldığı ilk gün, dersten çıkan öğrenciler yollarının üzerindeki her çöp bidonunu tekmelerle, bağırıp, çağırarak...

Bu çekilmez gürültü günler sürer ve yaşlı adam bir önlem almaya karar verir. Ertesi gün, çocuklar gürültüyle evine doğru yaklaşırken, kapısının önüne çıkar, onları durdurur ve "Çok tatlı çocuklarsınız, çok da eğleniyorsunuz. Bu neşenizi sürdürmenizi istiyorum sizden. Ben de sizlerin yaşındayken aynı şekilde gürültüler çıkarmaktan hoşlanırdım, bana gençliğimi hatırlatıyorsunuz. Eğer her gün buradan geçer ve gürültü yaparsanız size her gün 1 dolar vereceğim" der.

Bu teklif çocukların çok hoşuna gider ve gürültüyü sürdürürler. Birkaç gün sonra yaşlı adam yine çocukların önüne çıkar ve onlara şöyle der, "Çocuklar enflasyon beni de etkilemeye başladı, bundan böyle size sadece 50 sent verebilirim." Çocuklar pek hoşlanmazlar ama yine devam ederler gürültüye. Aradan bir kaç gün daha geçer ve yaşlı adam yine karşılar onları. "Bakın" der, "Henüz maaşımı alamadım bu yüzden size günde ancak 25 sent verebilirim, tamam mı?", "Olanaksız bayım" der içlerinden biri, "Günde 25 sent için bu işi yapacağımızı sanıyorsanız yanı-lıyorsunuz. Biz işi bırakıyoruz."

zdan vermek

Hiz. Ali'nin ağabeyi Cafer Bin Ebu Talibin oğlu Abdullah, sıcak bir günde, bir kabilenin hurmalığına inmişti. Abdullah burada dinlenirken, hurmalıkta çalışan köleye, yemek vakti üç parça ekmek geldiğini gördü. Adam ekmeklerden birini ağzına götürmek üzereydi ki, birden önünde açlığı her halinden belli bir köpek belirdi. Köle elindeki ekmeği köpeğin önüne attı. Köpek ekmeği derhal yedi. Köle ekmeğin ikinci parçasını da attı. Köpek bunu da bir kerede sildi süpürdü. Köle bunun üzerine üçüncü parçayı da köpeğe verdi. Kalkıp, yeniden işine dönmek üzereydi ki, olup biteni uzaktan seyreden Abdullah, yaklaşp sordu:

- Ey köle, bugünkü yiyeceğın ne kadardı?
- Köle sıkılarak cevap verdi:
- İşte bu üç parça ekmek.
- O halde neden kendine hiç ayırmadın?
- Baktım ki, hayvan çok aç. O halde bırakmak istemedim.
- Peki, sen ne yiyeceksin şimdi?
- Oruç tutacağım

Bunun üzerine, Abdullah Bin Cafer, köleden sahibinin evinin nerede olduğunu sordu. Sonra da gidip adamdan bu hurmalığı içindeki köleyle birlikte satın aldı. Sonra döndü, köleye bu tarlayı ve onu sahibinden satın

aldığını söyledi ve ekledi:

- Seni azad ediyorum. Bu hurmalığı da sana hediye ediyorum.

Cömertliğiyle meşhur Abdullah Bin Cafer, kendisinden daha cömert birini tanıyıp tanımadığı sorulduğunda, bu olayı anlatır:

- Ama o köpeğe topu topu üç parça ekmek vermiş; sense ona koskoca bir hurmalığı ve hürriyetini vermişsin, dediklerinde, şu karşılığı verirdi:

- Ama o elindeki her şeyi verdi; ben ise elimdekinin bir kısmını...

*B*ulunduğın yere yenilik kat

Yıl 1943, Genç Mustafa'nın tayini kütüphaneci olarak Ürgüp Tahsin Ağa Kütüphanesi'ne çıkar. Devlet memurluğu o dönemde süper bir şey, çünkü özel sektör falan yok. Bizimki kütüphanede heyecanla okurları bekler; bir gün olur, beş gün olur, gelen giden yok. Etraftakilerle konuşur, herkese anlatır:

- Bakın kütüphane bomboş duruyor, gelin kitap okuyun. Gelen giden olmaz, amirlerine durumu bildirir.

- Kardeşim otur oturduğın yerde, maaşını düzenli alıyon mu, almıyon mu?

- Alıyorum.

- Eee, o zaman ne karıştırıyon ortalığı, gelen giden olsa maaşın mı artacak?

Başına daha fazla bela alacaksın, o kütüphaneye yıllardır kimse gelmez zaten. 23 yaşındaki genç memur "Ne yapayım, ne yapayım?" diye düşünür durur. Sonunda aklına bir fikir gelir, eşine söyler. Eşi önce "Deli misin bey?" der ama kocasının bir şeyler üretme, işe yarama çabasını yakından görünce fikri kabullenir.

O dönem devletteki amirlerinin çıkardığı tüm engellerin tek tek, bin bir güçlkle üstesinden gelir. Çünkü o zaman da şimdiki gibi, "Aman bir şey yapmayalım da başımıza bir iş gelmesin. Çalışsan da aynı maaş, çalış

masan da" zihniyeti aynen var. O bıyıklı, kravatlı, asık yüzlü, sigara kokan, arkalarındaki Atatürk resminden utanmayan, ama ülkesine gram faydası olmayan bürokratları zorlukla ikna eder ve bir eşek alır. İki tane de sandık yaptırır. İki sandığa, kalınlığına göre 180-200 kitap sığar. Sandıkların üstüne "Kitap İade Sandığı" yazar. Kitapları eşeğe yükler ve köy köy gezmeye başlar. Kütüphaneye de bir yazı asar: "Sadece Pazartesi ve Cuma günleri açıyoruz."

Köydeki çocuklar şaşırır. Eşeğe bir sürü kitap yüklemiş bir amca, o gariban çocukların küçücük ellerine kitapları verir. Düşünün, Noel Baba gibi. Noel Baba yalan, Mustafa amca ise gerçek. Geyikler yerine eşeği var. Eşek de daha gerçek, Mustafa amcada. "Çocuklar bunları okuyun, aranızda da değişsin. On beş gün sonra aynı gün gelip alacağım. Aman yıpratmayın, diğer köylerdeki arkadaşlarınız da okuyacak" der.

Mustafa artık Ürgüp'teki kütüphanede bir iki gün durmakta, diğer günler eşeği Yüksel'le köy köy gezmektedir. Köylerdeki çocuklar Eşekli Kütüphaneciyi her seferinde alkışlarla karşılarlar.

Kalpleri küt küt atar heyecandan, sevinç içinde yeni kitapları beklerler. Mustafa Amca'nın ünü etrafa yayılır. Diğer devlet memurları makam odalarında sıcak sıcak oturup iş yapmazken, Mustafa'nın eşeği Yüksel yediği otu hepsinden fazla hak etmektedir. Zamanla insanlar kütüphaneye de gelmeye başlar.

Mustafa bakar ki kütüphaneye kadınlar hiç gelmiyor. Zenith ve Singer'e mektup yazar: "Bana dikiş makinesi yollayın, firmanızın adını kütüphanenin girişine kocaman yazayım" der. Zenith dokuz tane, Singer bir tane dikiş makinesi yollar (ilk sponsorluk faaliyeti). Salı günlerini kadınlar günü yapar. Kumaşı alan kadın kütüphaneye koşar. On makine yetmediği için sıra oluşur. Sırada bekleyen kadınların eline birer kitap verir, beklerken okusunlar diye.

Okuma yazma oranının düşüklüğünü görünce halkevlerine okuma

yazma kursları vermeye gider. Halıcılık kursları başlatır, bölgede halıcılığı canlandırır. Bu arada valilik Mustafa hakkında dava açar, “Kendi görev tanımını dışında davranıyor” diye. 50 yaşına gelen Mustafa amca baskıyla emekli edilir. Mustafa amca köylüler arasında efsane olur, yıllar geçtikçe köylerdeki çocuklarda okuma aşkı yerleşir. 2005 yılında Mustafa amca vefat eder. Velhasıl, bulunduğun yere yenilik katmalısın. Mutlaka adım atmalısın.

Yaşamdaki 4 mahalle!

Birinci mahallede "Evet, ama" yaşıyormuş. "Evet, ama'lar" her zaman ne yapılması gerektiğini bildiklerini düşünürlermiş. Yapma zamanı geldiğinde ise "Evet, ama" diye yanıtlarlarmış. Yanıtları hep yanlış olarmış. Suçu başkasına atmakta da ustaymışlar.

İkinci mahallede "Yapacağım" yaşarmış. Ne yapacaklarını bilirlermiş. Kendilerini yapacakları şeylere adım adım hazırlarlarmış ama yapacakları sırada, şanslarını kaçırdıklarının farkına varırlarmış.

Üçüncü mahallede yaşayan "Keşke"cilerin hayatı algılama güçleri mükemmelmış. Neyin yapılması gerektiğini daima en isabetli şekilde bilirlermiş ama maalesef her şey olup bittikten sonra başları hep kanarmış duvara vurmaktan!

Kasabanın en yeşil bölgesinde, en güzel evlerin olduğu mahallede ise "İyi ki yaptım!" otururmuş. 'Keşke'ciler bu mahallede yürüyüşe çıkar, etrafa hayranlıkla bakarmış. 'Yapacağım'lar, 'Keşke'cilerle birlikte bu yürüyüşe çıkmak ister ama bir türlü fırsat bulamazlarmış. 'Evet, ama'lar ise mahallenin güzelliğini görmek yerine, ağaçların gölgelerinin yeterince geniş olmadığından, güneşin daha erken saatte doğması gerektiğinden şikâyet ederlermiş. 'İyi ki yaptım' mahallesindeki insanların kusuru da beyinlerinde mazeret üretme merkezlerinin olmamasıymış. Bu yüzden yaşadıkları ortam her zaman güzel, düzenli ve huzurlu oluyormuş...

Zenginlik nedir?

Büyük İskender, sahip olduğu yegâne eşyası bir lamba olan Diojen adında üstü başı yırtık, fakir bir adam ile karşılaşır. Gündüz olduğu halde Diojen'in elindeki lamba yanmaktadır. Üzerinde başka insanlara benzemeyen bir hal vardır. Gündüz vakti bu garip adam, elindeki lambası ile birlikte İskender'in dikkatini çeker ve İskender sorar:

- Gündüz vakti ne diye lambayı açık tutuyorsun, güneş neyine yetmiyor?

Fakir adam lambasını kaldırır ve İskender'in yüzüne bakar.

- Gece-gündüz bu lambam ile gerçek bir insan arıyorum. Güneş ışığına lambamın ışığını da katmama rağmen bulamıyorum.

Dünya fatihi İskender böylesi bir cümlemin hiç çekinmeden yüzüne karşı söylenmesine; hem de bu üstü başı yırtık, dünya üzerinde lambasından başka hiçbir şeyi olmayan bu biçare adam tarafından söylenmesine şaşırarak birlikte tebessüm eder.

İskender'in etrafındakiler, İskender'in gazaba gelerek adamı öldüreceğini; böylesi bir küstahın, karşısındaki koskoca cihan şahına "Sen de adam, gerçek bir insan değilsin" imasında bulunmasının cezasız kalacağına zannetseler de umdukları olmaz, düşünceleri tutmaz. İskender bu güne kadar etrafındaki insanların yalakalığından, düzenbazlığından, olduğu gibi olmayıp da dilleri gül ama kalpleri kir dolu olmalarından,

tiksinmiş olmalı ki, böylesine dürüst ve korkusuz bu fakir adam, o'nun gözünde kocaman olur.

Dikkatlice yoksul adamı süzer, hiç de deliye, meczuba benzememektedir. Gözleri öylesine dingin, yüzü öylesine huzurlu, sözleri öylesine kendinden emin ve otoriter, varlığı öylesine endişeden uzak ve serin, sesi öylesine sakin ve huzur vericidir ki İskender bu adamı gönülden sever. Bir kendine ve adamlarına bir de bu fakire bakar. İşte o anda gerçek zenginliğin ve cihan şahırlığının paraya, mala mülke, birçok toprağına sahip olmak değıl, gerçek zenginliğin dayanacağına hiçbir güç olmadan da sadece kendi varlığının ve şahsiyetinin ile özellikle de rıyasız kendin olmak ile mümkün olacağını kavrayıverir.

Bu adamın yaptığı hakaret olarak algılanabilir belki ama öylesine bir heybeti vardır ki; İskender günlüğüne:

- Hayatımda ilk kez gerçekten zengin bir adam gördüm, hem de dilenci kıyafetinin içinde. Anladım ki zenginlik paraya sahip olmaktan daha başka bir şey, diye yazacaktır...

Öğrenci gözünde öğretmen

Ulus'ta bir ilkokul açılmış. Meclis'in yakınında bulunan bu okulu bir gün Atatürk ziyaret etmiş. Öğretmen tahta başında öğrencilere ders veriyormuş. Cumhurbaşkanı girer girmez saygı işaretini vermiş, çocuklar ayağa kalkmış ve oturunuz işaretini verdikten sonra yüzünü tahtaya çevirerek derse devam etmiş. Atatürk, beş on dakika ayakta ders dinlemiş ve çıkarken öğretmen yine aynı ses, aynı eda ile çocukları ayağa kaldırmış ve oturunuz işareti verir vermez derse devam etmiş. Gazi kapıdan çıkarken yanındakilere;

- Gördünüz mü öğretmeni? Cumhurbaşkanına önem vermedi, demiş ve ilave etmiş,

- İlk öğretmen vatanın en hayırlı elemanı. Onlar vatan çocuklarıyla o kadar kaynaşmışlardır ki, adeta çocuklaşmışlardır. Onların gözünde en sevgili öğrencilerdir. Bu öğretmen eğer dersini bırakıp saygısını göstermek için yanıma gelseydi ve çıkarken beni merdivenlere kadar geçirse idi, öğrencileri gözünde küçülür, belki prestijini kaybederdi. Öğrenci gözünde en saygılı, en büyük adam öğretmendir.

Öğrendim ki

Öğrendim ki... Kimseyi sizi sevmeye zorlayamazsınız, kendinizi sevi-
cek insan yapabilirsiniz, gerisini karşı tarafa bırakırsınız.

Öğrendim ki... Güveni geliştirmek yıllar alıyor, yıkmak bir dakika.

Öğrendim ki... Hayatında nelere sahip olduğun değil, kiminle olduğun
önemli.

Öğrendim ki... Sevimlilik yaparak 15 dakika kazanmak mümkün ama
sonrası için bir şeyler bilmek gerek.

Öğrendim ki... Kendini en iyilerle kıyaslamak değil, kendi en iyinle
kıyaslamak sonuç getirir.

Öğrendim ki... İnsanların başına ne geldiği değil, o durumda ne yap-
tıkları önemli.

Öğrendim ki... Ne kadar küçük dilimlersen dilimle, her işin iki yüzü var.

Öğrendim ki... Olmak istediğim insan olabilmem çok vakit alıyor.

Öğrendim ki... Karşılık vermek, düşünmekten çok daha basit bir
eylem.

Öğrendim ki... Bütün sevdiklerinle iyi ayrılman gerek, hangisi son
görüşme olacak bilemiyorsun.

Öğrendim ki... 'Bittim' dediğin andan itibaren, pilinin bitmesine daha
çok var.

Öğrendim ki... Sen tepkilerini kontrol edemezsen, tepkilerin hayatını kontrol eder.

Öğrendim ki... Kahraman dediğimiz insanlar bir şey yapılması gerektiğinde, yapılması gerekeni şartlar ne olursa olsun yapanlar.

Öğrendim ki... Affetmeyi öğrenmek deneyerek oluyor.

Öğrendim ki... Bazı insanlar sizi çok seviyor ama bunu nasıl göstereceğini bilemiyor.

Öğrendim ki... Ne kadar ilgi ve ihtimam gösterseniz, bazıları hiç karşılık vermiyor.

Öğrendim ki... Para ucuz bir başarı.

Öğrendim ki... En iyi arkadaşla sıkıcı an olmaz.

Öğrendim ki... Düştüğün anda seni tekmeleyeceğini düşündüklerinden bazıları, kaldırmak için elini uzatır.

Öğrendim ki... İki insan aynı şeye bakıp tamamen farklı şeyler görebilir.

Öğrendim ki... Âşık olmanın ve aşkı yaşamanın çok çeşidi vardır.

Öğrendim ki... Her şartta kendisiyle dürüst kalanlar daha uzun yol yürüyor.

Öğrendim ki... Hiç tanımadığın insanlar, iki saat içinde, senin hayatını değiştirir.

Öğrendim ki... Anlatmak ve yazmak ruhu rahatlatır.

Öğrendim ki... Duvarda asılı diplomalar insanı insan yapmaya yetmez.

Öğrendim ki... Aşk kelimesi ne kadar çok kullanılırsa, anlam yükü o kadar azalır.

Öğrendim ki... Karşısındakini kırmamak ve inançlarını savunmak arasında çizginin nereden geçtiğini bulmak zor.

Öğrendim ki... Gerçek arkadaşlar arasına mesafe girmez. Gerçek aşk-

ların da!

Öğrendim ki... Tecrübenin kaç yaş günü partisi yaşadığınızla ilgisi yok, ne tür deneyimler yaşadığınızla var.

Öğrendim ki... Aile hep insanın yanında olmuyor. Akrabanız olmayan insanlardan ilgi, sevgi ve güven öğrenebiliyorsunuz. Aile her zaman biyolojik değil.

Öğrendim ki... Ne kadar yakın olursa olsunlar en iyi arkadaşlar da ara sıra üzebilir. Onları affetmek gerekir.

Öğrendim ki... Bazen başkalarını affetmek yetmiyor. Bazen insanın kendisini affedebilmesi gerekiyor.

Öğrendim ki... Yüreğiniz ne kadar kan ağlarsa ağlasın, dünya sizin için dönmesini durdurmuyor.

Öğrendim ki... Şartlar ve olaylar, kim olduğumuzu etkilemiş olabilir ama ne olduğumuzdan kendimiz sorumluyuz.

Öğrendim ki... İki kişi münakaşa ediyorsa, bu birbirlerini sevmedikleri anlamına gelmez. Etmemeleri de sevdikleri anlamına gelmez.

Öğrendim ki... Her problem kendi içinde bir fırsat saklar ve problem, fırsatın yanında cüce kalır.

Öğrendim ki... Sevgiyi çabuk kaybediyorsun, pişmanlığın uzun yıllar sürüyor.

Kibirle bakma

Bir zamanlar Ayaz adlı bir köle varmış. Takdir bu ya, köle bir gün Sultan Mahmud'un kölesi olmuş. Sultan, köleyi taşıdığı asil karakteri sebebiyle çok sevmiş. Derken köle Sultan'ın öylesine itimadını kazanmış ki, bütün sultanlığın haznedarı tayin edilmiş ve en kıymetli ve zarif mücevherler, taşlar ona emanet edilir olmuş. Bu gelişmeyi gören saraylılar ise durumdan pek rahatsız olmuşlar. Hasetleri ve kibirleri yüzünden, sözüm ona basit bir köleye böyle bir mevki verilmesini ve kendi rütbelerine çıkartılmasını bir türlü hazmedememişler. Bu duygular içinde, özellikle Sultan yakınlardaysa ondan gün geçtikçe daha çok şikâyet etmeye başlamışlar ve asil ruhlu kölenin itibarını zedelemek için ellerinden geleni yapmışlar. Bir gün Sultanın huzurunda bir saraylının bir diğer saraylıya şöyle dediği duyulmuş:

- Köle Ayaz'ın sık sık hazineye gittiğini biliyor musun? Aslında her gün gidiyor, hatta izinli günlerinde bile gidip orada saatlerce kalıyor. Onun mücevherlerimizi çaldığından adım gibi eminim.

Sultan kulaklarına inanamamış. İşin aslını kendi gözlerimle görmeliyim, demiş. Böylece o da hazine dairesine gidip Ayaz'ı gözlemek istemiş. Duvara küçük bir delik yaptırıp, içinde olanları seyretmeye hazırlanmış. Ayaz hazine dairesine bir daha ki sefer geldiğinde Sultan dışarıda beklemeye koyulmuş.

Kölenin sessizce içeri girdiğini, kapıyı kapattığını ve sandığa gittiğini görmüş. Köle Ayaz, sandığın önünde diz çökmüş, kapağı usulca kaldırmış ve içinden bir şey çıkarmış. Orada sakladığı küçük bir bohçaymış bu. Bohçayı öpmüş alnına koymuş ve sonrada açmış. İçinden çıkan köleyken giydiği yırtık pırtık bir elbise!

İşte köle Ayaz, saraylı giysilerini çıkarmış bu elbiseyi giymiş ve sonra aynanın karşısına geçmiş. Kendi kendine:

- Daha önceleri bu elbiseyi giydiğin zamanlar kim olduğunu hatırlıyor musun? diye sormuş.

- Bir hiçtin sen, hepsi hepsi satılacak bir köleydin ve Allah, Sultanın eliyle sana rahmetinden belki de hiç hak etmediğin nimetler lütfetti. İşte Ayaz, şimdi buradasın ama asla nereden geldiğini unutma! Çünkü mal mülk insanın hafızasını uçurur, unutuluşlara sürükler. Şimdi sen de, nimetçe senden aşağı olanlara kibirle bakma ve daima hatırla Ayaz, hatırla!

Sandığı kapatmış, kilitlemiş ve sessizce kapıya doğru yürümüş. Hazine dairesinden çıkarken birden Sultanla yüz yüze gelmiş. Sultan gözlerini Ayazın yüzüne dikmiş dururken, yanaklarından aşağı yaşlar süzülüyormuş ve boğazı öyle düğümlenmiş ki, konuşmakta güçlük çekmiş:

- Bugüne kadar mücevherlerimin hazinedarıydın, ama şimdi kalbimin hazinedarısın. Bana benim de önünde bir hiç olduğum kendi Sultanımın huzurunda nasıl davranmam gerektiğini öğrettin!

Aynaya tahammülleri yok!

Yunanistan'a giderken vapurda iki gençle tanışıyor Miller. Yunanlı, talebeyi çok beğeniyor. Dünyadan kaybolduğunu sandığı insanca duygulara kavuşmak sevindiriyor romancıyı ve Yunanistan'ı görmeden aşık oluyor Yunanlılara. Türk talebeye gelince "Hiç hoşlanmadım ondan" diyor. "En kötü taraflarıyla Amerikan kafası. Hayat yokmuş Türkiye'de.

-Ne zaman olacak?" diye sordum. Ne zaman biz de Amerika gibi, Almanya gibi olursak, dedi. Hayatı hayat yapan "madde" idi, "makine" idi, ona göre." Sürgüne gider gibi yurduna dönen bu bahtsız delikanlı, uzun bir zincirin son halkalarından biri. Ne Avrupalı; Ne Asyalı. Ne Fransız, Ne Türk olabilmiş. Kopmuş ve bağlanamamış. "Her dudakta aynı rezil şikâyet: Yaşanmaz bu memlekette! Neden?

Efendilerimizi rahatsız eden bu toz bulutu, bu lağım kokusu, bu insan ve makine uğultusu mu? Hayır, onlar Türkiye'nin insanından şikâyetçi! İnsanından, yani kendilerinden. Aynaya tahammülleri yok. Vatanlarını yaşanmaz bulanlar, vatanlarını "yaşanmaz" hale getirenlerdir. Bir çağın vicdanı olmak isterdim, bir çağın daha doğrusu bir ülkenin, idrakimize vurulan zincirleri kırmak, yalanları yok etmek, Türk insanını Türk insanından ayıran bütün duvarları yıkmak isterdim. Muhteşem bir maziye, daha muhteşem bir istikbale bağlayacak köprü olmak isterdim, kelimeden, sevgiden bir köprü. Sanat düşüncenin, düşünce mukaddeslerin emrinde olmalı!

Bir hayalim var

Gün gelecek, bu ulus ayağa kalkacak ve kendi inanç değerlerini tam anlamıyla yaşayacak. Şu husus apaçık ortadadır ki, bütün insanlar eşit yaratılmıştır. Bir hayalim var benim!

Gün gelecek, bir zamanlar köle olanların evlatlarıyla yine bir zamanlar köle sahiplerinin evlatları, Georgia'nın kızıl tepelerinde, birlikte kardeşlik sofrasında oturabilecekler.

Bir hayalim var benim! Gün gelecek Mississippi eyaleti bile, adaletsizliğin ve baskıların ateşiyle bunalmış olan o eyalet bile, bir özgürlük ve adalet davasına dönüşecek. Bir hayalim var benim! Gün gelecek, dört büyük çocuğum, derilerinin rengine göre değil, karakterlerinin yapısına göre değerlendirilecekleri bir ülkede yaşayacaklar.

Bugün bir hayalim var benim! Gün gelecek, Alabama eyaleti, şirret ırkçıları ile ağızdan hep müdahale ve yasaklar yönünde sözler dökülen valisi ile o eyalet bile, minicik siyah erkek ve kız çocuklarının, minicik beyaz erkek ve kız çocukları ile kardeşçe el ele tutuşabilecekleri bir yer olacaktır.

Bugün bir hayalim var benim! Evet, bir hayalim var... Gün gelecek, özgürlüğümüzün önünde birer engel olan bütün vadiler yükselecek, bütün dağlar eğilecek, engebeli yerler hizaya gelecek ve Allah'ın yüce şanı yeryüzüne inecek ve bütün canlılar bunu hep birlikte görecekiz.

Kahve

Her kahve aynı tadı taşımaz. Nerede içiyorsan, kiminle içiyorsan ona göre değişir. Sahilde oturduğun rüzgârlı bir sonbahar günü, en sevdiğin dostun ağlarken içtiğin kahvenin tadı; kederlidir. Bir pazar öğle sonrası annenin “Hadi bir kahve yap da içelim!” dediği kahve huzurludur. Köpükler annenin göz bebeklerine yansır, dudağının kıyısında kalan küçük bir gülümsemedir.

Bir gece vakti zil zurna sarhoş birinin içtiği kahve düşülen kuyudan çıkma çabasıdır. Koyu kıvamlı kahverengi bir ipe tutunur çıkarsın ve çıktığın an uyuyakalırsın; ferahlıktır!

Dostlarla içilen kahve neşedir. Kahkahalar köpüklerin üzerinde yüzer. Tek başına gece vakti balkonda içtiğin kahve yalnızlıktır. Baban için yaptığın kahve sevgi doludur. Çay bardağında, az şekerli. Kahve gibi görünmez sana; ama sıcaktır, dumanı tüter ve kokusu büyüldür.

Beklemediğin bir anda sana uzatılan kahve başkadır. Isıtır insanın içini.

Yorgun olduğunda içtiğin kahve hafifletir seni. Kendine getirir, unutturur günün ağırlığını...

Kahve aynı kahvedir belki köpüğüyle, rengiyle, dumanıyla; ama içilen kahveler ruhunun süzgecinden geçer ve tatları değişir. Bu yüzden her kahve aynı değildir...

Ok, yay ve hedef

Bir Japon ok ustası öğrencisine; "Sonuna kadar gerilmiş bir yay, tüm evreni içine almış demektir. "İşte bunun için yayı doğru bir biçimde germeyi öğrenmek çok önemlidir" der.

Zen okçuları ise, yayı doğru gerebilmek için vücudun gergin olmamasını, aksine bir bebeğin parmağı tutması gibi kuvvetli fakat yumuşak ve amaçsız olmayı öğütler. Çünkü doğru yolda amaç güdülmez!

Hedefi vuracağım diye ne kadar çabalarsanız o kadar başarısızlıkla karşılaşacaksınız. Amaçtan o kadar uzaklaşmış olursunuz çünkü amaç hedefi vurmak değildir, hedefe bizzat ulaşmak nihayetinde hedef olmaktır.

Bir şeyi başarma tutkunuz yolunuza çıkmış en büyük engeldir. Zen, hedef gütmeyi zihinden silerken, hedefe giderken aradaki tüm amaçları kaldırmayı öğretiyor. Ok ve yay dahil...

Onların en yüksek kertesı, hareketsizlik. Belâğatin en yüksek kertesı suskunluktur gibi. "Büyük Usta" isimli öyküde ustanın öğrencisine verdiği ders anlatılır; yeryüzündeki en iyi okçu olmayı hedefleyen yetenekli fakat genç adam, yaşayan en büyük yay ustasını aramaya koyulur.

Sonunda bulduğu usta öyle ihtiyardır ki gözleri neredeyse hiç görmez, kamburluktan saçı sakalı yere değer. "Okçulukta sandığım kadar usta olup olmadığımı ölçmek için buraya geldim" der, genç adam ustaya. Ve

genç adam, yayına yerleřtirdiđi tek ok ile oradan geçen kuř sűrűsűnden beřini yere dűřűrűr.

Ųstad hoř gűren bir tavırla gűlűmser ve konuřur; “Sadece ok ve yayla niřan almak denir buna, hedefe; oksuz ve yaysız isabet etmeyi űđrenemedin” der.

Az űtede eski hikâyelerde anlatılan ű bin endaze derinlikteki uçuruma seđirtir. Bu uçurumun en ucundaki yerinde oynayan bir kaya parçasının űzerine çıkan Kan Ying Usta, çok yűkseklerde uçan bir akbabayı gűzleriyle takip etmeye bařlar. Elleri bořtur. Gűrűnmeyen bir yayın űzerine gűrűnmeyen bir ok yerleřtirir. Ųstad yayı yeterince gerip bıraktıđında genç adam bir ıslık sesi duyar gibi olur. Akbaba uamaz haldedir. űnkű usta, kudreti noktaya yűnlendirmek için ok’a ve yay’a gerek duymamaktadır...

Hindistan'da yüksek bir dağın doruğuna yapılmış "Bin aynalı tapınak" adlı görkemli bir tapınak vardı. Günlerden bir gün bir köpek dağa tırmandı, tapınağın merdivenlerinden çıkarak "Bin aynalı tapınak" a girdi.

Tapınağın bin aynalı salonuna geçtiğinde bin tane köpek gördü. Korkarak tüylerini kabarttı, kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırdı, korkutucu hırıltılar çıkararak dişlerini gösterdi ve bin köpek de tüylerini diktiler, kuyruklarını bacaklarının arasına alıp korkunç sesler çıkartıp dişlerini gösterdiler, köpek paniğe kapılarak tapınaktan kaçtı. Ve o andan itibaren bütün dünyanın tehlikeli, korkunç köpeklerle dolu olduğuna inandı. Bir süre sonra bir başka köpek gelip dağa tırmandı. O da tapınağın merdivenlerinden çıkıp "Bin aynalı tapınak" a girdi.

Tapınağın bin aynalı salonuna geldiğinde, bin tane köpeklerle karşılaştı ve çok sevindi. Kuyruğunu salladı, neşeye oradan oraya zıpladı ve köpekleri oynamaya çağırdı. Bu köpek tapınaktan çıktığında dünyanın dost ve sevecen köpeklerle dolu olduğuna inanıyordu.

İçinde kaybolmadan da gerçekleri görebilirsin

Dört tane kelebek bir gün bir ateş görmüşler. Bunun nasıl bir şey olduğunu öğrenmek istemişler.

*Birinci kelebek ateşe biraz yaklaşmış ve üzerinin aydınlandığını görmüş. Arkadaşlarının yanına gelmiş ve:

- Bu ateş aydınlatıcı bir şey! demiş.

*İkinci kelebek bununla yetinmeyerek daha fazla şey öğrenmek istemiş. Biraz daha yaklaşmış ve ısındığını hissetmiş ve demiş ki:

- Aynı zamanda bu ateş ısıtıcı bir şey!

*Üçüncü kelebek bununla da yetinmemiş, biraz daha biraz daha yaklaşmış. Bir anda ateşin kanatlarını yaladığını hissetmiş ve yanmış kanatlarıyla geri dönmüş... Şöyle demiş:

- Ve bu ateş yakıcı bir şey!

*Sonuncu kelebek daha da çok şey öğrenmek istiyormuş. Biraz yaklaşmış, aydınlandığını görmüş. Biraz yaklaşmış, ısındığını hissetmiş. Biraz daha yaklaşmış, ateş kanatlarını kavurmuş ve biraz daha yaklaştıktan sonra tamamen yanan kelebek "poff!" diye ortadan kayboluvermiş.

Ateşin gerçekten ne olduğunu belki bir tek o öğrenmiş ama geri dönüp söyleyememiş. Çünkü o kaybolmuş ateş içinde ve bir şeyi, ancak içinde kaybolan bilebilirmiş!

Bakış açısı

Profesör derse girer ve: “Çocuklar, size anlatacağım olayı dikkatlice dinlemenizi ve yorum yapmanızı istiyorum,” der. Anlatmaya başlar: “Hastamız ne konuşuyor ne de denileni anlıyor. Saatlerce anlaşılmaz şeyler geveliyor. Zaman ve kişi kavramı yok. Yalnız, nasıl oluyorsa adı söylendiğinde tepki veriyor! Son altı aydır onun yanındayım. Ne görünüşü için bir çaba sarf ediyor, ne de bakımı yapılırken yardımcı oluyor. Onu, başkaları besliyor, yıkıyor ve giydiriyor... Dişleri bile yok! Yiyeceklerinin püre haline getirilmesi gerekiyor. Gömleği, salyalarından dolayı sürekli leke içinde kalıyor. Yürümüyor, uykusu düzensiz. Gece yarısı uyanıp, çığlıklarla herkesi uyandırıyor ama çoğu zaman mutlu ve sevecen fakat bazen ortada bir sebep yokken sinirleniyor. Biri gelip onu yatıştırana kadar feryat figan bağıırıyor.”

Profesör, sınıfa döner “Böyle birinin bakımını üstlenmek ister misiniz?” diye sorar.

Öğrenciler, hep bir ağızdan “Hayır” diye bağıırır...

Profesör, bu işi büyük bir zevkle yaptığını, onların da yapması gerektiğini söyleyince öğrenciler şaşırır. Daha sonra profesör, hastanın fotoğrafını sınıfta dolaştırmaya başlar, fotoğraftaki doktorun altı aylık kızıdır...

Yaş dal

Eğer bir çocuk kavgacı ve gürültü içinde yaşarsa, kavgacılık öğrenir.

Eğer bir çocuk korku içinde yaşarsa, korkmayı öğrenir.

Eğer bir çocuk daima ona acıyan insanlarla beraber yaşarsa, kendini zavallı hissetmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk kıskançlık içinde yaşarsa, nefret etmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk cesaret ve heyecana değer verilen bir çevrede yaşarsa, kendine güvenmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk sevgi içinde yaşarsa, sevmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk kendisini adam yerine koyan bir çevrede yaşarsa, hayatta erişmek için çalışmaya değer bir amacı olmasını öğrenir.

Eğer bir çocuk dürüst hareket eden insanlar içinde yaşarsa, adaletin ne olduğunu öğrenir.

Eğer bir çocuk sözlerine güvenilir insanların içinde yaşarsa, hakikatin ne olduğunu öğrenir.

Eğer bir çocuk açık kalpli, güler yüzlü ve anlayışlı insanların arasında yaşarsa, dünyanın gerçekten yaşamaya değer güzel bir yer olduğunu öğrenir.

Geleceğin suçlusunu yetiştirmenin en basit kuralı

Daha küçükken çocuğa istediği her şeyi vermeye başla! Bu şekilde o bütün dünyanın onun geçimini sağlamak zorunda olduğuna inanacaktır. Kötü sözler söylediği zaman, gül. Böylece o kendisinin akıllı olduğuna inanacaktır. Ona manevi, ahlaki hiçbir eğitim gösterme, 21 yaşına gelince kendisi karar versin diye bekle.

Yerde bıraktığı her şeyi kaldır. Kitaplarını, ayakkabılarını, elbiselerini... Onun için her şeyi sen yap ki o bütün sorumlulukları başkalarına yüklemeye alışsın. Onun önünde sık sık kavga et. Bu sayede bir gün aile parçalanırsa o da o kadar şaşırmayacaktır.

Çocuğa istediği kadar harçlık ver. Hiçbir zaman kendi parasını kendi kazanmasın. Hayatta karşılaştığın güçlüklerle onun da karşılaşmasına ne lüzumu var ki?

Yiyecek, içecek, konforla ilgili bütün arzularını yerine getir. İstediklerini yapmamak tehlikeli soğukluklara sebep olabilir.

Komşulara, öğretmenlere, polislere karşı daima onun tarafını tut. Onların hepsinin çocuğa karşı peşin hükümleri vardır.

Günün birinde başına gerçekten bir bela gelirse, ona bir şey yapmadın diye kendinden özür dile.

Onu felaket dolu bir hayat için hazırla. Muhakkak onu bulursun.

Karınca görüşü

Tartışmalar bana bir psikoloji profesörünün şu hikâyesini hatırlatır. Profesör bir test sorusu olarak öğrencilerinden bir karıncanın çevresindeki hayvanları nasıl ayırdığını düşünmelerini istemiştir.

İşte sonuç: Karınca, hayvanlar âlemini iki sınıfa ayırmaktadır. Aslan, kaplan ve çingiraklı yılan gibi şefkatli, iyi huylu hayvanlar; piliç, ördek ve kaz gibi yırtıcı hayvanlar.

Her şey sizin bakış açınıza bağlı...

Yeşim taşı

Genç bir adam, değerli taşlara ilgi duyarmış ve mücevher ustası olmaya karar vermiş. “Bu mesleği yaparsam, iyi bir mücevher ustası olmalıyım,” diye düşünmüş ve ülkedeki en iyi mücevher ustasını aramaya başlamış. Sonunda ustayı bulmuş, yanına varmış, bir süre bekledikten sonra usta tarafından kabul edilmiş.

“Anlat, dinliyorum,” demiş usta. Genç adam anlatmaya başlamış; taşlara ilgi duyduğunu ve iyi bir mücevher ustası olmaya karar verdiğini heyecanla söylemiş.

Yaşlı usta sesini çıkarmadan genç adamı dinlemiş, sözleri bitince de ona bir taş uzatmış, “Bu bir yeşim taşıdır,” dedikten sonra genç adamın avucuna taşı bırakmış ve avucunu kapatmış. “Avucunu aynen böyle kapalı tut ve bir yıl boyunca hiç açma. Bir yıl sonra tekrar gel. Haydi, şimdi güle güle git!” demiş ve şaşkın genç adamı öylece bırakıp kalkmış, odadan çıkmış.

Genç adam evine dönmüş, kendisini merakla bekleyen annesiyle babasına neler olduğunu anlatmış. Anlattıkça da kendisine çok anlamsız gelen bu hareketi ve soğuk konuşması nedeniyle kızdığı ustaya olan öfkesi artıyormuş. Günler geçmeye başlamış. Genç adam sürekli söyleniyor ama avucunu hiç açmıyormuş. “Nasıl böyle budalaca bir şey yapmamı ister ki?

Bir de ülkenin en iyi mücevher ustası olacak! Bu saçmalığa bir yıl boyunca nasıl katlanacağım? Böyle bir eziyetle nasıl yaşarım? Bu ne biçim ustalık? Ustalık kaprisi yapacaksa, bari başından yapmasaydı diye devamlı söyleniyor, her önüne gelene ustadan yakınıyor ama avcunu hiç açmıyormuş. Avucu kapalı uyuyor, bütün işlerini diğer eliyle yapıyormuş. Ve bu duruma da giderek alışmaya, diğer elini çok rahat kullanmaya başlamış. Uyurken de yanlışlıkla avucu açılıp taş düşmesin diye hep yarı uyanık uyuyormuş. Böylece bir yıl geçmiş, her günü zorluklarla dolu, her gecesi de yarım uykuyla yaşanmış bir yılı tamamlamış. Ve o gün gelmiş. Genç adam tam bir yıl sonra, büyük ustanın karşısına çıkmış.

Usta bir süre beklettikten sonra yanına gelince, genç adam ne kadar saçma bulursa bulsun, bu sınavı başarıyla tamamlamış olmanın verdiği gururla elini uzatmış, avcunu açmış. “İşte taşın,” demiş, “bir yıl boyunca avucumda taşıdım. “Şimdi ne yapacağım?” Yaşlı usta sakın bir sesle cevap vermiş: “Şimdi sana bir başka taş vereceğim, onu da aynı şekilde bir yıl boyunca avucunda taşıyacaksın.” Bu söz üzerine genç adam bütün sükûnetini kaybetmiş, bağırıp çağırmaya başlamış. Yaşlı ustayı bunaklıkla, delilikle suçlamış. Mücevher ustalığını öğrenmek için gelen genç bir insana böyle eziyet ettiği için, hasta olduğunu bağıra çağıra söylemiş. Genç adam bağırıp çağırırken, yaşlı usta ona hissettirmeden bir taşı avucuna sıkıştırmış.

Öfkeden yüzü kıpkırmızı genç adam, bir yandan bağırıp çağırırken avucundaki taşı hissetmiş. Durmuş, taşı biraz daha sıkırmış ve heyecanla konuşmuş: “Bu taş yeşim taşı değil, Usta!”

Öğrenmek için zaman gerekir, sabır gerekir, ustaları izlemek gerekir. Dünya hızlandıkça zaman kısalabilir ama öğrenmenin esası değişmez!

*P*aranın ne önemi var?

Ünlü düşünür Eflatun, öğrencilerinden birini bir gün kumar oynarken gördü ve onu şiddetle azarladı.

Öğrencisi, ortadaki paraları göstererek kendini savundu:

“Fakat çok az bir parasına oynuyordum, hocam” dedi.

Eflatun, bu yanıt üzerine öğrencisine, bir de ders verdi:

“Kaybettiğin para umurumda değil. Ben seni, kaybettiğin zaman için azarlıyorum.”

Bir yemek tarifinden zenginliğe giden yol...

Bir ulusun damak tadı alışkanlığını değiştiren ve kurduğu imparatorluk sayesinde milyoner olmayı başaran Albay Sander'i tanıyor musunuz? İşe ilk başladığında bir kızarmış tavuk tarifinden başka sermayesi olmayan yaşlı bir emekliydi. Hepsi bu kadar... Otoyol başka bir yere taşındığından iflas edecek olan küçük bir lokantanın dışında başka bir şeye sahip değildi. İlk sosyal güvenlik çekini aldığı anda kızarmış piliç tarifini satarak para kazanıp kazanamayacağını görmeye karar verdi. Aklına gelen ilk çare, lokanta sahiplerine tarifini satarak onlardan piliç başına prim almaktı. Bir işe başlamak için bu yöntemin uygun olduğu söylenemez. Başlangıçtaki gelişmeler onu hemen yıldız yapmadı. Geceleri arabasında yatarak, kendisine destek olabilecek birilerini bulabilmek için tüm ülkeyi dolaştı. Fikirlerini değiştirerek kapıları çalmaya devam etti. Tam 1009 kez ters yüz edildikten sonra mucizevî bir şey oldu. Birisi "Evet" dedi. Artık Albay bir işe sahipti. Böylece Kentucky Fried Chicken doğdu. Kaçınız bir tarife sahipsiniz? Kaçınız beyaz elbiseler içindeki bu kısa boylu, yaşlı adamın fiziksel gücüne ve karizmasına sahipsiniz? Albay Sander bir servet elde etti, çünkü eyleme geçebilecek kararlılığa sahipti. En çok istediği sonuçları oluşturabilecek kişisel gücü vardı.

Bin kez "Hayır" cevabını almasına karşın, bir gün birisinin "Evet" diyeceğine olan mutlak inancı ve kendisini bir sonraki kapıyı çalmaya yöneltecek, iç iletişimini sağlama yeteneği vardı!

Birbirine tutunmak

Hemşire, bir gün hastasının yanına yorgun bir genç adam getirir. Yaşlı hastaya, doğru eğilip yüksek sesle "Oğlunuz geldi," der. Hasta güçlükle gözlerini açar ve tanımayan gözlerle bakar kendisine. Sonra, gözleri kapanır. Genç adam, ihtiyar eli avuçlarına alır ve yatağın yanında oturur. Gece boyunca elinde hastanın eli öylece oturur, teselli sözleri fısıldayarak. Gün ışıdığıında hasta çoktan ölmüştür. Birkaç dakika içinde hastane görevlileri odaya dalar, makineleri kapatmak ve iğneleri çıkartmak için. Hemşire, genç adamın yanına gelir acısını paylaşmak ister ama adam keser sözlerini.

- Kimdi o adam? diye sorar.

Hemşire şaşkın cevap verir: - Babanız olduğunu sanmıştım!

- Yoo, hayır, babam değildi, onu daha önce hiç görmemiştim.

- O zaman sizi ona götürdüğümde niçin bir şey demediniz?

- Yaşlı adamın oğluna ihtiyacı olduğunu ama onun burada olmadığını fark ettim ve beni tanıyamayacak kadar hasta olduğundan bana ihtiyacı olduğunu anladım!

Hayat yolunda el ele yürümek için yaratılmış insanoğlu. Bugün elinizi sıkıca tutmaya hazır birisi mutlaka vardır ve onlarınkini tutmanızı umut eden birileri...

İki bardak su

Zamanın birinde bir hükümdar varmış, zenginliği tüm dünyaca bilinirmiş. Hükümdar her gittiği yere hazinesinin bir bölümünü götürür ve bunları sergilemekten büyük onur duymış. Hükümdarın yaşamda en çok güvendiği, tek akıl hocası, bir bilge kişiymiş.

Günlerden bir gün bu bilge kişiyle otururken hükümdar şöyle bir soru sormuş: “Sen ki göğün gizemine ermiş, bilime yön vermiş bir adamsın. İnsanlar, ister hükümdar denli güçlü, ister savaşçılar kadar onurlu olsun ayağına kapanır, ağzından çıkacak bir sözü beklerler. Şimdi senin gibi bilge bir adamın fikrini merak etmekteyim: Benim hükümdarlığım ve servetim hakkında ne düşünüyorsun?” Bilge bu soru karşısında hükümdarın gözlerine bakarak şu sözleri söylemiş: “Diyelim ki hükümdarım, kızgın ve uçsuz bir çöldesiniz. Ölmek için, size uzatacağım bir bardak suya servetinizin yarısını verir miydiniz?”

“Verirdim tabii.”

“Zaman geçti diyelim susuzluğunuz arttı, size uzatacağım bir sonraki bardağa servetinizin öteki yarısını da verir miydiniz?”

Hükümdar biraz düşünür ve ardından; “Ölmek için evet,” der.

Bunun üzerine bilge kişi gülerek şu sözleri söylemiş: “Madem öyle, o zaman övünmeyin fazlaca!”

“Çünkü haşmetlim sizin servetiniz yalnızca iki bardak sudur.”

Öğrenmenin de bir maliyeti vardır

Ünlü oyun yazarı Arthur Miller, “Öğrenme” olgusu konusunda şöyle diyor:

“Önceden öğrenenler, indirimli fiyattan öğrenirler.

Otoriteden öğrenenler, özgürlük bedeliyle öğrenirler.

Deneyerek öğrenenler, etiket fiyatından öğrenirler.

Yaşamdan öğrenenler, gecikme zammıyla öğrenirler.

Yaşamdan da öğrenemeyenler, boşa gitmiş yaşamlarıyla öğrenirler.”

Bir gerçek dostluk sınavı

Mevlana ve bir ğrencisi, dostluğın ve arkadaşlığın konu edildiğı bir söyleşiden çıkmışlar, yolda birlikte yürüyorlardı.

Biraz ileride yolun kenarında, iki köpeğın koyun koyuna sokulmuş, birlikte uyumakta olduklarını gördüler. Öğrencisi, biraz önceki söyleşinin de etkisi altında kalarak, bu görüntü karşısında çok duygulandı ve bu duygusunu Mevlana ile paylaşmak istedi.

“Efendim, şu manzaraya bakın,” dedi. “Ne denli yüce bir ders alınacak dostluk örneğı, değıl mi?”

Mevlana, öğrencisinin bu heyecanı karşısında hafifçe gülümsedi ve kişisel çıkarların nice dostlukları yakıp kül ettiğini anımsattıktan sonra, ona unutamayacağı bir ders verdi: “Evlat, sen onların arasına bir kemik ativer de, bak o zaman gör dostluklarını,” dedi.

Bir dostluk, kişisel çıkar karşısında unutulmayacak denli sağlamlsa, ancak o durumda bir değıer ifade eder ve ancak o zaman onun adına “gerçek dostluk” denir.

Gerektiğinde bırakmayı bilmek

Konfüçyüs, kimi insanlara bir şey öğretmenin en iyi yolunun bunu örneklerle göstermek olduğunu biliyordu. Bu yüzden sınıfın tam karşısına geçti. Eline bir vazo aldı, tüm öğrencilerin görebileceği şekilde vazoyu havada tuttu. Diğer elinde bir elma vardı.

Öğrencilerin meraklı bakışları arasında, elmayı vazonun içine bıraktıktan sonra, vazoyu yere koydu ve şöyle dedi: “Elmayı vazodan çıkarmayı başaran öğrenci, elmayı yiyebilir.”

Çocuklardan biri acıkmıştı, ilk o davrandı ve elini vazonun dar ağzından içeri soktu. Elmayı yakaladı, çıkarmaya çalışıyor, ama başaramıyordu. “Elimi çıkaramıyorum!”

Konfüçyüs, “Elmayı sıkı sıkı tutmaktan vazgeçmediğin sürece, elini çıkarman mümkün olmayacaktır,” dedi.

Çocuk elmayı elinden bırakmak istemiyordu; ama sonunda zorunlu olarak bıraktı. Elini vazodan çıkardığında, yüzünde şaşkınlık okunuyordu. “Elmanın vazodan nasıl çıkarılabileceği konusunda sizin bir fikriniz var mı?”

Konfüçyüs, vazoyu yerden alıp ters çevirdi. Elma vazonun içinden yuvarlanıp avcunun içine düştü. Çocukların hepsi gülmeye başladı. Aslında o kadar basit bir şeydi ki bu!

Konfüçyüs “Fakat bu görüldüğü kadar basit değil!” dedi.

Elmayı havada tutuyordu konuşurken:

“Bazen bir şeyi gerektiğinde bırakabilmek, zor bir iştir. Onu bırakabilmek de bir beceridir. Eğer bir şeyi zorla tuttuğunuzda, ulaşmak istediğiniz şeyi engellediğini görüyorsanız, o zaman onu özgür bırakmalısınız. Eğer yanlış bir şey yapıyorsanız, o zaman buna son vermelisiniz. Eğer kendinize ve başkalarına karşı dürüst davranmıyorsanız, bu hilekârlığı hemen durdurmalısınız. İşte, ancak o zaman hedefinize ulaşabilirsiniz.” Öğrencilerine bu küçük hayat dersini vermişti...

Mümkün olsaydı

Çocuğumu yeniden yetiştirmem mümkün olsaydı:

Ona işaret parmağımı kaldırıp yasaklar koymak yerine, parmaklarıyla resim yapmayı öğretirdim.

Hatalarını daha az düzeltir, onunla daha çok yakınlık kurmaya çalışırdım.

Onu sadece gözlerimle izler, saat kısıtlamaları koymazdım.

Daha bilgili olmaya çalışır, daha çok şefkat gösterirdim.

Onunla daha çok yürüyüşlere çıkar, uçurtmalar uçururdum.

Ona karşı ciddi bir tavır içinde olmak yerine, onunla oyun oynardım.

Onunla kırlarda koşar, yıldızları seyrederdim.

Onunla daha az çekişir, ona daha çok sarılırdım.

Önce benlik saygısı kazanmasını sağlar, sonra bir ev almaya çalışırdım.

Ona her zaman katı davranmaz, onu daha çok onaylar ve yüreklendirirdim.

Güç konusunda daha az ders verir, sevgi konusunda daha çok şey öğretirdim...

En küçükün önemi

Yaşamı boyunca denizlerde yolculuk eden İngiliz şairi Rudyard Kipling, çok iyi görmesini bilen gözlerle, gemideki en küçük cıvatanın önemini anlamış ve şu öyküyü anlatmıştır: "Koskoca bir gemide küçük bir cıvata vardı. Bu, iki büyük çelik levhayı birbirine bağlayan küçük cıvatalardan biriydi. Bu küçük cıvata Hint Okyanusunda yol alırken birden bire kıpırdamaya başladı ve düşme tehlikesiyle yüz yüze geldi. Öteki cıvatalar "Sen düşersen biz de düşeriz!" diye seslendiler.

Geminin teknesindeki çiviler de "Biz de çok sıkıştık, biz de biraz kıpırdalım!" dediler. Bunu duyan demir kaburgalar "Ne olur yapmayın!" diye yalvardılar. "Siz tutmazsanız biz mahvoluruz." derken küçük cıvatanın amacı bir yıldırım hızıyla tüm gemiye yayıldı. Gemi titremeye başladı. Bunun üzerine tüm kaburgalar, levhalar, cıvatalar, en küçük çiviler el ele verip küçük cıvataya bir elçi gönderdiler. Küçük cıvata yerinde kalmalıydı, aksi halde gemi parçalanacak, içlerinden hiç biri vatana kavuşamayacaktı. Küçük cıvata kendine bu denli önem verilmesine çok sevindi ve olduğu yerde kalacağını bildirdi."

Bu en küçük cıvataya dek dikkate çağrı, yalnız gemilerin, uçakların ya da demiryolu vagonlarının güvenliğiyle sorumlu mühendisler için değildir.

Doğalgaz musluklarını kullanan aşçı kadın için de değildir... Hepimiz

içindir! Yaşamda her zaman küçük bir cıvatayı unutmak tehlikesiyle karşı karşıyayız. Unutkanlığımız yüzünden büyük bir iş bozulabilir, binlerce insan ölebilir. “Küçük gemi cıvatası” derine gizlenmiş ahlaki gerçeklik için de güzel bir örnektir. Bu gerçeğin kesin, ama gözle görünmeyen önemi çok zaman unutulur.

Olumsuz durumlar yaşandıktan sonra birileri bunun nedenini keşfeder. Onu herkese bildirir, tüm dünya yaşananlardan dolayı büyük bir korku, merhamet ya da öfkeyle sarsılır fakat bundan hiçbir ders alınmaz, tersine her yerde küçük cıvataları ve bu küçük cıvataların önemini unutmaya devam ederler...

Başka dua bilmez misin?

Bir şahıs, Bir şahıs, Harem-i Şerif'in kapısında: "Ey doğrulara yardım eden, haramlardan kaçınanları koruyan Allah'ım!" diyerek hep aynı duayı okuyordu. Ona, Sen başka dua bilmez misin? dediler. O da şöyle bu duayı tekrar etme sebebini açıkladı:

Ben Beyt-i Şerif'i tavaf ederken ayağıma takılan bir şeyi eğilip aldım. Bir de baktım ki, içinde bin altın bulunan bir kese... Şeytanımla îmânım mücadeleye tutuştular.

- "Bin altın çok para, senin bütün ihtiyaçlarını karşılar." dedi şeytanım.

Îmânım ise:

- "Bu haramdır, boşuna saklama; sahibini bul, teslim et!" dedi.

Ben böyle mücadele içindeyken, birinin sesi duyuldu:

- "Burada, içinde bin altın bulunan kesem kaybolmuştur. Kim buldu ise getirsin, ona otuz altın mükde vereyim!"

"Bin haramdan otuz helâl hayırlıdır." diyerek keseyi sahibine teslim ettim. O da bana otuz altın verdi. Bunu alıp bakırcılar çarşısında gezerken, bir Arap kölenin bu paraya satıldığını görünce, hemen satın aldım. Bir müddet sonra bu kölenin yanına bir kısım Araplar gelip gizlice konuşmaya başladılar. Köleden ne konuştuklarını sordum. Saklamayıp aynen anlattı:

-“Ben Mağrip Sultanı’nın oğluyum. Babam, Habeş Melikiyle cenk edip savaşı kaybetti. Beni de esir alıp buralarda sattılar. Babam bunları gön-dermiş, elli bin altın da vermiş ki, beni satın alıp götürsünler. Sen bana çok iyilik ettin, kendi evlâdın gibi baktın. Bundan dolayı memnun kaldım. Bunlar beni satın alacaklar; sakın az altına razı olma, elli bin altına sat beni.”

Dediği gibi oldu. Elli bin altına sattım köleyi. Bu kadar büyük sermaye ile bir kısım mallar alıp Bağdat’a gittim. Orada açtığım dükkânda mallarımı satıyordum. Bir tanıdığım gelip, “Meşhur bir tüccar dostum vefat etti, ay gibi güzel kızcağızı yalnız kaldı. Gel bunu sana alalım.” dedi. Ben de kabul ettim. Kızın, çeyiz olarak getirdiği birtakım tabakların üzerinde içi altın dolu keseler vardı. Hepsinin üzerinde de biner altın yazılı iken, birinde dokuz yüz yetmiş bir altın yazılı idi. Bunun sebebini sorduğumda kızcağız dedi ki:

- Babam bu keseyi Harem-i Şerifte kaybetmiş. Bulan bir helalzade keseyi iade edince, otuz altını ona müjde olarak vermiş, ondan geriye kalanlardır bu kesedeki altınlar.

Bunun üzerine ben Allah’a hamd ve şükürlerde bulundum; bunlar hep doğruluğun, iyiliğin bereketi, diyerek hâdiseyi kızcağıza anlattım. Sürur ve saadetimiz daha da perçinlenmiş oldu!

Herkes korktuğunda

Dinleyin! Size Connecticut'ta yaşanan, bilinen en karanlık günlerden birini anlatacağım. Aylardan mayıstı, yüzden fazla yıl önceydi. Güneş parlak ve sarı doğmuştu ve sabah tek bir bulut bile yoktu. Hava çok durgundu. Ağaçlardaki yaprakları oynatacak kadar bile esinti yoktu.

Sonra günün ortasına doğru hava kararmaya başladı. Güneş saklandı. Siyah bir bulut yeryüzünü kapladı. Kuşlar yuvalarına uçtu. Tavuklar bir yerlere tünedi. İnekler otlaklardan eve geldi ve kapıda "möö"leyerek bekledi. O kadar karanlık olmuştu ki insanlar yollarını göremiyorlardı.

Sonra herkes korkmaya başladı. "Ne oldu? Ne olacak?" diye birbirlerine sormaya başladılar. Çocuklar ağladı. Köpekler havladı. Kadınlar ağladı ve bazı kişiler dua ettiler. "Dünyanın sonu geldi!" diye bağırdı birileri karanlıkta kayboldular.

"Bu son büyük gün!" diye bağırdı diğerleri ve diz çöküp beklediler. Eski hükümet binasında Connecticut'ın bilgeleri oturuyordu. Bu kişiler yasaları yapanlardı ve zekâlarına güvenilirdi. Karanlık çöktüğünde, telaşlanmaya başladılar. "İşte bu, o büyük gün" dedi aralarından biri. "Yasa yapmaya gerek yok," dedi bir diğeri: "Çünkü onlara ihtiyacımız olmaya-
cak", "Bence toplantıyı bitirelim." İşte o zaman Abraham Davenport yerinden kalktı. Sesi açık ve güçlüydü; hepinizin tahmin edebileceği gibi en azından korkmamıştı: "Bu, o büyük son gün olabilir." dedi. "Dünyanın

sonunun gelip gelmediğini bilmiyorum. Ancak şundan eminim ki yaşadığım sürece benim görevim işimi yerine getirmek. Dolayısıyla önümüzdeki işi yapalım. Mumlar yansın!”

Onun bu sözleri herkesin yüreğini cesaretle doldurdu. Mumlar getirildi. Sonra zayıf ışıktaki parlayan yüzüğüyle yoksul balıkçılara yardım amacıyla bir yasa çıkması için bir konuşma yaptı. O konuşurken diğerleri de; karanlık kaybolmaya ve gökyüzü tekrar ışıldamaya başlayana kadar, sessizlik içinde onu dinlediler.

Connecticut halkı, hala Abraham Davenport’u anmaktadır, çünkü kendisi zeki bir hâkim ve cesur bir yasa yapıcıydı.

Aslında neden korkarız?

İnsanların çoğu kaybetmekten korktuğu için; sevmekten korkuyor.
Düşünmekten korkuyor, sorumluluk getireceği için...
Konuşmaktan korkuyor, eleştirilmekten korktuğu için...
Yaşlanmaktan korkuyor, gençliğin kıymetini bilmediği için...
Ve ölmekten korkuyor, aslında yaşamayı bilmediği için...

Zor şartlar bizi güçlendirir

Bir grup genç, el yapımı nadide parçalar üreten bir mobilya fabrikasını ziyarete gitmiş. Burada büyük bir tahta yığını önündeki ustanın hareketleri, gençlerden birinin dikkatini çekmiş.

Usta her tahta parçasını tek tek dikkatle inceliyormuş. Sonra da parçayı yanındaki iki yığından birine atıyormuş. Büyük yığının arkasındaki levhada, “Atılacak” yazıyormuş.

Bu levha, buradaki tahtaların mobilya yapımında kullanılmayacakları anlamına geliyormuş. Küçük yığının arkasında ise “Kullanılacak” yazan bir levha varmış...

Delikanlı iki yığına da bakmış. İkiye ayrılan parçalar arasında öyle gözle görülür bir fark yokmuş. Atılacaklar yığınındaki tahtalar da kullanılacaklar kadar gözüne iyi görünmüştü.

Merakını yenemeyip ustaya sormuş:

- Bu hızla ayırım yapıyorsanız, sadece bir çekmece yapmak için gereken keresteyi bile toplamanız bir gün sürüyor olmalı. Bu attığınız tahtaların nesi var?

- Bu iki yığın da sana aynıymış gibi görünüyor ama ben aradaki farkı görebiliyorum. Atılacaklar yığınını koyduğum keresteler, fırtınalardan daima korunarak büyüyen, vadide yetişen ağaçlardan geliyor. Korunaklı büyüyen bu ağaçların keresteleri kaba olur. Ancak yakmaya elverişlidir.

Benim seçtiklerim ise dağların tepesinde yetişen ağaçların keresteleri.

Fidan oldukları günden itibaren, güçlü fırtınalarla, şiddetli yağmurlarla ve kavurucu güneş ışınlarıyla baş ederek büyümüş ağaçlar, çok dayanıklıdılar. Bu yüzden onları nadide mobilya yapımında kullanıyoruz.

*H*ayatın karşısında

Bir zamanlar; her şeyden sürekli şikâyet eden, her gün hayatının ne kadar berbat olduğundan yakınan bir kız vardı. Hayat ona göre çok kötüydü ve sürekli savaştıktan, mücadele etmekten yorulmuştu. Bir problemi çözer çözmez, bir yenisi çıkıyordu karşısına. Genç kızın bu yakınmaları karşısında, mesleği aşçılık olan babası ona bir hayat dersi vermeye niyetlendi. Bir gün onu mutfağa götürdü. Üç ayrı cezveyi suyla doldurdu ve ateşin üzerine koydu.

Cezvelerdeki sular kaynamaya başlayınca, bir cezveye bir patates, diğerine bir yumurta, sonuncusuna da kahve çekirdeklerini koydu. Daha sonra kızına tek kelime etmeden beklemeye başladı. Kızı da hiçbir şey anlamadığı bu faaliyeti seyrediyor ve sonunda karşılaşacağı şeyi görmeyi bekliyordu. Ama o kadar sabırsızlandı ki sızlanmaya ve daha ne kadar bekleyeceğini sormaya başladı. Babası onun bu ısrarlı sorularına cevap vermedi. Yirmi dakika sonra adam cezvelerin altındaki ateşi kapattı. Birinci cezveden patatesi çıkardı ve bir tabağa koydu. İkincisinden yumurtayı çıkardı. Daha sonra son cezvedeki kahveyi bir fincana boşalttı. Kızına dönerek sordu:

- Ne görüyorsun?
- Patates, yumurta ve kahve, diye alaylı bir cevap verdi kızı.
- Daha yakından bak birde ve patatese dokun!

Kız denileni yaptı ve patatesin yumuşamış olduğunu söyledi.

- Aynı şekilde, yumurtayı da incele.

Kız, kabuğunu soyduğu yumurtanın katılaştığını gördü. En sonunda, kahveden bir yudum almasını söyledi. Söylenileni yapan kızı yüzüne, kahvenin nefis tadıyla bir gülümseme yayıldı. Ama yine de bütün bunlardan bir şey anlamamıştı.

- Bütün bunlar ne anlama geliyor baba?

Babası patatesin de, yumurtanın da, kahve çekirdeklerinin de aynı sıkıntıyı yaşadıklarını yani kaynar suyun içinde kaldıklarını anlattı. Ama her biri bu sıkıntı karşısında farklı farklı tepkiler vermişlerdi. Patates daha önce sert, güçlü ve tavizsiz görünürken kaynar suyun içine girince yumuşamış ve güçten düşmüştü. Yumurta ise çok kımıldandı; dışındaki ince kabuğun içindeki sıvıyı koruyordu ama kaynar suda kalınca yumurta katılaşmıştı ancak kahve çekirdekleri bambaşkaydı. Kaynar suyun içinde kalınca kendisi değiştiği gibi suyu da değiştirmişti ve ortaya tamamen yepyeni bir şey çıkmıştı.

Sen hangisisin? Hayatta karşılaştıklarına nasıl tepki vereceksin? Patates gibi yumuşayıp ezilecek misin? Yumurta gibi kalbini mi katılaştıracaksın yoksa kahve çekirdekleri gibi başıma gelen her olayın duygularını olgunlaştırmasına ve hayatına ayrı bir tat katmasına izin mi vereceksin? Karar senin...

Sağlık olsun

Sabah uyanır uyanmaz yataktan fırlama öyle, yarım saat erkene kurulsun saatin. Kedi gibi gerin “Ohh! Ne güzel yine uyandım.” diye sevin. Pencereni aç, yağmur da olsa fırtına da olsa nefes al derin derin...

Yüzüne su çarpma adam akıllı yıka yüzünü serin serin, gecedен hazır olsun yarın ne giyeceğın. Ona harcayacağın vakitte bir dilim ekmek kızart, çek kızarmış ekmek kokusunu içine bak güzelim kahvaltının keyfine...

Ayakkabıların boyalı olsun, kokun mis. Önce sana güzel gelsin aynadaki silüetin! Çık evinden neşeyle karşına ilk çıkana gülümse ve ona aydınlık bir gün dile.

Sonra koş git işine dünden önceki günden, hatta daha da eskiden yarım ne kadar işin varsa hepsini tamamla...

Ohhh! Şöyle bir hafifle. Bir güzel kahve ısmarla kendine. Seni mutlu eden sesi duymak için “ALO” de. Hiç işin olmasa da öğle arası dışarı çık. Yağmur varsa ıslan; güneş varsa ısın; hatta üşü hava soğuksa... Yürü, yürürken sağa sola bak; öylesine değil görerek bak! Çiçek görürsen kokla, köpek görürsen okşa, çocuk görürsen yanağından makas al...

Sonra şöyle bir düşün kimler sana yol açtı? Sen çok dardayken kimler seni ferahlattı? Hani kapını kimsenin çalmadığı günlerde kimler kapını tıklattı? Ne kadar uzun zamandır aramadın onları değil mi? Hadi hemen uğrayabilirsen uğra, arayabilirsen ara, hatırlarını sor. Öyle laf olsun diye

değil, kucaklar gibi sor!

Bu sadece onların değil; senin de yüreğini ısıtacak, yüzünde güller açtıracak.

Günün güzeldi değil mi? Akşamın da güzel olsun... Yemeğin ne olursa olsun masanda illaki kumaş örtü olsun. Saklama tabakları, bardakları misafire; sizden âlâ misafir mi var bu dünyada? Ailecek kurulun sofraya. Öyle acele acele değil; vazife yapar gibi hiç değil! Şöyle keyfe keyif katar gibi, lezzete lezzet katar gibi, eksik bıraktıklarını tamamlar gibi tadına var akşamının.

Gece evine gelen dostların olsun.

Arkadaşım hayat bu daha ne olsun?

Ama en önce ve illa ki sağlık olsun!

İnsan olmak

O, yoksul bir taşçıydı. Her gün kayaları parçalıyordu. İşi çok ağırdı. Ama çok az aylık alıyordu. Bu yüzden hayatından hiç memnun değildi. “Ben başkalarından daha çok çalışıyorum.” diye düşünüyordu, “Benim işim onlarınkinden ağır ve ben onlardan daha az kazanıyorum. Zengin olmak istiyorum. Biraz dinlenirim ve güzel elbiselerim olur.” O anda gökten bir melek indi. Ona, “Zengin olacaksın, güzel elbiselerin olacak.” dedi. Taşçı, hemen zengin oluverdi. Artık onun da güzel elbiseleri vardı ve bir iş yapmak zorunda da değildi.

Günün birinde kral, onu sarayına davet etti. O, sarayın güzelliğine hayran oldu. Kral ondan daha zengindi. Bu yüzden üzüldü, “Ben de kral olmak istiyorum!” dedi. Gökten bir melek geldi ve onu kral yaptı. Bütün gün hiç çalışmıyordu.

Çok sıcak bir gündü. Güneş ışınlarını saçıyor, yeryüzü yanıyor mu yanıyordu. Kral kızdı; bir güneş ondan nasıl güçlü olabilirdi ki? Yaşamı yine sevmez olmuştu. “Güneş olmak istiyorum!” dedi. Melek onu bu kez de güneş yaptı. Güneş, ışınlarını saçıyor ve dünyada her şey yanıyordu.

Ama bir bulut geldi. Dünyayla onun arasına girdi. Güneş’in ışınları artık dünyaya ulaşmıyordu. Güneş kızdı, “Buluta hiçbir şey yapamıyorum.

Derhal ondan daha kuvvetli olmak istiyorum!” deyince melek onu bu kez bulut yaptı. Bulut, yağmura dönüştü, yağmurlar toprağa, oradan nehir-
lere ulaştı. Nehirlerin suyu çoğaldıkça çoğaldı. Evleri, tarlaları seller bastı.
İnsanlar hayvanlar, tarlalar perişan oldu ama sular, kayalara hiçbir şey
yapamıyordu. Bulut öfkelen-di: “Bu kadar çok su nasıl olur da kayaları
aşamaz?”

Ama kayalar sulardan daha güçlüydü. Bulut bağırdı, “Kaya olmak istiyorum!” Melek hemen geldi ve onu kaya yaptı. Artık güneşten ve bulut-
tan daha güçlüydü. Aradan çok zaman geçmedi. Elinde balyozla bir
adam çıkageldi ve ondan parçalar koparmaya başladı. “Bu da nesi?” dedi
kaya, “Ben bu adamdan zayıfım!” Sonra birden anladı kuvvetin kaynağı-
nın mutluluk olduğunu ve pişmanlıkla haykırdı, “İnsan olmak istiyorum!”
Melek onun bu dileğini de yerine getirdi. Kaya, insana dönüştü.

Şimdi yine kayalardan taşlar koparıyor. İş ağır ve aylığı az; ama yaşa-
mı seviyor ve mutlu...

Kendi kulvarınızı oluşturun

Büyük Selçuklu Sultanlığı döneminde İran'ın ufak bir şehrinde tek oğlu olan dul bir kadın yaşıyordu. Dünyadaki hayatının sonuna gelmiş olduğunu hissedince oğlunu çağırması ve ona şöyle demiş:

- Çok güçlük içinde yaşadık, çünkü fakiriz; ama sana büyük bir zenginlik emanet ediyorum. Onu bana güçlü bir büyücü hediye etmişti. İçinde muazzam bir defineye ulaşmak için bütün gereken işaretler mevcut. Benim bunu okuyacak ne takatim ne de zamanım var. Şimdi onu sana emanet ediyorum. Talimatları uygula, çok zengin olacaksın!

Annesini kaybetmenin verdiği derin üzüntü geçtikten sonra oğul, o eski ve değerli büyük kitabı okumak üzere almış. Kitabın baş kısmında şöyle yazıyormuş, "Hazineye ulaşmak için sayfa atlamadan okuyunuz. Eğer hemen sonuç kısmına atlarsanız, kitap bir sihirle kendiliğinden yok olacak ve hazineye erişemeyeceksiniz."

Bundan sonra ise uzak bir ülkede birikmiş olan zenginliğin miktarından bahsediliyor ve bu hazinenin bir mağarada çok iyi korunmakta olduğu yazılıyormuş.

İlk sayfalardaki Farsça metin bir yerde kesilmiş ve bundan sonrası Arapça devam ediyormuş. Kendini şimdiden zengin olarak görmekte olan genç, başkaları da bu sırrı öğrenip, üstelik de kendisine yanlış bilgi vererek hazineye sahip olmasınlar diye metni tercüme ettirmeye teşebbüs

etmemiş Onun yerine büyük bir ihtirasla Arapça öğrenmeye başlamış. Sonunda metni mükemmel şekilde okuyacak hale gelmiş. Fakat bir noktadan sonra kitap Çince devam ediyormuş. Sonra da başka lisanslar geliyormuş... Genç adam azimle ve sabırla bunların hepsini çalışmış.

Bu arada yaşamak için gereken parayı da bu öğrenmiş olduğu lisanslardan temin etmeyi başarmış ve bir süre sonra başkentin en iyi tercümanlarından biri olarak tanınmış. Böylece, bir zaman sonra hayatı toparlanmaya başlamış.

Birçok lisanda yazılmış bir dolu sayfadan sonra kitapta bu hazinenin nasıl idare edilmesi gerektiğine dair talimatlar varmış. Buraya geldikten sonra genç adam istekli bir şekilde iktisat ve ticaret öğrenmiş; ayrıca hazineyi bir kere ele geçirdikten sonra aldatılmalara maruz kalmamak için kıymetli metallerin ve mücevherlerin, menkul eşyaların ve gayrimenkullerin değerlerini belirlemeyi de öğrenmiş.

Bu arada daha iyi bir hayat sürdürebilmek için de, öğrendiklerini uyguluyormuş. Hatta onun çok lisan bilen ve maliyeden iyi anlayan biri olarak şöhreti saraya hatta krala kadar ulaşmış. Ona önceleri bazı ufak vazifeler tevdi eden Sultan, sonunda onu Sultanlığına genel valisi olarak tayin etmiş.

Birçok önsözden sonra kitap sonuna doğru gereken daha teknik konulara giriyor ve büyük kapı nasıl inşa edilir, vinç nasıl kurulur, mağaraya erişmek için bocurgat nasıl kurulur, büyük taş kütleler nasıl çıkartılır, yol yapımında yolları düzlemek için dolambaçlı yerler nasıl doldurulur ve buna benzer konuları anlatıyormuş.

Bu sırrını asla hiç kimseyle paylaşmayı düşünmeyen ve dolayısıyla hiç kimseden yardım almayan o dul kadının oğlu, böylece bilgili ve sayılan bir kişi olmuş. Daha sonra mühendislik ve şehir planlamacılığı çalışmış. Nihayet kültürü çok takdir eden Sultan, onu vekili ve sarayın mimarı atamış ve derken sonunda vezirliğe yükseltmiş.

Gerçekten tüm krallıkta onun kadar ilme yatkın, bizim Hazine Kitabı'nı okuyacak kadar kabiliyetli bir kişi yokmuş. Artık son sayfaya gelmiş ve hatta bu son sayfayı okuyacağı gün kralın kızı ile evlenecekmiş. En son yaprağı çevirip şu son cümleyi okumuş: Bilmek En Büyük Hazinedir...

Bilginin değeri

Günümüzde en önemli sorunlardan biri, bilginin satın alınmasıdır. Bir öğretim üyesi, bir toplantıda konferans vermiş. Çok beğenen birisi konferans sonrası gelip kendisine bir yatırım için danışmanlık yapıp yapamayacağını sormuş. O da gayet sakin: “Anlat, sana danışmanlık yapıp yapamayacağımı söyleyeyim.” yanıtını vermiş.

Adam kendisinin bir alabalık çiftliği kurmak istediğini ve bunun için önemli bir meblağ ayırdığını ama karar veremediğini, bunun için de ne yapması gerektiğini sormuş. Öğretim üyesi yine gayet sakin, “5 bin dolar ver, sana ne yapacağını söyleyeyim!” deyince; adam “5 dakika bir şey söyleyeceksin, 5 bin dolar istiyorsun. Hoca sana yakıştı mı?” demiş. Öğretim üyesi sakin bir şekilde devam etmiş. “Verdiğin parayı bir zarfa koy. Ben sana bilgi vereyim. Eğer benim verdiğim bilgi işine yaramazsa, gel söyle. Senin 5 bin dolarını bin dolar da yavrutatarak sana geri vereyim. Yok, işine yaradığını kabul edersen, o zaman helal et...”

Adam tüccar olduğu için hemen kabul etmiş. Öğretim üyesi, “Önce üç tane batmış firmanın yöneticisiyle konuşup neden battıklarını öğreneceksin. Sonra bu konuda Bilecik’teki başarılı olan şu çiftliğe gidip onun başarısının neye bağlı olduğunu saptayacaksın. Ardından da, İtalya’nın İsviçre sınırında dışarıdan gelenlere paralı dersler veren firmalar var, onlardan birine işi yapacak kişiyi götürüp ders aldıracaksın. Eğer bunlardan sonra hala yatırıma karar verdiysen, ciddi bir fizibilite ile yer seçimini yapip işe

girişeceksin. Benim şimdilik söyleyeceğim bunlar. Bunları yap gel. Verdiğin paranın değerlendirmesini sonra yapalım” demiş.

Adam ayrılıp gittikten üç ay kadar sonra tekrar gelmiş. “Hoca ciddi bir felaketten beni kurtardın. Sağ ol! Parayı hak etmekle kalmadın, senin para 5 bin dolar daha doğurdu. Eğer ben seni dinleyip söylediklerini yapmasaydım, milyonlarca dolar kaybedebilirdim. İtalya’daki çiftlikte bizi tepeden tırnağa kadar soyup içeri aldılar. Balıkların üretimini gösterdiler. O hijyeni ne ben sağlayabilirdim, ne de bizim oğlanlar. Sağ ol! Şimdi oğlanlar için daha başka bir iş kuracağım. Onu da zamanı gelince seninle konuşurum. Onun 5 bin Doları da ayrı olur.” diyerek bilgi için ödediği parayı helal etmiş...

Hoca ile seyis

Hoca konferans vermek istediği salona girmiş. Salon, ön sırada oturan seyis dışında boşmuş. Konuşup konuşmama konusunda dışunen hoca, sonunda seyise sormuş:

- Buradaki tek kişi sensin. Sana göre konuşmalı mıyım, yoksa konuşmamalı mıyım?

Seyis cevap vermiş:

- Hoca ben basit bir insanım, bu konulardan anlamam. Fakat ahıra gelseydim ve bütön atların kaıp bir tanesinin kaldığını görseydim, yine de onu beslerdim.

Bu sözlere hak veren hoca duaya başlamış. İki saatin üzerinde konuşmuş durmuş, duadan sonra kendini mutlu hissetmiş, dinleyicisinin de vaazın çok iyi olduğunu onaylamasını isteyerek sormuş:

- Konuşmamı nasıl buldun?

Seyis cevap vermiş:

- Sana daha önce basit bir adam olduğumu ve bu konulardan pek anlamadığımı söylemiştim. Yine de eğer ahıra gelip biri dışında tüm atların kaığını görseydim, onu beslerdim ama elimdeki yemin hepsini verip hayvanı çatlatmazdım...

*T*amir olmayan delikler

Babası oğluna bir torba çivi verir ve ona sabrını her kaybettiğinde bir kapağın üstüne tek bir çivi çakmasını söyler. Birinci gün çocuk 37 çivi çakar. Haftalar ilerledikçe çocuk kendini kontrol etmeyi öğrenir ve daha az çivi çakmaya başlar. Daha sonra kendini kontrol etmesinin, gidip kapağa çivi çakmaktan daha kolay olduğunu farkına varır. Hiç çivi çakmadığı ilk günün sonunda durumu babasına bildirir. Bu defa baba, oğluna kendini kontrol ettiği her günün sonunda bir çivi sökmesini söyler. Günler geçer ve en son çivi söküldüğünde çocuk yine babasına haber verir.

Babası çocuğun elinden tutar, kapağın yanına götürür ve şöyle der:

- Bak oğlum çok çalıştın, fakat kapağın üzerindeki tüm deliklere bir bak. Hiçbir zaman eskisi gibi olmayacaklar. Her sabırsızlığında karşındakilerde böyle yaralar oluşur. Ne kadar özür dilersen dile o yara daima orada duracaktır. Sözlü bir saldırı da en az fiziksel saldırı kadar yaralayıcıdır. Arkadaşlar mutluluktur, bizi güldürürler; başarı için cesaretlendirirler; bize dikkatli bir kulak sunarlar ve her zaman kalplerini bizlere açmaya hazırdırlar...

Suya yazı yazmak

Erenlerden biri bir nehrin kenarında müritleri ile sade bir hayat sürmekteymiş. Günün birinde, kendi müritleri ile seyahate çıkmış olan bir başka âlim, kendisini ziyarete gelmiş.

Belli bir şöhrete erişmiş olan ve mütevazı yoldaşına yeteneklerini göstermek isteyen şehirli âlim " Ben büyük bir mucize gerçekleştirebilecek yetenekteyim. Mucizevî gücümü kullanarak bu nehrin iki yakasını taştan bir köprü ile birleştirebilirim. Hepimiz yüzmeye gerek olmadan o köprü'nün üzerinden karşıya geçebiliriz." demiş ve söylediğini yapmaya girişmiş. Havaya büyük şekiller çizmiş, sihirli formüllerden söz etmiş ve sonunda taştan bir köprü, bulundukları kıyıdan çıkarak karşı kıyıya değene kadar uzamış. Hepsisi de oradan geçmiş ve karşı sahile varmışlar.

Şehirden gelen bu büyük âlim daha sonra başka sihirli hareketler yaparak ve sözler söyleyerek köprüyü sökmüş ve tamamen muzaffer bir edayla, sade bir hayat süren ermişe dönerek " Ne yaptığımı gördün mü?" diye sormuş.

Ermiş ise "Evet gördüm ancak, anlamadığım nokta şu; sandalcı bizi sadece iki bronz paraya karşıya aynı şekilde taşıırken, bu büyük mucizeye ne gerek vardı?" demiş.

İşkolik tatilde

Sonunda ısrarlara dayanamadım. Gerek patronum, gerekse arkadaşlarım çok yorulduğumu söyleyince tatile çıkmaya karar verdim. Cuma günü bütün elemanlarımı topladım ve kendilerine uzun bir konuşma yaptım. Neyi, nasıl yapacaklarını mutlaka biliyorlardı ama her şeyi bir kez daha hatırlatmakta yarar vardı.

Kendilerine bir kez daha acil ve önemli kavramlarını, ikisinin arasındaki farkı anlattım ve herhangi bir ikilem durumunda mutlaka beni aramalarını söyledim. "Siz merak etmeyin, biz işleri hallederiz." falan deseler de içimdeki hassas bir ses bana burada bir şeylerin ters gitme olasılığının yüksek olduğunu söylüyordu. Neyse onları biraz da yalnız bırakmam, onların karar verme ve bensez çalışma derecelerini ölçme yönünden iyi olacaktı.

Tatil köyüne vardığımızda işi pek düşünmüyordum, kendimi işten uzaklaştırıp dinlenmek asıl amacımdı. Bu temel amacımı unutmamalıydım. Öğleden sonra güzel bir uyku çektim. Deniz kenarında hiçbir şey düşünmemeye çalışarak uzandım daha sonra. Pazar gününü de dinlenerek geçirdim. Sahildeki hasırdan yapma güneşlikleri ne kadar düzenli koymuşlardı, ama birkaç tanesi eğrilmiş ve yırtılmıştı. Bunları akşam resepsiyona bildirmeliydim. Akşam yemeğinde biraz kalabalık vardı. Yemeklerin dağıtıldığı yerlerde kuyruklar oluşuyordu. Oysa bunları önleyebilirlerdi. Yemek çeşitlerini ayırmak, başına da bir iki kişi fazla koymak

yeterliydi. Masaların dolup boşalması da sorunluydu. Ona da bir çözüm geçiyordu aklımdan. Bakalım yarın nasıl olacak bütün bunlar? Eğer bu hal devam ederse yönetimle konuşurum.

Pazartesi sabahı içimde her zamankinden daha değişik bir heyecanla uyandım. Şimdi herkes çalışıyordu, oysa ben burada... Eşim bu duygumu gözlerimden veya tuhaf davranışlarımdan anlamış olmalı ki beni eleştirdi ve kendimi buraya getirmemi istedi. "Ben buradayım ya!" dediğimde gülümsedi. Haksız değildi, aklım işteydi.

Beni kollarımdan tutarak zorla kuma sürükledi ve orada birkaç kişinin katıldığı aptalca, çocuk işi oyunlara katılmaya ikna etti. Saçmalık derecesindeki oyunlara katılıp eğlenenleri anlamam mümkün değildi ama ne yaparsın "Havam değişmiş!"

Öğleden sonra yine uyudum. Sonra deniz kıyısında kitap okumaya başladım. Aslında lisede ders kitabı içine Red Kit koyanlar gibi, romanın içine işle ilgili bir rapor koyup okumak geldi içimden. Ama eşime yakalanıp, kızdırmamak için bundan vazgeçtim. Onun da kabullenebileceği bir yönetim kitabı seçtim. "Verimliliği Artırmanın 35 Yolu" Amma da moda oldu yönetim kitapları. Hatta biraz fazla oldu ve modası geçiyor belki de...

Salı günü sabahı işyerini aramamak için zor tuttum kendimi. Eşime çıtlattığımda bana ters ters baktı. Kendimi kurtarmalıymışım bu duygudan. Ben orada olmalıydım ve güncel olaylardan uzak kalmamalıydım. Şimdi bunları anlamaz ki o, sonra biriken işler, okumam gereken yazılar...

Sanki başka birisi yapacaktı onları. Yine benim bitirmem gerekecekti. Haftaya gidince yine ben, daha çok çalışarak yapacaktım onları.

"Hızlı okuma kurslarına gitsene, biraz zaman kazanırsın belki."

Çok iyi bir fikirdi bu, ama ne zaman gidebilirdim ki? Sanki zamanım var, yine de araştırayım haftaya... Gece, animasyonları seyrederken dayanamadım hayal kurmaya başladım, tabi işle ilgili! Etraftakiler ve eşim

kahkahalara boğulurken ben uzaydan gelmiş ya da başka bir dilde yapılan esprileri anlamayan kişi konumundaydım.

Çarşamba günü artık dayanamadım. Sahildeki koltuğumdan kalkıp odaya doğru gittiğimde, eşime yalan söylemek zorunda kaldım. Bağırsaklarımın bozulduğunu söyledim. Alaylı bir şekilde “Buranın yemekleri de çok güzel oysa ki...” dedi.

Telefonla konuşup tüm ayrıntıları öğrendim, iki günde neler olup bittiğini. “Bir şey yok”, “Önemli değil”, “Siz rahat edin efendim” falan diyorlardı, ama ben konuyu değiştirdim bir şeyler buluyordum yine de!

Biraz uzun konuşmuş olmalıyım ki eşim, “Hastaneye mi gittin yoksa çok merak ettim.” diyerek gülümsedi. Anlayışlı kadın yüzüme vurmuyor. Ben de anlamazlıktan geldim, yanıt vermedim.

Perşembe günü sabah başka bir nedenle denizden çıktım ve telefona sarıldım. İşlerin gidişatını kontrol ettikten sonra tekrar denize, mavi sulara daldım. Aklıma takılan bir şeyler vardı ama mavi sular ve bulutsuz gökyüzü beni mutlu ediyordu.

Öğleden sonra dayanamadım, bir kez daha aradım. Cuma sabahı önemli bir toplantı olacaktı. Toplantıdan önce ve sonra arayıp her şeyin yolunda gitmesini sağladım.

Cuma öğleden sonra, hatta biraz geç saatlerde arayıp elemanların erken kaçıp kaçmadıklarını kontrol ettim. Saat beşten önce kaçan olmamıştı neyse.

Pazartesi sabah yine işimin başındaydım. Görenler çok dinlenmiş olduğumu söylüyorlardı. Ben tekrar işe gelmenin huzurunu yaşadığımı kendime itiraf ettim. Tatil çok güzeldi, ama en güzel yanı işe dönmekti...

Kişiliğiniz yoksa

1982 yılı Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda 2. sınıf öğrencileri Türkiye Ekonomisi dersinin hocasını bekliyor. Sınıf, öğrencilerin gürültü patırtısıyla sallanırken sert görünümlü hoca kapıda beliriyor, içeriye kızgın bir bakış atıp kürsüye geçiyor.

Tebeşirle tahtaya kocaman bir (1) rakamı çiziyor.

“Bakın” diyor, “Bu, kişiliktir. Hayatta sahip olabileceğiniz en değerli şey.”

Sonra birin yanına bir sıfır (0) koyuyor:

“Bu, başarıdır. Başarılı bir kişilik biri 10 yapar... ”

Bir sıfır (0) daha; “Bu tecrübedir. 10 iken 100 olursunuz ”

Sıfırlar böyle uzayıp gidiyor: Yetenek... Disiplin... Sevgi

Eklenen her yeni sıfırın kişiliği 10 kat zenginleştirdiğini anlatıyor hoca, sonra eline silgiyi alıp en baştaki bir rakamını siliyor. Geriye bir sürü sıfır kalıyor ve hoca yorumu patlatıyor:

“Kişiliğiniz yoksa öbürleri hiçtir ...”

Şehir kapısı ile ağız arasındaki fark

Doğu'da bir zamanlar, bilgeliğiyle ülkesini bir güneş gibi aydınlattığı, zekâsı ve zenginliğine kimsenin ulaşamadığı bir kral yaşamış. Bir gün vezir üzgün bir yüzle kendisine gelmiş ve "Yüce sultanım, siz ülkemizdeki en akıllı, en yüce, en güçlü insansınız. Yaşamımızın ve ölümümüzün efendisisiniz. Ülkede yolculuk ederken neler duydum, biliyor musunuz? Her yerde insanlar size şükrediyor. Fakat bazı insanlar sizin hakkınızda çok kötü konuşuyorlar. Alay ediyor ve akıllı kararlarınızı eleştiriyorlar. En güçlüden daha güçlü olan sizin gibi bir hükümdarın ülkesinde böyle bir başkaldırı nasıl olabilir?" demiş.

Sultan hoşgörölü bir gülümsemeyle cevap vermiş "Krallığımdaki her insan gibi sizler için neler yaptığımı biliyorsun. Yedi ülke benim kontrolümde. Benim yönetimimdeki bu ülkeler gelişti ve zenginleşti. Bu yedi ülkedeki insanlar beni adaletimden dolayı seviyor. Tamamen haklısın. Birçok şeyi yapabiliyim. Şehirlerimin dev kapılarını kapattırabilirim. Fakat yapamayacağım bir şey var. Tebaamın ağzını kapatamam. Asıl önemli olan bazı insanların benim hakkımda kötü şeyler söylemeleri değil, benim iyi şeyler yapmam."

Bir gün bilim adamları çok enteresan bir deney yapmışlar. Önce bir kafesin tavanına bir hevenk muz asmışlar. Sonra bu kafese hiçbir şeyden habersiz beş zavallı maymunu doldurmuşlar. Muzu gören maymunların gözleri parlamış tabii. Hemen birisi atılmış. Kafesin tellerine tırmanarak muza doğru seğırtiyormuş ki, dışarıdan tazyikli su tutarak maymunu aşağı indirmişler.

Gariban, başına ne geldiğini pek anlamamakla beraber paldır küldür yere inmiş. Derken öbürü atılmış muza, tabii onu da ıslatmışlar hemen. Öbürü, öbürü ve hepsi aynı şekilde ıslatılmışlar böylece... Ve sonuçta, tavanda sallanan enfes muzlar ve onları almaya cesaret edemeden altında bekleyen beş ıslak maymundan müteşekkil bir manzara çıkmış meydana.

Ardından ıslak maymunlardan biri kafesten çıkartılıp, yerine kuru bir maymun konulmuş. Yeni gelen, tavanda sallanan güzelim muzları görür görmez atılmış haliyle. Öbürküler tecrübeli tabi! Hemen yakalayıp alaşağı etmişler kuru maymunu. Sonra da belki dersini almamıştır diye bir güzel dövmüşler. Böylece, dördü ıslak biri kuru ama hiç biri de muzları almaya yanaşamayan maymunlar elde edilmiş.

Bir sonraki aşamada bir ıslak maymunla hiçbir şeyden habersiz bir kuru maymun daha değiştirmişler. Aynı şeye teşebbüs edince, üç ıslak bir

kuru maymundan ve bilhassa da kuru olanından esaslı bir sopa da o yemiş.

Bu işlemi tekrar etmişler. Sırayla önce iki kuru iki ıslak sonra üç kuru bir ıslak maymun, kafese yeni giren kuru maymunu ilk teşebbüsünde hemen cezalandırmışlar.

Nihayet son denemede, kafesteki son ıslak maymunu da çıkartarak yerine kuru bir maymun koymuşlar. Netice ibretlik olmuş. Niçin olduğunu bilmedikleri halde dört kuru maymun niye olduğunu anlayamayan bir kuru maymunu muzı alma teşebbüsüyle hemen yakalayıp bir güzel pataklamışlar.

*Eski*yi “yeni” yapmak

Asırlar önce ateş yakmasını öğrenen bir adam, uzak bir adanın, ateş nedir bilinmeyen ücra köşelerini ziyaret etmiş. Ateşin nasıl yakıldığını ve ondan nasıl istifade edildiğini araştırmış.

Birinci bölgede, ateş sadece rahiplerin bildiği bir sır olmuş. Onlar zenginlik içinde ve gayet iyi durumda yaşarlarken halk soğuktan titriyormuş.

İkinci bölgede insanlar ateşe ve ateşten yararlanmaya yarayan aletlere tapıyorlarmış; ama kimse ateşten istifade etmeyi bilmiyormuş.

Üçüncü bölgede halk, ateşi onlara getirmiş olan kişinin totemine tapıyormuş. Büyük veya küçük bütün ev ve tapınaklarda heykeli olmasına rağmen kimse ateşin ne olduğunu bilmiyormuş.

Dördüncü bölgede ise, ateşin hikâyesi bir efsane haline gelmiş ve aşırı bir sevgi ile tekrarlanıyormuş; ama gerçekte hiçbir ilintisi yokmuş.

Günün birinde bir sufi üstadı. Kendi müritlerine dünyayı tanıtarak daha fazla bilgi edinebilmeleri amacıyla, onlarla uzun bir seyahate çıkmış.

Sonunda da, bu uzak ve dünyadan habersiz adaya gelmişler. Öğrenciler birinci bölgeyi geçerken buradaki iğrenç duruma şiddetle karşı gelmişler.

Onlardan bir tanesi şöyle demiş: “Siz yolunuza devam edin; ben halka nasıl ateş yakıldığını öğretmek için burada kalıyorum.” Öyle de yapmış,

ama meydanlarda konuşmaya başlar başlamaz, rahipler onu tutuklatmışlar ve kısa bir duruşmadan sonra korların üstüne oturtmuşlar.

İkinci bölgeyi geçerken öğrenciler hayretler içinde kalmışlar; halka ateş yakacak aletlere sahipmiş ama onları kullanmasını bilmiyormuş... Öğrencilerden birisi şöyle demiş: "Siz yola bensiz devam edin, ben insanlara ateşin nasıl yakıldığını öğretmek için burada kalıyorum."

Öyle de yapmış. Ne var ki, daha ilk ateşi yakar yakmaz halk korkmuş. Zira insanlar, kutsal aletleri kullanmanın topluma faydadan çok zarar vereceğine inanıyorlarmış ve onu taşıyarak hemen öldürmüşler.

Üçüncü bölgede bir diğer öğrenci şöyle demiş: "Beni burada bırakın. Bu halka bir totemin hiçbir şekilde Tanrı aşkına tekabül etmediğini öğreteceğim."

Öyle de yapmış, ama o bölgenin yaşayanları lisanlarını iyi konuşmadığı, dinlerini ve adetlerini yıkmaya teşebbüs ettiği, onları kötü yola düşürmeye kalkıştığı için onu da öldürmüşler.

Dördüncü bölgede burada kalmayı teklif edip insanlara ateşi öğretmeye ve eski efsaneyi geçersiz kılmaya çalışacak olan mürit ülkenin rahipleriyle münakaşaya tutuşmuş. Rahipler, gencin kendilerini kandırmaya çalıştığını ve bu şekilde dini inançlarının yerine geçmeye çalıştığını öne sürmüşler ve onu bir tımarhaneye kapatmışlar.

Dönüş yolunda üstat talebelerine şöyle demiş: "Bilmek öğretmekten daha kolaydır. Bilmeyen ve bilmeye karşı tamamen duyarsız olan kişi çok zor öğrenir; kendisine anlatılanları anlaması imkânsızdır. Böyle bir kimse hiçbir şey bilmezken, bildiğine inanır."

Cahil böyledir; çünkü öğrenmek istemez. Bununla beraber kendi dar sınırlarının huzursuzluğu altındadır. Bunun için bilenlerden ve değerli olanlardan nefret eder!

İstemem sizin olsun

Bir şehrin en zengini öldüğünde, tellallar sokaklara dökölüp; “Ey ahali!” diye bağırılmışlar. “Biliyorsunuz Veli Efendi öldü. Bir vasiyeti var. Ahret hayatına alışabilmek için kendisine bir günlük yardımcı arıyor. Kim ki, mezarındaki ilk gecesini onunla beraber geçirir Veli Efendi’ye ait servetin yarısı kendisine verilecek.”

Tellalların bütün çabasına rağmen kimse bu parlak, fakat korkulu vasiyete kulak vermemiş. Ama sonunda, şehrin en fakir sırt hamallarından birisi çıkmış ortaya. Adamcağız bakmış ki hayatta zaten sırtındaki küfesinden ve ipinden başka bir şey yok. O halde “Hamal olarak yatıp, ertesi sabah zengin olarak kalkarım.” diyerek razı olmuş... Genişçe bir mezara, iyice kefenlenen zengini ve yanına hamalı yatırmışlar. Az sonra sual melekleri gelmiş “İkisi de bize emanet!” diye konuşmuşlar. “Zengin nasıl olsa kalacak, şu hamaldan başlayalım.”

Sormuşlar, “Dünyada malın mülkün var mıydı?”, “Alay etmeyin demiş hamal. Sırtımdaki küfeden ve ipten başka hiçbir şeyim olmadığını siz de bilirsiniz.”

“Peki” diye eklemiş melekler. “O ipi ne karşılığında aldın? Sonra küfeyi ne iş gördün de nasıl elde ettin?”

“Beş kişinin malını 10 kuruşa taşıdım. İkisini yedim, sekizini sakladım. Ertesi gün yine aynı işleri yaptım. Yemedim içmedim, ucuza taşıdım ve

bunları aldım.”

Melekler “Olmadı” demişler. “Hasan Efendiden aldığın para, hak ettiğinden çok düşük... Biz ondan bunun hesabını soracağız. Mehmet Efendiyle de ucuza anlaşmış ve ucuza taşımışsın.”

“İyi ama...” diye cevaplamış hamal, “Hak ettiğim parayı isteseydim, bana taşıttırmazlardı, o zaman da aç kalırdım.”

“O bizim işimiz,” demiş melekler. “Nasıl olsa buraya o da gelecek. Biz senin adına ona sorarız.”

Melekler, hamalı sıkıştırmaya devam etmiş: “Söyle bakalım, aldığın paranın kaçını yedin, kaçını sakladın?”

“On kuruş aldı isem, yarısını sakladım... İki kuruş aldı isem, bir kuruşunu biriktirdim.”

“Yine olmadı” demiş melekler, “Hem ucuza taşımışsın, hem de gıdandan kesmişsin. Yani sen, kendi nefesine zulmetmişsin. Nefsine zulmetmek de günahdır, bilmez misin?”

Hamalcağız ne cevap vereceğini düşünüp ecel terleri dökerken, sabah olmuş. Açılan mezardan yukarıya bir bakmış ki, bütün millet orada. Kadı Efendi ve şehrin mehter takımı da kendisini bekliyor. Bir kıyamet ki sormayın.

“Kutlu olsun!” demişler. “Bu gece kimsenin yapamayacağı bir işi başardın ama artık zengin oldun.”

“Yoooo!” diye bağırmış hamal. “İstemem, sizin olsun!”

“Ben bir iple küfenin hesabını sabaha kadar veremedim. Ya o kadar servetim olsaydı ne yapardım?”

Hayatın anlamı

Eski zamanların birinde, bir adam hayatın anlamının ne olduğuna takmış kafayı. Bulduğu hiçbir cevap ona yeterli gelmemiş ve başkalarına sormaya karar vermiş. Ama aldığı cevaplar da ona yetmemiş. Fakat “Mutlaka bir cevabı olmalı! Diyormuş... Ve dolaşıp herkese bunu sormaya karar vermiş.

Köy, kasaba, şehir, ülke dolaşmış. Bu arada zaman da durmuyor tabii ki. Tam umudunu yitirmişken köyün birinde konuştuğu insanlar ona “Şu karşı ki dağları görüyor musun, orada yaşlı bir bilge yaşar. İstersen ona git belki o sana aradığın cevabı verebilir.” demişler.

Çok zorlu bir yolculuk sonunda bilgenin yaşadığı eve ulaşmış adam. Kapıdan içeri girmiş ve bilgeye hayatın anlamının ne olduğunu sormuş.

Bilge:

“Sana bunun cevabını söylerim ama önce bir sınavdan geçmen gerekiyor.” demiş.

Adam kabul etmiş. Bilge bir çay kaşığı vermiş adamın eline ve içine de silme bir şekilde zeytinyağı doldurmuş.

“Şimdi çık ve bahçede bir tur at, tekrar buraya gel. Yalnız dikkat et, kaşıktaki zeytinyağı eksilmesin, eğer bir damla eksilirse kaybedersin.” Adam gözü çay kaşığında bahçeyi turlayıp gelmiş.

Bilge bakmış, “Evet!” demiş. “Kaşıktaki yağ eksilmemiş peki, bahçe nasıldı?”

Adam şaşkın, “Ama...” demiş, “Ben kaşıktan başka bir yere bakmadım ki!”

“Şimdi tekrar bahçeyi dolaşıyorsun. Kaşık yine elinde olacak ama bahçeyi inceleyip gel.” demiş, bilge.

Adam tekrar bahçeye çıkmış gördüğü güzellikler büyülemiş, gördüğü muhteşem bir bahçeymiş çünkü. Geri geldiğinde bilge, adama “Bahçe nasıldı?” diye sormuş. Adam gördüğü güzellikler karşısında büyülendiğini anlatmış.

Bilge gülümsemiş. “Ama kaşıқта hiç yağ kalmamış” demiş ve eklemiştir: “Hayat senin bakışınla anlam kazanır, ya sadece bir noktayı görürsün, hayatın akıp gider sen farkına varmazsın. Ya da görebileceğin tüm güzelliklerin tam ortasında hayatı yaşarsın, akıp giden zamanın anlam kazanır. Hayatın anlamı senin bakışlarında gizlidir...”

*R*ektörden ders

Columbia Üniversitesi Rektörü Nicholas Murray Butler, öğrencilerine yaptığı bir konuşmasında şöyle der:

-Dünya 3 grup insandan oluşur:

Bir şeyi ortaya çıkaran ve yapan küçük bir seçkin grup; bir şeyin yapılmasını seyreden daha büyükçe başka bir grup ve neyin olup bittiğini bilmeden yaşayan muazzam bir kalabalık...”

Hayatınızın hangi dönemi aynen yaşamak isterdiniz?

“Benim hayatımda dönüm noktası olarak nitelendirebileceğim olay bundan yaklaşık beş sene önce yaşandı. Kardeşim ve onun arkadaşları ile birlikte bir yerde oturmuş sohbet ediyorduk.

Yaşamın içerisindeki çok sıradan anlardan bir tanesiydi. Hayat normal akıyordu ve ben o gün hayatımdaki en büyük sendelemeyi yaşamıştım. Kardeşimin arkadaşlarından biri, bir soru sordu: Hayatının hangi dönemine geri dönüp aynen yaşamak istersin?

İşte bu soru beni nakavt olmuş bir boksör gibi yere serivermişti. Sanki hakem kalkmam için sayıyor ama ben yerimden bile kıpırdıyamıyordum. Hayatımı düşündüm. Çocukluğum? Geç! Ergenlik dönemim? Ailemle çok büyük sorunlar yaşamıştım. İlh! Üniversite yıllarım? Oldukça zorlu bir bölümde okudum. Bir daha geçmek istemem o yoldan... Evliliğim? İlh! Bir yandan kumar sorunu bir yandan karımın hastalığı... Zorlu yıllardı!

Bugün! Elimde bir tek bugünün olduğunu fark ettim o anda. Artık ne yapacaksam bugünde yapacaktım. Hayatımı çok farklı yaşayacak, geri dönüşü anlar bırakacaktım ardımda...”

*H*ayatını aldıklarınla kazanırsın ama verdiklerinin üzerine inşa edersin

Bir İngiliz aristokrat, karısı ve oğlu ile beraber yaz tatillerini tabiatla iç içe geçirmek üzere İskoçya'nın uçsuz bucaksız kırlarına giderler.

Bu tatil günlerinin birinde aristokratın oğlu köyün hemen yanı başındaki koruda tek başına dolaşmaya çıkar. Ağaçlar arasındaki su birikintisinin dayanılmaz çekiciliğine kapılarak suya girer.

Delikanlı, vücudunu serin su birikintisinin keyfine bırakmıştır ki dayanılmaz bir sancıyla bir anda ne olduğunu şaşırır.

Ayağına kramp giren genç adam birkaç dakika içinde kendini suyun üzerinde tutacak son gücünü de tüketir. Panik içinde can havliyle bağır-maya, yardım çağırmaya başlar.

Suyun yakınlarında bir yerde, tarlasında çalışmakta olan bir köylü çocuğu, feryatları duyunca hemen işini bırakıp sesin geldiği tarafa doğru koşar Çırpınmakta olan bir yabancı gören genç köylü hemen suya atlayarak delikanlıyı boğulmaktan kurtarır.

Delikanlının babası, oğlunun mutlak bir ölümden kurtulmasına vesile olan genç köylüyle tanışıp teşekkür etmek için evine davet eder. Sohbet sırasında cesur köylüye gelecekle ilgili planlarını sorar.

“Babam gibi çiftçi olacağım” diye isteksizce cevap verir genç adam.

Baba, vefa borcunu ödemek için aradığı fırsatı bulduğunu düşünür.

“Başka bir şey mi olmak isterdin yoksa?” diye sorar genç köylüye. “Evet!” diye başını öne eğerek genç İskoç, “Hep doktor olmak isterdim ama böyle pahalı bir eğitimi babam karşılayamaz!”

İngiliz baba “Tıp fakültesinde okuman için gerekli bütün masraflarını ben karşılayacağım” der.

Bulmak için aramak gerekir

Uzun, çok uzun zaman önce evrenin en bilge dört varlığı, hayatın gizini ne yapacaklarına karar vermek için toplanmışlar. Bunun yanlış elle-re düşmesini, özellikle de insanların onu ele geçirmesini istemiyorlardı. “Ben biliyorum!” dedi ilki. “Onu en yüksek dağın tepesine saklayacağız.”

“Hayır!” dedi ikincisi, “Eninde sonunda oraya ulaşır ve bu bilgiyi suis-timal ederler. En derin okyanusun dibine saklamak çok daha iyi.”

“Hayır” dedi üçüncüsü, “bir gün en derin okyanusun dibine de gideceklerdir. Bu yüzden onu aya saklayalım. Orada asla bulamazlar.”

“Eninde sonunda Ay’a da seyahat edecekler ve onu bulacaklar.” dedi dördüncüsü. “Bakmayı asla akıl edemeyecekleri tek bir yer var!”

“Neresi?” diye sordu diğerleri.

“Kalbin derinlikleri!” dedi bilge.

“Bakmayı akıllarına getiremeyecekleri tek yer orası...”

Zamanın değeri

10 yılın değerini anlamak için;
Yeni boşanmış bir çiftte sorun.
1 senenin değerini anlamak için;
Sınıfta kalan bir öğrenciye sorun.
9 ayın değerini anlamak için;
Yeni doğum yapmış bir anneye sorun.
1 ayın değerini anlamak için;
Dünyaya prematüre bebek getiren bir anneye sorun.
1 haftanın değerini anlamak için;
Haftalık derginin editörüne sorun.
1 saatin değerini anlamak için;
Buluşmak için birbirini bekleyen âşıklara sorun.
1 dakikanın değerini anlamak için;
Uçak, tren veya otobüsü kaçıran birine sorun.
1 saniyenin değerini anlamak için;
Bir kazayı kıl payı atlatan bir insana sorun.
1 milisaniyenin değerini anlamak için;
Olimpiyatlarda gümüş madalya kazanan kişiye sorun.
Dün mazi oldu. Yarın ise belirsiz. Bugün bize sunulmuş bir armağandır!

*H*ayatı keşfettiren muzlar

Bir gezgin, uzak ülkelerin birisinde yolculuk ederken; bir ağacın altında oturmakta olan bir bilgeye rastladı. Bilge kucağında bir torba, anlamlı bir şekilde gülümsüyordu.

“Niye gülümsüyorsunuz?” diye sordu gezgin.

“Muzlar sayesinde hayatın anlamını keşfettim de ondan gülüyorum.” diye cevap verdi bilge. Bunu söylerken yanındaki torbasını açtı; çürümüş bir muz çıkarıp elinde tuttu ve şöyle dedi: “Bu, vaktini tamamlamış bir hayatı simgeliyor. Zamanında kullanılmamış ve onun için artık çok geç.”

Daha sonra, torbasından yemyeşil bir muz çıkarıp gezgine gösterdi ve şöyle dedi: “Bu da henüz vakti gelmemiş bir hayat ve doğru zamanı bekliyor.”

Son olarak da olgun bir muz çıkardı, soydu ve gezginle paylaştı: “Bu da içinde bulunduğumuz zamanı simgeliyor. İnsan onu yaşamasını, onun için şükretmesini iyi bilmeli.”

Hiç beklemeden

Öğretmen sınıfa girer girmez, öğrencilerine şöyle bir ödev verdi: “Sevdiğiniz birine gidin ve ona kendisini sevdiğinizi söyleyin. Sonra da derste bize duygularınızı anlatın.”

Bir sonraki dersin başında, öğrencilerden biri şöyle başladı sözlerine:

“Geçen hafta bize bu ödevi verdiğinizde size sinirlenmiştim. Bu sözleri söyleyeceğim hiç kimsenin olmadığını düşünüyordum. Eve giderken bir anda yüreğimin sesine kulak verdim. İşte o zaman kime ‘seni seviyorum’ diyeceğimi anladım.

Bundan beş yıl önce babamla aramızda büyük bir olay geçmişti ve o günden bu yana bu sorunu çözememiştik. Önemli aile toplantılarının dışında birbirimizi görmemeye çalışıyorduk ve hemen hemen hiç konuşmuyorduk.

Eve vardığımda babama kendisini çok sevdiğimi söylemeye hazırdım. Bu kararı almak bile üzerimden büyük bir yük kaldırmıştı... Annemle babamın kaldığı evin kapısını çaldığımda kapıyı babamın açması için dua ediyordum.

Tanrı yardım etti ve kapıyı babam açtı. Hiç zaman harcamadan eşikten adımımı attım ve ‘Baba, buraya seni sevdiğimi söylemeye geldim.’ dedim.

Babam sanki bir anda başka bir adam olmuştu. Yüzündeki ifade

yumuşadı, kırıksıklıklar yok oldu ve ağlamaya başladı. Kollarını açtı, beni kucakladı ve bana; 'Ben de seni seviyorum oğlum, ama bunu hiçbir zaman dile getiremedim.' dedi.

Fakat anlatmak istediğim esas nokta bu değil. Babamı ziyaretimden iki gün sonra babam, bir kalp krizi geçirdi ve halen hastanede. Şimdi yaşam savaşı veriyor. Şimdi sizlere şu mesajı vermek istiyorum: Yapmanız gerektiğine inandığınız hiçbir şeyi ertelemeyin. Ya babama olan sevgimi ifade etmek için hala bekliyor olsaydım?"

"Yapmanız gerekeni yapın, hiç beklemeden..."

Bir hayır vardır

Bir zamanlar Afrika'daki bir ÷lkede h÷k÷m süren bir kral vardı. Kral, daha çocukluğundan itibaren arkadaş olduğı, birlikte büyüdüğü bir dostunu yanından hiç ayırmazdı. Nereye gitse onu da beraberinde götürürdü. Kralın bu arkadaşının ise değışik bir huyu vardı. İster kendi başına gelsin ister başkasının, ister iyi olsun ister kötü olsun... Her olay karşısında hep aynı şeyi söylerdi:

"Bunda da bir hayır vardır!"

Bir gün kralla arkadaş birlikte ava çıktılar. Kralın arkadaş tüfekleri dolduruyor, krala veriyor ve kral da ateş ediyordu. Arkadaş muhtemelen tüfeklerden birini doldururken bir yanlışlık yaptı ve kral ateş ederken tüfeğı geriye doğru patladı. Ve kralın başparmağı koptu. Durumu gören arkadaş her zamanki sözünü söyledi:

"Bunda da bir hayır vardır!"

Kral acı ve öfkeyle bağırdı: "Bunda hayır filan yok! Görmüyor musun, parmağım koptu!" sonra da kızgınlığı geçmediğı için arkadaşını zindana attırdı. Bir yıl kadar sonra kral, insan yiyen kabilelerin yaşadığı ve aslında uzak durulması gereken bir bölgede birkaç adamıyla birlikte avlanıyordu. Yamyamlar onları ele geçirdiler ve köylerine götürdüler. Ellerini, ayaklarını bağladılar ve köyün meydanına odun yığdılar. Sonra da odunların ortasına diktikleri direklere bağladılar. Tam odunları tutuşturmaya geli-

yorlardı ki kralın başparmağının olmadığını fark ettiler. Bu kabile, batıl inançları nedeniyle uzuvlarından biri eksik olan insanları yemiyordu. Böyle bir insan yedikleri takdirde başlarına kötü olaylar geleceğine inanıyorlardı. Bu korkuyla kralı çözdüler ve salıverdiler. Diğer adamları ise pişirip yediler.

Sarayına döndüğünde, kurtuluşunun kopuk parmağı sayesinde gerçekleştiğini anlayan Kral, onca yıllık arkadaşına reva gördüğü muameleden dolayı pişman oldu. Hemen zindana koştu ve zindandan çıkardığı arkadaşına başından geçenleri bir bir anlattı. “Haklıymışsın!” dedi.

“Parmağımın kopmasında gerçekten de bir hayır varmış. İşte bu yüzden, seni bu kadar uzun süre zindanda tuttuğum için özür diliyorum. Yaptığım çok haksız ve kötü bir şeydi.”

“Hayır” diye karşılık verdi arkadaşısı. “Bunda da bir hayır var.”

“Ne diyorsun Allah aşkına?” diye hayretle bağırdı kral.

“En yakın arkadaşımı bir yıl boyunca zindanda tutmanın neresinde hayır olabilir?”

Arkadaşı cevap verdi; “Düşünsene, ben zindanda olmasaydım, seninle birlikte avda olurum, değil mi?”

Ölür da unutursam

Yağmurlu ve soğuk bir kış günü, yırtık pırtık paltolar giymiş iki çocuk kapımı çaldı.

"Eski gazeteniz var mı, bayan?" Çok işim vardı. Önce hayır demek istedim, ama ayaklarına gözüm ilişince sustum. İkisinin de ayaklarında eski sandaletler vardı ve ayakları su içindeydi.

"İçeri girin de size kakao yapayım." dedim. Hiç konuşmuyorlardı. Islak ayakkabıları halıda iz bırakmıştı. Kakaonun yanında reçel ekmek de hazırladım onlara, belki dışarıdaki soğuğu unutturabilir, azıcık da olsa ısıtabilirdim minikleri.

Onlar şöminenin önünde karınlarını doyururken ben de mutfığa döndüm ve yarıda bıraktığım işleri yapmaya koyuldum. Oturma odasındaki sessizlik dikkatimi çekti. Bir an kafamı uzattım içeriye küçük kız elindeki boş fincana bakıyordu. Erkek çocuğu bana döndü ve: "Bayan, siz zengin misiniz?" diye sordu. "Zengin mi? Yo hayır!" diye cevaplarırken çocuğu, gözlerim bir an ayağımdaki eski terliklere kaydı. Kız elindeki fincanı tabağına dikkatle yerleştirdi ve: "Sizin fincanlarınız ve fincan tabakalarınız takım" dedi. Sesindeki açlık, karın açlığına benzemiyordu. Sonra gazetelerini alıp çıktılar dışarıdaki soğuğa. Teşekkür bile etmemişlerdi, ama buna gerek yoktu.

Teşekkür etmekten daha öte bir şey yapmışlardı. Düz mavi fincanlarım

ve fincan tabaklarım takımdı. Pişirdiğim patateslerin tadına baktım. Sıcacık patatesler. Başımızı sokacak evimiz vardı. Bir eşim vardı ve eşimin de bir işi, bunlar da fincanlarım ve fincan tabaklarım gibi uyum içindeydi. Sandalyeleri şöminenin önünden kaldırıp, yerlerine yerleştirdim. Çocukların sandaletlerinin çamur izleri halının üzerindeydi hala. Silmedim ayak izlerini. Silmeyeceğim de... Olur ya; unutuveririm ne denli zengin olduğumu. Siz sakın unutmayın ne kadar zengin olduğunuzu...

Mimar Sinan'ın dehası

Dünya tarihinin sayılı mimarlarından Koca Sinan "Ustalık eserim" dediği Edirne Selimiye camii'nin inşaatını bitirmiştir. Caminin açılışı bir cuma günü zamanın padişahı II.Selim (Sarı Selim) tarafından yapılacaktır. Caminin açılış gününde padişahı bekleyen mahşeri bir kalabalık vardır.

Mimar Koca Sinan, halkın önünde caminin kapısını açacak altın anahatarı Padişaha sunmak üzere beklemektedir ki kalabalığın içinden bir çocuk bağırır. "Şu minare eğri!" Bir tarafta dünyanın en büyük mimarı, mühendislik dehası Koca Sinan ve onun ustalık eseri, diğer tarafta caminin minaresi eğri diyen bir çocuk. Olacak iş değil.

Vezirler başta olmak üzere devlet çocuğa çıkışırken Mimar Sinan "Durun!" der ve çocuğu yanına çağırır. Hangi minarenin eğri olduğunu sorar ve çocuğun gösterdiği minareye bakar. Aslında minare eğri değildir ama Mimar Sinan düşünür.

Ben çocuğu o minarenin eğri olmadığına ikna etmeye çalışsam halkın içinde öyle bir söylenti çıkar ki Devlet-i Aliyye'nin de, Sultan Selim'in de, kendisinin de itibarına leke düşer. Hemen 30 işçi çağırın bir de halat getirsinler" der. Halatı minarenin etrafına dolar ve işçilere emir verir "Çekin!" İşçiler halatı bütün gücüyle asılır. Koca Sinan bağırılmaktadır.

"Az daha, az kaldı, ha gayret." İşçiler halatı çekerken Sinan tekrar bağırır. "Tamamdır, bırakın!"

Çocuğa dönüp sorar "Şimdi düzeldi mi?" çocuk cevap verir "Düzeldi." Koca Sinan derin bir nefes alır. Hem devletin, hem padişahın hem kendisinin itibarı kurtulmuştur hem de cami hakkında çıkarılabilecek söylentilerin önü alınmıştır.

Bu olayla Koca Sinan sadece mimari ve mühendislik konusunda değil insan psikolojisini yönetme konusunda da bir deha olduğunu göstermiş olur.

*K*abağın sahibi vardır *elbet!*

Vaktiyle bir derviş, nefisle mücadele makamının sonuna gelir. Meşrebin usulünce bundan sonra her türlü süsten, gösterişten arınacak, varlıktan vazgeçecektir. Fakat iş yamalı bir hırka giymekten ibaret değildir. Her türlü görünür süslerden arınması gereklidir... Saç, sakal, bıyık, kaş, ne varsa hepsinden. Derviş, usule uygun hareket eder, soluğu berberde alır.

- Vur usturayı berber efendi, der.

Berber dervişin saçlarını kazımaya başlar. Derviş aynada kendini takip etmektedir. Başının sağ kısmı tamamen kazınmıştır. Berber tam diğer tarafa usturayı vuracakken, yağız mı yağız, bıçkın mı bıçkın bir kabadayı girer içeri. Doğruca dervişin yanına gider, başının kazınmış kısmına okkalı bir tokat atarak:

- Kalk bakalım kabak, kalk da tıraşımızı olalım, diye kükrer.

Dervişlik bu... Sövene dilsiz, vurana elsiz gerek. Kaideyi bozmaz derviş. Ses çıkarmaz, usulca kalkar yerinden. Berber mahcup, fakat korkmuştur. Ses çıkaramaz. Kabadayı koltuğa oturur, berber tıraşa başlar. Fakat küstah kabadayı tıraş esnasında da sürekli aşağılar derviş, alay eder: 'Kabak aşağı, kabak yukarı.'

Nihayet tıraş biter, kabadayı dükkândan çıkar. Henüz birkaç metre gitmiştir ki, gemden boşanmış bir at arabası yokuştan aşağı hızla üzerine gelir. Kabadayı şaşkınlıkla yol ortasında kalakalır. Derken, iki atın ortasına

denge için yerleştirilmiş uzun sivri demir karnına dalıverir. Kabadayı oracığa yığılır, kalır. Ölmüştür. Görenler çığlığı basar.

Berber ise şaşkın, bir manzaraya, bir dervişe bakar, gayri ihtiyarî sorar:

- Biraz ağır olmadı mı derviş efendi?

Derviş mahzun, düşünceli cevap verir:

- Vallahi gücenmedim ona. Hakkımı da helal etmiştim. Gel gör ki, kabağın bir sahibi var. O gücenmiş olmalı!

Hikâye böyle... Ama hayat da böyle... Ensemize, kafamıza vurup vurup dalga geçen sahte kabadayıların, kabağın da bir sahibi olduğunu, bu sahibin de en affetmeyeceği şeyin kibir ve kul hakkı yemek olduğunu unutmaya başlayanlar, koltuklarına, makamlarına, yapışanlar bu hikâyeyi sık sık okumalıdır...

En iyi buğday

Her yıl yapılan "En iyi buğday" yarışmasını yine aynı çiftçi kazanmıştı. Çiftçiye bu işin sırrı soruldu.

Çiftçi - Benim sırrımın cevabı, kendi buğday tohumlarımı komşularım-la paylaşmakta yatıyor, dedi.

-Elinizdeki kaliteli tohumları rakiplerinizle mi paylaşıyorsunuz? Ama neden böyle bir şeye ihtiyaç duyuyorsunuz? diye sorulduğunda:

- Neden olmasın, dedi çiftçi.

- Bilmediğiniz bir şey var; rüzgâr olgunlaşmakta olan buğdaydan pole-ni alır ve tarladan tarlaya taşır. Bu nedenle, komşularımın kötü buğday yetiştirmesi demek, benim ürünümün kalitesinin de düşük olması demektir. Eğer en iyi buğdayı yetiştirmek istiyorsam, komşularımın da iyi buğ-daylar yetiştirmesine yardımcı olmam gerekiyor!

Kıssadan hisse:

Sevgi ve paylaşmak en yakınınızdan başlar. Sonra yayılarak devam eder. Kin, cimrilik, nefret kimsenin hoşlanacağı davranışlar değildir!

Papucu dama atılmak deyimi nereden gelir?

Anadolu Selçuklu devletinin dağılma sürecinde Anadolu'nun değişik yerlerinde soylu boy veya aşiret beyleri kendi hükümdarlıklarını ilan edip beylikler dediğimiz küçük devletçikler kurmuşlardı. Konya ve çevresinde Karamanoğulları, İzmir ve Aydın çevresinde Aydınoğulları, Söğüt ve çevresinde Osmanlıoğulları, Samsun ve çevresinde Canikoğulları, Kütahya ve çevresinde Germiyanlıoğulları, Maraş ve çevresinde Dulkadiroğulları ve benzeri gibi...

Ancak bugünkü Ankara, Çorum ve Kırşehir çevresinde durum farklıdır. Buralarda bir bey ve onun aşireti önderliğinde kurulan bir beylik yerine Ahilik (kardeşlik) denilen bir sistemle belki de tarihteki ilk Türk cumhuriyeti teşekkül etmişti. Tamamen toplumsal ve sosyal ihtiyaçlar çerçevesinde işleyen bir devlet sistemidir bu. Bir bey, aile veya aşiret hükmü yoktur. Tamamen dini, toplumsal, sosyal ve ticari ahlak kurallarının işletildiği her kararın kurullarca alındığı ve uygulandığı bir devlet teşekkülüdür Ahilik.

Ahilikte meslekte ustalaşma, yeni işyeri açma, hata yapan esnaf ve sanatkârı uyarma, düşük evsafa mal üreten sanatkârı cezalandırma, her türlü hukuki işlem İslami kurallar ve Türk töresi çerçevesinde çözüme kavuşturulmaktaydı.

O zamanlarda da pabuç imalatı önemli bir meslekti. Zira insanların en temel ihtiyaçlarından birisi ayaklarına giydikleri çarık, nalın gibi eşyalardı.

Eğer bir sanatkâr düşük evsafa yani bugünkü manada düşük kalitede

pabuç retmişse ahi teşkilatı tarafından bir defa uyarılır, tekrarı halinde ise ürettiği pabuç bütün esnafın ve halkın önünde o sanatkrın dkknının damına atılırdı. O andan itibaren o sanatkrın ustalık belgesi iptal edilir ve dükkânı kapatılır; bir daha da o mesleği yapması yasaklanır ve halkın önünde teşhir edilirdi. Yani o sanatkâr ticareten biterdi. Genellikle de bu duruma düşen esnaf veya sanatkâr da Ahi toprağını terk edip başka topraklara göç etmek zorunda kalırdı.

İşte pabucu dama atılmak deyiminin çıkış noktası budur...

Hızlı düşün, sakın ol, güçlü görün...

Adamın biri Afrika'da safariye çıkarken yanına minik köpeğini de almış. Minik köpek bir gün ormanda dolaşp, kelekleri kovalar, çiçekleri koklarken kaybolduğunu fark etmiş. Ne yapacağını düşünürken bir de bakmış ki karşıdan bir leopar geliyor ve belli ki günlük yiyeceğini arıyor. "Şimdi başım dertte!" diye düşünmüş minik köpek. Etrafına bakmış yerde kemik parçalarını görmüş.

Hemen arkasını leoparın geldiği yöne çevirerek kemikleri kemirmeye başlamış. Bu arada da arkadaki hareketi kestirmeye çalışıyormuş. Leopar tam saldıracakken minik köpek kendi kendine konuşmuş; "Ne kadar lezzetli bir leoparmış. Acaba etrafta bundan bir tane daha var mı?"

Bunu duyan leopar bir anda donmuş kalmış ve en yakındaki ağaca tırmanarak dalların arasına saklanmış. Tam zamanında kurtardım yoksa bu köpeğe yem olacaktım diye düşünmüş leopar. Bütün bunlar olup biterken bir başka ağacın üstündeki bir maymun olanları izliyormuş.

Bildiklerini kullanarak bundan sonra leopardan kurtulabileceğini düşünmüş. Leoparın yanına giderek neler olduğunu anlatmış. Leopar köpeğin yaptıklarına çok sinirlenmiş ve maymuna:

"Atla sırtıma, gidip sunu yakalayalım." demiş. Ancak minik köpek neler olduğunu ve leoparın sırtında maymunla birlikte süratle kendisine yaklaştığını fark etmiş. "Şimdi ne yapacağım!" diye düşünürken kaçmaya

teşebbüs etmemiş.

Bunun yerine arkasını leoparın geldiği yöne dönerek, kemikleri kemirmeye devam etmiş. Tam leopar saldıracakken yine kendi kendine; “Bu aptal maymun da nerde kaldı? Yarım saat önce bir leopar daha getirsin diye gönderdim, hala haber yok!”

İşte diplomasi böyle bir şeydir:

Hızlı düşün, Sakin ol, Güçlü görün!

Mesnevi'den bir hikaye

Bir gün, bir bilge, kendi türleriyle uçmayı reddeden iki ayrı cins kuşa rastlar yol kenarında. Hayli merak eder bu iki farklı yaratığın nasıl olup da kendi aileleriyle, ait oldukları yerlerde yaşamak istemediklerini, nasıl olup da bir "yabancıyı" kendi kardeşlerine yeğlediklerini...

Biri karga, biri leylek...

O kadar farklıdır ki kuşlar ihtimal veremez birbirlerini sevdiklerine, türdeşleriyle değil de birbirleriyle uçmayı yeğlediklerine... Öyle ya, karga dediğin kargalarla uçmalıdır, leylek dediğinse leyleklerle.

Yaklaşır ve merakla inceler kuşları. Ta ki her ikisinin de topal olduğunu keşfedinceye kadar. O zaman anlar ki, birlikte kaçar, birlikte uçar, beraber yaşamaları beklenenlerin yanında tutunamayanlar.

O zaman anlar ki, sahip oldukları değil, sahip olmadıkları kimilerini birbirlerine yakın kılan. Topal kuşlar birbirlerinin "arıza"larını bilir ve sömürmek ya da örtmek yerine kabullenirler öylesine.

En sahici dostluklar ortak varlıklar üzerine değil, ortak yoksunluklar üzerine kurulanlardır. Aynı şekilde zengin, aynı şekilde mesut olanların ortak paydaları sabun köpüğü gibidir, uçar. Ortak acı, ortak hüznün, ortak pürüzdür esas yakınlaştıran, yaklaştıran...

Kurtuluş savaşı

Ankara'sından bir ibret vesikası

Kurtuluş savaşı esnasında 9 Haziran 1921 tarihinde, Franklin Boullion Fransız hükümetinin gayri resmi elçisi olarak Ankara'ya gelmiş ve iki hafta süreyle Mustafa Kemal Paşa ve Fevzi Çakmak Paşa ile temaslarda bulunmuştur.

Ankara o tarihlerde perişan bir Anadolu kasabasıdır. Yabancı misafiri ağırlamak için alt katı dış işleri bakanlığı olarak kullanılan iki katlı bir evin üst katı hazırlanmıştır. Misafirleri ağırlayacak karyola ve çarşafkar Ali Fuat Cebesoy Paşanın İstanbul'daki babasının evinden Mim Mim'ciler tarafından getirilmişti. (Müdafa-i Milliye - Ankara hükümetine bağlı çalışan istihbarat örgütü. İlk harfleri mim harfi olduğu için bu adla anılırdı.)

Ancak 6 kişilik bir yemek vermek isteseler misafirin önüne koyacak bir yemek takımı yoktur. Dışişleri Bakanı Yusuf Kemal Bey (Tengirşek) bu konuyu Mustafa Kemal Paşa'ya açar ve ricada bulunur. "Paşam Şu Mim Mim'cilere bir emir verseniz de İstanbul'dan altı kişilik bir yemek takımı getirtseniz" der.

Paşa Yusuf Kemal Bey'e: "Yusuf Kemal Bey, Bu Fransız Ankara istasyonuna geldi. Kendisini karşılayan tören kıtasının halini gördü. Askerlerin ayağında postalı bile yoktu. Başlarındaki kabalak, sırtlarındaki tüfeklerin hepsi başka başkaydı. Zaten o bizim dayanma gücümüzü ölçmeye geldi buraya. Sen onlara tuğralarla süslü altın yaldızlı yemek takımları, gümüş

çatal bıçaklarla ikramda bulunursan Bab-ı Ali kafası bunlarda da devam ediyor der, istilayı tamamlamaları için Paris'e göz kırpar.

Sen onları meclise götür. Oradaki tek yumruk halindeki haysiyet şahlanışını görsün. Okul karavanasından tek kap yemeği tahta tabak ve tahta kaşıkla yesin ve bu yokluk içindeki sağlam iman dayanağını anlamaya çalışsın.

Önce kendin inan, sonra misafirini inandır ki; Biz Yunan ilerleyişini önce durduracağız, sonra geri atacağız sonra da imha edeceğiz!

Kendine faydası olmayanın bana faydası olmaz

Çölde bir bedevi devesine çok ağır bir yük sarmış, deve yürümekte güçlük çekiyor, bedevi de devesinin yanında yürüyormuş. Bir vahada devesini sulamak için durduğunda orada gölgede oturan birisi bedeviye sormuş:

- Ne var devenin sırtında bu kadar ağır?

Bedevi devenin bir yanını göstererek:

- Burada pişmiş topraktan yapılmış kap kacaklar var.

Sonra diğer tarafını göstererek:

- Burada da kum var.

Adam tekrar sorar:

- Neden o tarafa kum koyuyorsun?

Bedevi:

- Ağırlığı dengelesin diye.

Adam:

- Yahu o taraftaki kumu dök, diğer taraftaki kap kacağın yarısını kumun yerine koy. Hem ağırlığı dengellersin, hem hayvanın rahat eder.

Bedevi hayretler içinde:

- Sen nerenin kralısın?

Adam:

- Hiçbir yerin.

Bedevi:

- Bu kadar akıllı olduğuna göre bir yerlerin kralı değilsen bile çok zengin birisi olmalısın.

Adam:

- Ben ne zenginim, ne kralım, ben filozofum.

Bedevi:

- Filozof nedir?

Adam:

- Ben düşünürüm. Belirli bir işim yoktur, bazı günler bulgur bulur yerim, bulamadığım günler aç gezerim.

Bir taraftan kumu boşaltmaya başlamış olan bedevi boşalttığı yere tekrar kum doldurmaya başlayınca filozof tekrar sorar:

- Ne yapıyorsun öyle. Benim söylediğim doğru değil mi? Neden boşalttığın yere tekrar kum dolduruyorsun?

Bedevi cevap verir:

- Söylediğin şey mantıklı duruyor ama kendisine faydası olmayan, hayrı olmayan aklın bana da hayrı olmaz!

Hun İmparatoru Attila'nın liderlik sırları

Yazılı raporlar ancak yönetici okuyorsa amacına ulaşır. Kabile reisleri konseylerde hakana hep kafa sallarsa kararlar orta seviyenin üstüne çıkmaz.

Akıllı hakan kendisine kötü haber getireni değil, kötü haberi saklayanları cezalandırır. Akıllı hakan cevabını duymak istemediği soruları sormaz. Hızlı kararlar her zaman en iyi kararlar değildir. Konuşarak alabileceğin hiçbir şeyi savaşarak almaya çalışma! Kimlere güvendiğine dikkat et. Devlet reisleri hep en yakınındakiler tarafından ihanete uğrarlar!

Bir hakanın büyüklüğü milleti için yapacağı fedakârlıkla ölçülür. Ancak sinirlerine hâkim olan hakan iyi bir hakandır. İyi bir hakan etrafındakileri tanımaya ve anlamaya çalışır. Sen onları tanımazsan onlar da seni tanımaz.

Çalışmak, devletine hizmet etmek, eşine saygı göstermek, konuşmak ve dinlemek el ele gider. Bunların arasındaki dengeyi korumaya dikkat et "Kerhen" iş yapan "iş yapmaz!"

Fiyat ve kalite

Bir insan kendi parasıyla kendine bir şey alacaksa; hem kalitesine hem fiyatına bakar.

Bir insan kendi parasıyla başka birine bir şey alacaksa; sadece fiyatına bakar.

Bir insan başkasının parasıyla kendine bir şey alacaksa; sadece kalitesine bakar.

Bir insan başkasının parasıyla başka birine bir şey alacaksa; ne fiyatına ne kalitesine bakar...

Anne sevgisi

Genç adam caddenin kenarında uygun bir yere park etti. Yakınlarda bir çiçekçi dükkânı olduğunu biliyordu. Annesine çiçek gönderecekti. Yaklaşık 300 km uzakta bir şehirde yaşıyordu annesi. Çiçekçiye yaklaştığında kaldırımında ellerini başına götürmüş sessizce oturan bir kız çocuğu gördü. Yaklaşınca ağladığını fark etti. "Neden ağlıyorsun?" diye sordu. Kız çocuğu gözlerini umutsuzca kaldırıp cevapladı: "Anneme bir gül almak istiyordum ama param çıkmadı."

Genç adam gülümsedi ve "Benimle gel!" dedi, "Sana bir gül alırsın." Küçük kızın gülünü aldı önce, sonra annesine bir buket ısmarladı. Çıkmak üzereyken, elindeki güle bakıp, bakıp sevinen kız çocuğuna isterse eve bırakabileceğini söyledi. Çocuk kabul etti. "Lütfen!" dedi, "Beni anneme götürün!" Yolu tarif etmeye başladı. Şehrin sakin bir semtine yaklaşmaya başladı araba. Yüksekçe bir duvarı süsleyen geniş kapının açık kanatları arasından yoluna devam etti adam. Buraya yakınlarda pek uğramamıştı. Boy boy servileri ve rengârenk çiçekleri seyrederek küçük kızın annesini buldular.

Arabadan inip küçük kızın annesine doğru gidişini seyretti. Elindeki taze gül dalını usulca uzattı küçük kız. Henüz taze olduğu belli olan toprağa itirazsız uzandı gül. Mezar taşına kazılı ölüm tarihini okuduğunda genç annenin henüz bir kaç ay önce buraya geldiğini fark etti adam. Küçük kızın ağzından dökülen fısıltılı duaları duymaya çalıştı. Taze gül

fidanıyla sevindirdiği mahzun kız çocuğunun annesi için bir Fatiha da o hediye etti. Kız çocuğunu, annesiyle baş başa bırakarak arabasına bindi. Doğruca iekiye gitti. Annesi için yazdırdığı iek siparişini iptal etti. On beş dakika kadar sonra, genç adam arabasının burnunu otoyola çevirdi. Annesine gidiyordu. n sağ koltuğun üzerinde kırmızı bir gl uzanıyordu. Annesine kendi elleriyle vereceği gl...

*H*_{z. Ali'nin riya} *konusundaki hassasiyeti*

Bir gün genç bir kadın ve oğlu Hz. Ali'ye gelir. Kadın, Hz. Ali'ye "Ben fakir ve dul bir kadını. Oğlum benden hurma istiyor ancak benim hurma alacak param yok. Ona nasihatte bulunur musun?" der.

H. Ali "Bana yarın gelin!" der ve kadını gönderir.

Ertesi gün kadın yine oğluyla beraber Hz. Ali 'ye gelir ve bir gün önceki konuşmayı hatırlatır. Hz. Ali çocuğu yanına çeker ve ona babasının olmadığını, annesinin evi geçindirmek için çok güçlük çektiğini, ondan gücünün yetmeyeceği şeyleri isteyerek annesine zulüm ettiğini anlatır. Annesine bu konuda ısrar etmemesi gerektiğini, annesinin onun isteklerini karşılayamadığı zaman vicdanen rahatsız olduğunu ve acı çektiğini anlatır.

Çocuk Hz. Ali'nin nasihatleri karşısında ikna olur ve annesinden özür diler. Kadın dışarı çıkarken Hz. Ali 'ye sorar: "Bu anlattıklarını dün neden söylemedin de beni bugün çağırdın?" Hz. Ali cevap verir: "Dün benim de canım hurma istiyordu. Benim canım hurma isterken senin hurma isteyen oğluna hurma istememesi konusunda nasihat etmem riyakârlık olurdu. Onun için sizi bugün çağırdım."

Kutadgu Bilig ve Yusuf Has Hacib

11. yüzyılın başlarında bugünkü Kırgızistan sınırları içinde yer alan Balasagun'da doğan Yusuf Has Hâcib, asil bir aileye mensuptur. Balasagun'da yazmaya başladığı Kutadgu Bilig (Mutluluk Bilgisi) adlı yapıtını 1069 yılında Kaşgar'da tamamlayarak Karahanlı hakanlarından Ebû Ali Hasan İbn-i Süleyman Arslan Hakan'a sunmuştur. Bir siyasetname veya bir nasihatname olarak nitelendirilebilecek Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hâcib'in ve içinde yetiştiği çevrenin ilmî ve felsefî birikimi hakkında çok önemli bilgiler vermektedir.

Kutadgu Bilig, her iki dünyada da mutluluğa kavuşmak için gidilmesi gereken yolu göstermek maksadıyla yazılmıştır. Yusuf Has Hâcib'e göre, öteki dünyayı kazanmak için bu dünyadan el etek çekerek yalnızca ibadetle vakit geçirmek doğru değildir; çünkü böyle bir insanın ne kendisine ne de toplumuna bir yararı vardır. Oysa başkalarına yararlı olmayanlar ölümlere benzer; bir insanın erdemi, ancak başka insanlar arasındayken belli olur.

Asıl din yolu, kötülerini iyileştirmek; cefaya karşı vefa göstermek ve yanlışları bağışlamaktan geçer. İnsanlara hizmet etmek suretiyle faydalı olmak, bir kimseyi hem bu dünyada hem de öteki dünyada mutlu kılacaktır.

Yusuf Has Hâcib bu yapıtında bilimin değerini de tartışır. Ona göre

âlimlerin ilmi, halkın yolunu aydınlatır. İlim, bir meşale gibidir; geceleri yanar ve insanlığa doğru yolu gösterir. Bu nedenle âlimlere hürmet göstermek ve ilimlerinden yararlanmaya çalışmak gerekir. Eğer dikkat edilirse, bir âlimin ilminin diğerinin ilminden farklı olduğu görülür. Mesela hekimler hastaları tedavi ederler; astronomlar ise yılların, ayların ve günlerin hesabını tutarlar. Bu ilimlerin hepsi de halk için faydalıdır. Âlimler, koyun sürüsünün önündeki koç gibidirler; başa geçip sürüyü doğru yola sürerler.

Kutadgu Bilig'den 50 mesaj

1. Akıl senin için iyi ve yeminli bir dosttur. Bilgi senin için çok merhametli bir kardeşdir.
2. Allah'a sığın, onun emrine itaatsizlik etme!
3. Akıl süsü dil, dil süsü sözdür. İnsanın süsü yüz, yüzün süsü gözdür. İnsan sözünü dili ile söyler; sözü iyi olursa, yüzü parlar.
4. Allah'tan ne gelirse ona razı ol!
5. Anlayış ve bilgi çok iyi şeydir; eğer bulursan, onları kullan ve uçup göğe çık.
6. Bir insan bütün dünyaya tamamen sahip olsa bile, sonunda dünya kalır; onun kısmetine ancak iki top bez düşer.
7. Bu dünya renkli bir gölge gibidir, onun peşine düşersen kaçarsın; sen kaçarsan o seni kovalar.
8. Bu dünyanın kusuru bin, meziyeti ise birdir. İnsan bunu nasıl geçirirse, o öyle geçer.
9. Bütün iyilikler bilginin faydasıdır. Bilgi ile göğe dahi yol bulunur.
10. Büyüklük taslayan kibirli ve küstah adam, tatsız ve sevimsiz olur; kibirli insanın itibarı günden güne azalır.
11. Eğer kendine candan bağlı birisini arıyorsan, sözün kısıtı, kendinden daha candan birini bulamazsın

12. Daima iyilik yap ki kendin de iyilik bul.
13. Doğan ölür, ondan eser olarak söz kalır. Sözünü iyi söyle, ölümsüz olursun.
14. Elini uzatarak gökteki yıldızları tutsan ve başın göğe değse bile, sonunda sen yine yerdesin.
15. Ey asil insan! İnsanlığı elinden bırakma; insanlığa karşı daima insanlıkla muamele et.
16. İş adaletle yap, buna gayret et; hiçbir zaman zulüm etme; Allah'a kulluk et ve O'nun kapisına yüz sür.
17. Hangi iş olursa olsun, sen onu tatlı dille karşıla; her işte tatlı dil kullanırsan saadet sana bağlanır.
18. Hiçbir işte acele etme, sabırlı ol, kendini tut; sabırlı insanlar arzularına erişirler.
19. Diline ve gözüne sahip ol, boğazına dikkat et; az ye fakat helal ye.
20. Hangi işe girersen, önce sonunu düşün; sonu düşünülmeyen işler, insana zarar getirir.
21. Başkasının zararını isteme, kendin de zarar verme; hep iyilik yap, kendi heva ve heveslerine hâkim ol.
22. Bak, doğan ölür; ondan, eser olarak, söz kalır; sözünü iyi söyle! Ölümsüz olursun.
23. İnsanın bunca zahmet çekmesi hep boğazı ve sırtı içindir; mal toplar, yiyemez; öldükten sonra da vebali altında, kalır.
24. Ey nimet sahibi olan kimse, şükret. Şükredenin Tanrı nimetini artırır.
25. İnsan nadir değil, insanlık nadirdir. İnsan az değil, doğruluk azdır.
26. İnsanın bunca zahmet çekmesi hep boğazı ve sırtı içindir. Mal toplar, yiyemez; öldükten sonra da vebali altında kalır.

27. Çok mal aç gözlüyü doyurmaz. Ecel gelince pişman olur, fakat artık işini yoluna koyamaz.

28. Akıl bir meşaledir. Kör için göz, ölü vücut için can, dilsiz için sözdür.

29. Kötülük edersen, kötülüğün karşılığı pişmanlıktır. Elinden gelirse, kötülüğün inadına iyilik yap.

30. Çok dinle fakat az konuş. Sözü akıl ile söyle ve bilgi ile süsle.

31. Fenalık cahillikten doğar, hastalıklar kötülükler hep aynı noksanlıktan ileri gelir. Fakat tedavi ile hastalara şifa verilebilir; terbiye ile kötüler iyi edilebilir; okumak yoluyla da bilgisizlere bilgi verilmiş olur.

32. Gönlünü ve dilini doğru tut!

33. Gurur faydasızdır, o insanları kendinden soğutur. Alçak gönüllülük ise insanı yükseltir.

34. Halka faydalı ol, onlara zarar verme!

35. Her mahlûk kendi nasibini alır. Yürüyenler yiyeceklerini ve uçanlar da yemlerini bulurlar.

36. Her sözü söz diye ağzından çıkarma. Lüzumlu olan sözü düşünerek ve ihtiyatla söyle.

37. Her bakımdan tam zengin olmak istersen, kanaatkâr ol. Böylece kendi nasibini elde etmiş olursun.

38. Huzur istersen zahmet ile birlikte gelir. Sevinç istersen kaygı ile birlikte bulunur.

39. İşe acele ile girme, sabır ve yavaş davranarak hareket et. Acele yapılmış olan işler yarın pişmanlık getirir.

40. İnen yükselir, yükselen iner, parlayan söner ve yükselen durur.

41. İnsan, binlerce yaşasa, arzu ettiği şeylere kavuşsa bile, yine dileği bitmez.

42. İnsanı dil kıymetlendirir ve insan onunla saadet bulur. İnsanı dil kıymetten düşürür ve insanın dili yüzünden başı gider.

43. İnsanların seçkini insanlığa faydalı olan insandır. Halk nazarında muteber kimse, merhametli olan insandır.

44. İyi hareket et, kötülerin zararlarını ortadan kaldır!

45. Kara toprak altındaki altın, taştan farksızdır. Oradan çıkınca, beylerin başında tuğ tokası olur.

46. Kimin sana biraz emeği geçerse, sen ona karşılık daha fazlasını yapmalısın.

47. Menfaat sandalyeye benzer; başında taşırsan seni küçültür, ayağının altına alırsan seni yükseltir.

48. Öfke ve gazapla işe yaklaşma; eğer yaklaşırsan, ömrü heder edersin.

49. Söz ağızda iken sahibinin esiridir, ağızdan çıktıktan sonra sahibi onun esiridir.

50. Yalnız kendi menfaatini gözeten dosta gönül bağlama. Fayda görmezse, sana düşman olur, ondan vazgeç!

Yaşanan herşeyin bir sebebi vardır!

Yaşanan her şeyin bir sebebi vardır!" diyor dünyaca ünlü edebiyatçı Gabriel Garcia Marquez ve yaşam için çok önemli saptamalarını paylaşıyor:

1. Seni sen olduğun için değil, seninle birlikte olduğumda ben olduğum için seviyorum.
2. Hiç kimse gözyaşlarını hak etmez, onlara layık olan kişi ise seni ağlatmaz.
3. Sen istediğinde sana âşık olmaması, sana âşık olmadığı anlamına gelmez.
4. Gerçek arkadaş, elini tutan, kalbine dokunandır.
5. Birisine yabancılaşmanın en kötü biçimi yanında oturuyor olup ona hiç bir zaman ulaşamayacağını bilmektir.
6. Hiç bir zaman gülümsemekten vazgeçme, üzgün olduğunda bile! Gülümsemene kimin, ne zaman âşık olacağını bilemezsin.
7. Tüm dünya için sadece bir kişi olabilirsin fakat bazıları için sen bir dünyasın.
8. Zamanı onu seninle birlikte geçirmeye hazır olmayan biriyle geçirme.
9. Belki de Allah uygun kişiyi tanımandan önce yanlış kişilerle tanışma-

nı, onu tanıdığında minnettar olman için istedi.

10. "Bitti" diye üzölme, "Yaşandı" diye sevin.

11. Her zaman seni üzecek birileri olacaktır, yapman gereken insanlara güvenmeye devam etmek, kime iki defa güveneceğine daha fazla dikkat etmektir.

12. Birini daha iyi tanımadan ve bu kişinin senin kim olduğunu bilmesinden önce kendini daha iyi bir kişiye dönüştür ve kim olduğunu bilerek kendine güven.

13. Kendini çok zorlama, en güzel şeyler onları en az beklediğinde olur.

"YAŞANAN HER ŞEYİN BİR SEBEBİ VARDIR!"

60 yaşında öğrenci

90 yaşında rektör

El-Ezher Üniversitesi'nin kapısına, Zekeriya El-Ensdrî adında 60 yaşında bir ihtiyar geldi ve "Burayı kim yönetiyor?" diye sordu.

Bekçi: "Rektör!" dedi.

İhtiyar: "Ben rektör olmak istiyorum, bana bunun yolunu anlatır mısın?" deyince bekçi alaylı bir tavırla ona eğitim durumunu sordu, ihtiyar ilköğretim mezunu olduğunu söyleyince bekçi güldü ve "Amca! Rektör olabilmek için önce ortaokul, sonra lise ve ardından üniversite okuyacaksın; daha sonra doktora yapıp doçent ve profesör olacaksın; fakat senin yaştan 60'a dayanmış bunları başarabilmem mümkün değil!" dedi.

İhtiyar yine de ümidini yitirmedi, yalvara yakara idare amiriyle görüşme izni aldı ve sonuçta hizmetçi olarak üniversitede göreve başladı. Çalışırken bir taraftan ortaokulu ve liseyi dışarıdan bitirdi. Sınavlara girip kendi üniversitesinde okumaya hak kazandı. Bu arada büyük kültür hizmetlerinde bulunup, sosyal faaliyetlere ve çalışmalara öncülük ediyordu. Üniversiteyi bitirdikten sonra yüksek lisansını, doçentliğini tamamlayıp 90 yaşında profesör oldu. Üniversite heyeti büyük başarı ve çalışmalarından duydukları memnuniyetten dolayı bu 90'lık ihtiyarı üniversiteye rektör seçtiler. Birkaç sene görevini titizlikle yaptıktan ve binlerce talebe yetiştirdikten sonra 90 yaşındaki rektör görevinden ayrıldı. Yaşama azmi ve başarıya aşkıyla dolu hayatı 120 yaşında noktalandı...

İnsanları anlamaya çalışın!

Psikologlar Dermiş ki:

Eğer bir insan çok fazla hatta saçma sapan şeylere bile gülüyorsa, içten içe büyük yalnızlık çekiyordur...

Eğer bir insan çok fazla uyuyorsa, büyük ihtimalle üzgündür, hüzünlüdür.

Eğer bir insan az konuşuyorsa konuştuğunda ise hızlı konuşuyorsa sır saklayacak birisidir ona güvenebilirsiniz.

Eğer bir insan ağlayamıyorsa, o halde çok zayıf bir kişiliği vardır.

Eğer bir insan anormal bir şekilde yemek yiyorsa, büyük ihtimalle çok gergin ve stresli bir haldedir.

Eğer birisi ufak şeyler için bile ağlıyorsa, ya çok yumuşak kalplidir ya da masum olmasına rağmen suçlanıyordur.

Eğer bir insan her şeye çok çabuk sinirleniyorsa, o halde sevgiye ihtiyacı vardır.

Lütfen insanları anlamaya çalışın...

İlim hatrına

Peygamber (a.s)'nin methine mazhar olmuş büyük hükümdar Fatih Sultan Mehmet Han Hazretleri hocası Akşemseddin ile bir gece yaptırdığı medreseyi teftiş için hareket etmişler. Daha medreseye girmeden dışarıdan bütün odaların kandillerinin yanmakta olduğunu görmüşler.

Akşemseddin Hazretleri talebesi Fatih'e buyurmuş ki;

“Hünkârım! Bu kadar talebeyi bakıp besliyorsunuz, fakat zannımca bunların belki biri ancak bu fedakârlığınıza layıktır ve umduğunuz neticeyi hâsıl eder.”

Fatih sormuş:

“Efendi hazretleri! Yüz talebeden biri beklediğimiz derecede ilim elde edip bu ümmete faydalı olabilir mi?”

Cevap:

“Ehh! Herhalde yüz kişide bir kişi ümit ettiğimiz seviyede ilim elde eder, diye düşünüyorum.” şeklinde olunca Fatih şu karşılığı vermiş:

“Öyleyse Efendi hazretleri, yüz kişide bir kişinin matluba muvafık derecede yetişmesi ihtimal dâhilindeyse o bir kişinin hatırı için geri kalan doksan dokuzunu beslemeye razıyım! Zira onun içlerinden hangisi olacağını şu anda kestirmemiz mümkün değildir!”

Padişahın işi ne?

Murat Sultan Murat Han'da o gün bir farklılık vardır, telaşlı görünüyordur. Sanki bir şeyler söylemek ister sonra vazgeçer. Neşeli deseniz değil, üzüntülü deseniz hiç değil!

Vezir-i Azam Siyavuş Paşa sorar;

- Hayrola sultanım canınızı sıkan bir şey mi var?
- Akşam garip bir rüya gördüm.
- Hayırdır inşallah!
- Hayır mı şer mi öğreneceğiz. Hazırlan dışarı çıkıyoruz.

Ve ikisi molla kılığında çıkarlar yola. Görünen o ki padişah hâlâ gördüğü rüyanın tesirindeydi ve Paşa'da gideceği yeri iyi biliyordu. Hızlı ve kararlı adımlarla Beyazıt'a çıkarlar, dönerler Vefa'ya, Zeyrekten aşağılara sallanırlar. Unkapanı civarında soluklanırlar. Etrafına daha bir dikkatle bakınırlarken tam o sırada yerde yatan bir ceset gözlerine batar.

Ahali ile aralarında şöyle konuşma geçer;

- Kimdir bu?
- Aman hocam hiç bulaşma, ayyaşın biri işte!
- Nereden biliyorsunuz?
- Müsaade et de bilelim yani. Kırk yıllık komşumuz Bir başkası tafsila-ta girer. Aslında iyi sanatkârdır. Araplar çarşısında çalışır. Nalının hasını

yapar. Ancak kazandıklarını içkiye, fuhuşa harcar. Hem şişe şişe şarap taşır evine hem de nerede namılı, mimli kadın varsa takar peşine. Hele yaşlının biri çok öfkeli; isterseniz komşulara sorun der, sorun bakalım onu cemaatte bir gören olmuş mu? Mahalleli döner ardını gider. Bizim tebdil-i kıyafet mollalar kalır ortada.

Tam vezir de toparlanıyordur ki padişah sorar;

- Nereye?
- Bilmem bu adamdan uzak durmayı yeğlersiniz sanırım.
- Millet bu, çeker gider. Kimseye bir şey diyemem. Ama biz gidemeyiz, şöyle veya böyle tebaamızdır. Defini tamamlamak gerek.
- İyi ya, saraydan bir kaç hoca yollar kurtuluruz vebalden.
- Olmaz rüyadaki hikmeti çözemedik daha.
- Peki, ne yapmamı emir buyurursunuz?
- Mollalığa devam. Naaşı kaldırmalıyız en azından!
- Yapmayın sultanım, bunun yıkanması var. Tekfini, telkini...
- Merak etme ben beceririm ama önce bir gasilhane bulmalıyız.
- Şurada bir mahalle mescidi var ama...
- Olmaz vefat eden sen olsaydın nereden kalkmak isterdin?
- Ne bileyim, Ayasofya'dan Süleymaniye'den, en azından Fatih caminden.
- Ayasofya ile Süleymaniye'de devlet erkânı çoktur. Tanınmak istemem. Ama Fatih Camiini iyi dedin. Hadi yüklenelim.

Ve gelirler camiye. Vezir sağa sola koşturur kefen, tabut bulur. Padişah bakır kazanları vurur ocağa. Usulü erkânınca bir güzel yıkarlar ki naaş ayan beyan güzelleşir sanki. Bir nurdur aydınlanır alnında. Yüzü şakilere benzemez. Meçhul nalıncıyı kefenler, tabutlar musalla taşına koyarlar. Ama namaz vaktine hayli vardır. Bir ara vezir sıkıntılı sıkıntılı

yaklaşır.

- "Sultanım!" der, "Yanlış yapıyoruz galiba! Heyecana kapıldık sorup soruşturmadan buraya getirdik cenazeyi. Kim bilir belki hanımı, yetimle-ri vardır."

- Doğru öyle ya, neyse, sen başını bekle, ben mahalleyi dolanıp gele-yim.

Padişah garip maceranın başladığı noktaya koşar. Sorar soruşturur, nalıncının evini bulur. Kapıyı yaşlı bir kadın aralar. Hadiseyi metanetle dinler. Sanki bu vefatı bekler gibidir.

Hakkını helal et evladım der. Belli ki çok yorulmuşsun. Sonra eşiğe çöküp ellerini şakaklarına dayar. "Biliyor musun oğlum?" diye dertli dertli söylenir; bizim efendi bir âlemde vesselam. Akşamlara kadar nalın yapar ama birinin elinde şarap şişesi görmesin, elindekini avucundakini verir satın alırdı. Sonra getirip dökerdi helâya.

Sonra malum kadınların ücretlerini öder eve getirirdi. Ben sizin zamanınızı satın aldım mı diye sorar, onlar da aldın derlerdi. Öyleyse şimdi dinlenmeniz gerek dedikten sonra çeker gider, ben menkıbeler anlatır-dım onlara. Mızraklı ilmihal, Huccetül İslam okurdum.

- Bak sen! Millet ne sanıyor hâlbuki!

- Milletin ne sandığı umurunda değildi. Hoş, o hep uzak mescitlere giderdi. Öyle bir imamın arkasında durmalı ki derdi, tekbir alırken Kâbe'yi görmeli.

- Öyle imam kaç tane kaldı şimdi?

- İşte bu yüzden Nişancı'ya, Sofular'a uzanırdı ya. Hatta bir gün, bak efendi dedim, sen böyle böyle yapıyorsun ama komşular kötü belleyecek. İnan cenazen kalacak ortada.

- Doğru öyle ya!

- Kimseye zahmetim olmasın, diye mezarını kendi kazdı bahçeye. Ama

ben üsteledim iş mezarla bitiyor mu dedim. Seni kim yıkasın, kim kaldırsın?

- Peki, o ne dedi?

- Önce uzun uzun güldü, sonra Allah büyüktür hatun dedi. Hem padişahın işi ne?

Allah-ü Teâlâ'nın öyle kulları vardır ki, halk onları bilmez. Hoş bazen kendileri de makamlarının farkında değillerdir. Hulus-u kalb ile boyun bükerek Ümmet-i Muhammed'e, Halife-i Müslimine dua ederler. Samimi niyazları ile zırh olurlar sultana. Bir seher vakti gözyaşı ile yapılan dua, binlerce topun yapamadığını yapar. Kralları yıkar, kaleleri paralar.

İşte nalıncı baba o adsız şânsız Allah dostlarından biridir. Asıl adı Muhammed Mimi Efendidir. Bergamalıdır. 1592 yılında vefat etti. Cenaze hizmetlerini bizzat padişah gördü ve mübareği evinin bahçesine defnetti. Padişah kabri üzerine bir kubbe, içine bir çeşme koydurdu. Dahası bir tekke ile yaşattı adını. Türbesi Unkapanı'nda, Cibali Tütün Fabrikası'nın arkasında, Harabzade Camii karşısındadır.

Hatay Cumhuriyeti ile ilgili ilginç bir olay

Milli mücadele sona ermiş, Lozan anlaşması yapılmış ancak Türkiye'nin istediği şekilde çözümlenemeyen bazı konular mevcuttur.

Kerkük - Musul Meselesi, Boğazlar Meselesi ve Hatay Meselesi.

Kerkük - Musul Meselesi, Şeyh Sait İsyanı'nın memleketi düşürdüğü zor durum nedeniyle İngiliz hükümetinden bir miktar toplu tazminat alınarak Irak Devleti'ne terk edilmek suretiyle aleyhimize sonuçlanmıştır.

Boğazlar meselesi 1936 yılında imzalanan Montrö sözleşmesiyle çözümlenmiş ve Türkiye'nin boğazlardaki hâkimiyeti uluslararası alanda tescil edilmiş, hukuki bir zafer kazanılmıştır.

Hatay meselesinde ise gelişmeler umut verici noktadadır. Yapılan plebisit (halk oylaması) neticesinde Hatay Türkleri bağımsız bir devlet olma yönünde karar vermiştir.

İlginç olan husus ise Hatay Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Tayfur SÖKMEN halen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşdır. Atatürk'ün yakın arkadaşları Nuri CONKER, Kılıç ALİ, Salih BOZOK ve Şükrü SARAÇOĞLU bu konuyla ilgili olarak ATATÜRK'e "Paşam Tayfur SÖKMEN bey hem Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, hem de Hatay Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı. Bu bizim için diplomatik bir soruna yol açabilir. Bir şeyler yapsanız" derler. ATATÜRK'ün cevabı çok ilginçtir: "Arkadaşlar, Tayfur SÖKMEN bey bağımsız bir devletin cumhurbaşkanıdır. Ona ne siz karışabilirsiniz ne de

ben karşıabilirim. Bu daha büyük bir diplomatik sorun olur."

Not: Hatay Cumhuriyetinin bayrağı Türkiye Cumhuriyeti bayrağının hemen hemen aynısıdır. Tek fark yıldızın ortası kırmızı renktedir. Bu bayrağı da bizzat Atatürk izmiştir. Daha sonra Hatay Cumhuriyeti Meclisi Türkiye Cumhuriyeti'ne iltihak kararı aldığında gnderdeki bayrak indirilmiş, ortasına küçük bir beyaz bez parçası iğnelenerek tekrar göndere çekilmiştir. Bu bayrak halen Anıtkabir müzesinde sergilenmektedir.

Özgürlüğün hikayesi

Küçük kızın babası İspanya'nın en ağır siyasi cezalarının verildiği bir hapishanede mahkûmdu. Fırsat bulduğu her hafta sonu babasını ziyaret için annesiyle birlikte hapishaneye giderdi.

Yine bir ziyarete giderken babası için çizdiği resmi yanında götürdü ancak hapishane kurallarına göre özgürlüğü çağrıştıran her türlü şeyin mahkûmlara verilmesi yasaktı.

Bu sebeple kâğıda çizdiği kuş resmini kabul etmemişler ve oracıkta yırtmışlardı...

Çok üzülmüştü küçük kız. Babasına söyledi bunu, o da:

- Üzülme kızım, yine çizersin; bu sefer çizdiklerine dikkat edersin olur mu? dedi.

Küçük kız diğer ziyaretinde babasına yeni bir resim çizip götürdü. Bu sefer kuş yerine bir ağaç ve üzerine siyah minik benekler çizmişti.

Babası keyifle resme baktı ve sordu:

- Hımm! Ne güzel bir ağaç bu! Üzerindeki benekler ne? Portakal mı?

Küçük kız babasına eğilerek, sessizce şöyle dedi:

- Hşşşşt! O benekler ağacın içinde saklanan kuşların gözleri...

Çöp kamyonu kanunu

Kadın taksiye binmiş ve hava alanına gitmek istediğini söylemişti. Sağ şeritte yol alırken siyah bir araba park ettiği yerden aniden yola, önlerine çıktı. Şoförü çarpmamak için sert şekilde frene bastı. Taksi kaydı, ama diğer arabaya çarpmaktan kıl payı farkla kurtuldu. Siyah arabanın sürücüsü camdan başını çıkarıp bağırmaya ve küfretmeye başladı.

Taksi şoförü ise gayet sakin ona gülümsedi ve içten bir şekilde el salladı. Kadın bütün bu olanları şokunu yaşarken, taksi şoförünün tavrına daha da şaşırmıştı

Sordu:

- Neden böyle davrandınız? Adam neredeyse arabanızı mahvedip ikimizi de hastanelik edecekti.

Taksi şoförü gülümsemeye devam ederek:

- Çöp Kamyonu Kanunu, dedi.

Kadın:

- Çöp Kamyonu Kanunu mu? diye sordu, anlamamıştı.

Şoför açıkladı:

- Pek çok insan, çöp kamyonu gibidir. Her tarafta içleri çöp dolu olarak dolaşıyorlar; kızgınlığı, öfkeyi ve hayal kırıklığını biriktiriyorlar. Ancak doldukça çöpleri bırakacak bir yere ihtiyaç duyuyorlar. Bu bazen ben,

bazen de siz olabilirsiniz. Kişisel almayın. Sadece gülümseyin, onlar için iyi şeyler temenni edin ve yolunuza devam edin. Onların çöpünü alıp işyerinize, evinize veya sokaktaki diğer insanlara dağıtmayın. Başarılı insanlar, çöp kamyonlarının günlerini mahvetmesine ve ellerine geçirmesine izin vermezler.

Hayat sabahları pişmanlıklarla uyanmak için çok kısa, dolayısıyla "Size iyi davranan insanları sevin, iyi davranmayanlar için iyi temennilerde bulunun!"

Korkma

Alaska Rebecca, Alaska'nın vahşi topraklarında jeolojik araştırma yapan bir şirkete girmek için en büyük şansının, iki motorlu bir uçağı uçurmak için özel uçuş lisansı almak olduğuna karar vermişti, Birkaç gün sonra Rebecca, olabilecek en kötü durumlarda soğukkanlılığı ve sorunlarla başa çıkma tarzıyla bölgede büyük saygı gören yaşlı ve bilgili bir eski pilottan ders almaya başladı.

Rebecca'nın olağanüstü başarı gösterdiği zorunlu yer derslerinin ardından, havadaki dördüncü dersi esnasında, uçuş öğretmeni onun kasıtlı bir tehdit olarak düşündüğü bir şey yaptı; ellerini kumandadan çekti ve uçuş kontrolünü Rebecca'ya bıraktı, işte oradaydı! Tıpkı hayal ettiği gibi, ikinci pilot Koltuğu'nda oturup kumandayı sıkıca tutarken, Rebecca, bulutların üzerindeymiş gibi hissediyordu, ta ki onu bu rüyadan uyandıracak gerçeğin farkına varıncaya dek! Rebecca, gözlerinin önündeki şeyden kurtulmak için başını sallamaya çalıştı, ön camdan baktığında, uzaktaki bir şeyin, kendisinin ne yapacağına karar verme hızından daha büyük bir hızla, ona doğru yaklaştığını görebiliyordu.

Uçağın yörüngesinde nereden çıktığı belli olmayan, tepesi karlı bir dağ belirdi, Rebecca, dağın azametini odaklanmış, buzlu ve dik kayalar önünde belirirken, kendisini kumanda başında donakalmış bulmuştu.

Rebecca, doğrudan o dik kayalara doğru uçuyordu! Kalbine derin bir soğukluk geldi. Bütün bunlar olurken, yaşlı ve deneyimli uçuş öğretmeni Rebecca'yı yakından izliyor, tepkilerini inceliyordu, elbette Rebecca, bunun farkında değildi; ancak uçuş öğretmeni kumandayı Rebecca'ya

deneme amaçlı vermişti ve uçuş öğretmeni, bekleyebileceği son ana kadar bekledi; Rebecca korkunun neden olduğu bilinçsizlikten kurtulduğunda, uçuş öğretmeni kumandayı yeniden almak üzereydi... Rebecca, bakışlarını dağdan uçuş öğretmenine çevirdi.

Ardından Rebecca kendisini bile ürküten titrek ve korkak bir sesle, o ana özgün gergin sessizliği bozdu Rebecca: "Efendim!" dedi, "Lütfen kumandayı alın. Korkarım çarpmak üzereyiz!" Uçuş öğretmenin verdiği yanıt onu şaşırttı Uçuş öğretmeni sessizce: "Hayır!" dedi, "Kumandayı almam doğru olmaz, ne de olsa bu senin uçuşun."

Rebecca için sağlıklı nefes almak giderek güçleşiyordu; sanki önlerindeki büyük beyaz dağın üzerinde duruyor ve oksijen yetersizliği yaşıyordu. Rebecca sesini kontrol etmeye çalışarak, uçuş öğretmenine doğru döndü ve bir soru daha sormayı başardı: "O zaman ne yapmalıyım? Lütfen bana ne yapmam gerektiğini söyleyin!"

Rebecca, uçuş öğretmenin yüzüne baktığında hiçbir endişe ifadesi göremedi ve çok şaşırdı. Uçuş öğretmenin soğukkanlı tavrı, Rebecca'nın sakinleşmesine yardımcı olmuştu. Rebecca derin bir nefes aldı ve yaşamının bağlı olduğu kumanda kolunu adeta boşan ellerini gevşetti. Hemen ardından uçuş öğretmeni, Rebecca'ya iki kelimelik bir komut verdi. Artık Rebecca her şeyin yoluna gireceğini biliyordu. Uçuş öğretmeni yalnızca şunları söylemişti:

"Yüksekliğini değiştir."

Rebecca'nın zihni, bu konuda "Elbette!" diye yanıt verdi ve göz açıp kapayıncaya kadar Rebecca'nın elleri kumandayı kuvvetli bir biçimde geriye çekti, uçak yükseldi ve birkaç saniye içerisinde buzlu tepeleri geride bıraktı. Yaptıkları sonucunda kurtulan Rebecca, koltuğunda dururken aynı anda iki şeyin şaşkınlığını yaşıyordu: Kumandanın ellerinde olduğunu nasıl unutmuştu ve en az bunun kadar önemlisi, neden bunu kendi başına anımsayamamıştı? Rebecca, beş bin metre yükseklikte uçarken günün dersini asla unutmamak için sessiz bir iç çekti: "Rebecca kendi yüksekliğini seçebilirdi."

*S*ürgün ülkeden başkentler başkentine

Senin kalbinden sürgün oldum ilkin,
Bütün sürgünlüklerim bir bakıma bu sürgünün bir süreği.
Bütün törenlerin şölenlerin ayinlerin dışında,
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim.
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Uzatma dünya sürgünümü benim!
Güneşi bahardan koparıp,
Aşkın bu en onulmazından koparıp,
Bir tuz bulutu gibi
Savuran yüreğime.
Ah uzatma dünya sürgünümü benim!
Nice yorulduğum ayakkabılarımdan değil;
Ayaklarımdan belli.
Lambalar eğri,
Aynalar akrep meleği...
Zaman çarpılmış atın son hayali...
Ev miras değil mirasın hayaleti.
Ey gönlümün doğurduğu,
Büyüttüğü emzirdiği,
Kuş tüyünden,
Ve kuş sütünden,
Geceler ve gündüzlerde,
İnsanlığa anıt gibi yükselttiği;

Sevgili!
En sevgili,
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Bütün şiirlerde söylediğim sensin
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin!
Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım Salome'nin Belkis'in.
Boşunaydı saklamaya çalışmam öylesine aşikârsın sen bellisin.
Kuşlar uçar senin gönlünü taklit için,
Ellerinden devşirir bahar çiçeklerini,
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini,
Ey gönüllerin en yumuşağı en derini...

Sevgili!
En sevgili,
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Yıllar geçti sapan ölümsüz iz bıraktı toprakta,
Yıldızlara uzanıp hep seni sordum gece yarılarında,
Çatı katlarında bodrum katlarında,
Gölgelendi gecemi aydınlatan eşsiz lamba...
Hep Kanlıca'da, Emirgân'da,
Kandilli'nin kurşunî şafaklarında,
Seninle söyleyip durdum bir ömrün baharında yazında,
Şimdi onun birdenbire gelen sonbaharında,
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim,

Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Ey çağdaş Kudüs (Meryem)!
Ey sırrını gönlünde taşıyan Mısır (Züleyha)!
Ey ipeklere yumuşaklık bağışlayan merhametin kalbi!

Sevgili,
En sevgili!
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Dağların yıkılışını gördüm bir Venüs bardağında,
Köle gibi satıldım pazarlar pazarında,
Güneşin sarardığını gördüm Konstantin duvarında,
Senin hayallerinle yandım düşlerin civarında,
Gölgendi yansıyıp duran bengisu pınarında,
Ölüm düşüncesinin beni sardığı şu anda,
Verilmemiş hesapların korkusuyla,
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim.
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da

Sevgili,
En sevgili!
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Ülkedeki kuşlardan ne haber vardır?
Mezarlardan bile yükselen bir bahar vardır.
Aşk cellâdından ne çıkar mademki yâr vardır?

Yoktan da vardan da öte bir Var vardır.
Hep suç bende değil beni yakıp yıkan bir nazar vardır.
O şarkıya özenip söylenecek mısralar vardır.
Sakin kader deme kaderin üstünde bir kader vardır.
Ne yapsalar boş göklerden gelen bir karar vardır.
Gün batsa ne olur geceyi onaran bir mimar vardır.
Yanmışsam külümden yapılan bir hisar vardır.
Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır.
Sırların sırrına ermek için sende anahtar vardır.
Göğsünde sürgününü geri çağıran bir damar vardır.
Senden umut kesmem kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır.

Sevgili,
En sevgili!
Ey sevgili!

Sezai Karakoç

Unutulmaz ders

Fatih Sultan Mehmet Han, çocukken çok yaramaz bir öğrenciydi. Ders esnasında yaptığı şımarıklıklarla Hocası Akşemseddin'i çileden çıkarırdı. Hocası kendisine kızdığı zaman hemen "Ben Padişahın oğluyum bana bir şey yapamazsın" deyip tehdit ediyordu. Padişaha şikâyet etmeyi edepsizlik sayan Akşemseddin, durumu II. Murat'a anlatamıyordu. Ancak gün geldi artık küçük Mehmet'in yaptığı yaramazlıklar çekilmez hale geldi.

Bunun üzerine destur dileyip II. Murat'ın huzuruna çıktı. "Padişahım size bir hususu arz edeceğim ancak hayâ ediyorum" deyince II. Murat "Buyur çekinmeden anlatabilirsin" dedi. Bu söz Akşemseddin'i rahatlatmış ve başladı olayı anlatmaya. Padişahım oğlunuz, ciğerpareniz Mehmet çok yaramaz, onun yaramazlıkları yüzünden ders işleyemiyorum, kendisine kızdığım zamanda hemen sizinle beni tehdit ediyor deyince II. Murat Akşemseddin'in yanına gelerek kulağına bir şeyler fısıldar. II. Murat'ın kulağına söylediği sözleri duyan Akşemseddin çok şaşırır. Bu ne plandı, mümkün değildi bu planı uygulamak.

Akşemseddin plan konusundaki rahatsızlığını padişaha iletirse de Padişah onu dinlemedi ve bu iş olacak dedi. Ertesi gün yine derste Mehmet yaramazlık yapıyordu. Akşemseddin'in uyarısına aynı tehdit cevabını verdiği sırada padişah ansızın kapıyı açıp içeri girdi. Bu olay karşısında Akşemseddin hiddetlenerek padişaha bağırdı ve bir tokat atarak, bu şekilde sınıfa giremeyeceğini izin istemesi gerektiğini söyleyerek

derhal! dışarı çıkmasını istedi. Padişah mahcup bir şekilde boynunu bükerek özür diledi ve dışarı ıktı.

Olaylar karşısında Fatih Sultan Mehmet'in nutku tutulmuş ne yapacağını şaşırmıştı. Güvendiği babası tokat yemişti. Fatih Sultan Mehmet allak bullak olmuştu. Az sonra kapı vuruldu ve Padişah mahcup bir şekilde içeri özür dileyerek girdi. Plan muhteşem bir şekilde işlemişti. O günden sonra Fatih Sultan Mehmet asla yaramazlık yapmadı. Çünkü güvendiği dağlara kar yağmıştı.

Eğitimin ne olduğunu II. Murat kadar olmasa da; en azından kendi çocuğunu yanlış yollara sürüklemeyecek kadar idrak etmiş anne ve babalara ihtiyaç var. Unutmayalım! Çocuklar şımarık doğmaz; diplomalı, maaşlı ama eğitimsiz ebeveynler tarafından şımartılır...

Sütçü

Bir tarihte, sütçülük yaparak zengin olmuş bir adam, gemiyle seyahat ediyormuş... Yanındaki kesede, biriktirdiği altınlar varmış... Güvertede, sakın bir köşe bulmuş ve altınlarını şöyle bir daha saymış ve onların varlığı ile gönlünce sevinmiş...

Tam da böylesine bir varlık sevinciyle mayışmışken, geminin kadrolu maymunu, tünediği direktan atlamış ve adamın altın kesesini kaptığı gibi, tekrar direğin tepesine tırmanmış...

Adam çılgılığı basmış. İnsanlar toplanmış. Gemi görevlileri maymuna olmadık şeyler yapmış ama nafile. Birileri direğe tırmanmak istemiş Fakat maymun altın kesesini denize doğru sallamaya başlamış. Aman! Keseyi denize atmasın diyerek ondan vazgeçmişler. Maymuna en çok sevdiği yiyecekleri göstermişler, şaklabanlıklar yapmışlar nafile...

Bütün yolcuların gözü maymunda, merakla beklemeye başlamışlar. Ancak sütçünün heyecanı dayanılır gibi değilmiş.

İşte, tam bu esnada herkesin meraklı bakışlarına karşı, maymun kesenin ağzını açmış ve bir altın çıkarıp denize atmış.

İkinci altını çıkartıp güverteye atmış. Sütçü altını hemen kapıvermiş ama gözünü yukarıdan ayırmıyormuş. Maymun üçüncü altını denize, dördüncüyü de güverteye atmış. Böylece devam etmiş. Bir denize, bir güverteye atmış. Böylece devam etmiş. Bir denize, bir güverteye...

Bu durumu görenler, "maymunu vuralım, altınları kurtaralım" demişler. Ancak sütçü bu teklife razı olmamış. Ve demiş ki: "madem ki, yarısını gemiye atacak, diğer yarısını kaybetmeye razıyım..." İnsanlar sütçünün kanaatkar tavrına bir anlam verememişler ve tabii sebebini sormuşlar.

Sütçü altınlarının yarısına razı olmasını şöyle açıklamış:

Bildiğiniz gibi, ben bu altınları süt satarak kazandım. Ancak sattığım sütlere, yarı yarıya su katıp satmıştım. Şimdi yapana değil, yaptırana bakıyorum da, yapılanı isabetli görüyorum. Sudan kazandığımı suya atıyor, süttten kazandığımı bana atıyor...

Evet, bizler çalışmalarımıza helalinden kazanmaya dikkat ediyor muyuz? Helal para insan yüzü güldürür. Yoksa haksız kazanılan para beklenmedik yere gider.

Asla pes etme

Darby adında bir adam bir altın madeni bulur. Biraz altın çıkarır. Ama daha derine gitmek için makinelere ihtiyaç duyar. Memleketine geri gidip, komşularından daha derin kazabilecek makineler için para toplar. Altın aramaya devam eder. Nitekim altın damarını bulur. Çıkardığı altınlarla borçlarını kapatır. Altın bittiğinde biraz daha kazar. Hiçbir şey bulamayınca pes eder. Tüm makineleri bir hurdacıya satarak memleketine geri döner.

Hurdacı, böylesine zengin bir maden yatağında altının sadece bir damarda olabileceğine inanmaz. Bir mühendisten araştırma yapmasını ister. Mühendis olumsuz sonuçlarla döner. Hurdacı başka bir mühendise araştırma yaptırır. Bu defaki mühendis olumlu sonuçlarla çıkagelir.

Hurdacı, harıl harıl işe koyulur. Sadece bir metre daha kazdığında ikinci altın damarına rastlar ve tabii ki milyarder olur.

Bunu duyan Darby, aklını neredeyse kaybedecek hale gelir. Bir sene kadar başını taştan taşa vurduktan sonra, bu olaydan bir ders çıkarmanın daha akıllıca olduğuna karar verir. Bu kez, çok farklı bir alanda yepyeni bir işe girer.

Darby, cesaretini kaybettiğini hissettiği her an, kendisine başarının sadece bir metre uzakta olduğunu hatırlatır.

Bu hatırlatmayla yine milyarder olmayı başarır.

Bazı arkadaşlarınız

Çok insanın hayal edemeyeceği kadar zengindi. Ülkenin en güzel şehirlerinin en güzide semtlerindeki dairelerinin sayısını bile bilmiyordu.

Ayrıca, iyi bir antika meraklısıydı. Elinde tuttuğu zengin koleksiyonun değeri de tahminleri zorluyordu. Çiftlikleri ve arabaları da vardı tabii. İşlettiği mağazalarda binlerce insan çalışıyordu.

Herkes, 'Keşke onun yerinde ben olsam!' diye düşünüyordu. Gelin görün ki o, bulunduğu yerden hiç memnun değildi. Her şeye sahip olduğu doğruydı. Ancak, içinde bir yerde derin bir boşluk, doyurulmaz bir açlıkla kıvranıyordu.

Kendisine "Baba!" diye sarılacak bir çocuğu yoktu.

Yıllardır eşiyle birlikte bu yalnızlığı, bu eksikliği içten içe hissetmişlerdi. Ama umutla dua etmeye, sabırla beklemeye devam ediyorlardı.

Eşi, aynı zamanda bir ressamdı. Kadın hayal ettiği bebekleri, çocukları büyük bir ustalıkla yağlı boya tablolara çiziyordu. Ancak resimleri hep kendine saklıyor, sergilemiyordu. Resmini yaptığı bebekleri, çocukları kendi çocukları gibi seviyordu. Haliyle, çocuklarını parayla bir başkasına satmak aklının ucundan geçmezdi.

Sonunda ihtiyarlık günleri gelip çattı. Artık çocuk sahibi olma hayalleri bitmişti. Fakat beklenmedik bir şey geldi başlarına. Ağır bir trafik kazası geçirdiler. Adam hafif yaralı olarak kurtuldu.

Ancak karısı ciddi bir beyin hasarı ile yoğun bakımda yattı aylarca. Adam karısının sağığı için servetinin önemli bir kısmını harcadı. Derken, doktorlar karısının kısmen iyileştiğini söylediler. Kadın eve döndü. Ama artık eskisi gibi değildi.

Adeta bir çocuk gibi yaşıyordu. Karısının gündelik işlerini yapabilmesi için bir bakıcı hanım çalışıyordu yanlarında. Kocasını savaşta kaybetmiş genç hanımı adam ve eşi evlatları gibi sevdiler. Eve biraz olsun çocuk cıvıltısı getiren iki küçük çocuğunu da torunları bildiler. Bu arada evin hanımı eskiden olduğu gibi resimler yapmaya çalıştı. Bekleneceğı gibi tabloları eskisi kadar başarılı değildi. Yine de Kadının eski günlerdeki gibi mutlu olmasına yardımcı oluyordu.

Yıllar hızla aktı. Kadın bir gün beyin sorunları nedeniyle öldü. Adam, bakıcı hanım ve iki yetimini değerli hediyelerle evlerine gönderdi. Çok geçmeden adam da kalp krizi geçirerek hayata veda etti.

Böylece hayalleri süsleyen o koca servet sahipsiz kaldı. İlk olarak paha biçilmez antikalar büyük bir müzayedede satışa sunuldu. İlk parça adamın eşinin beyin özörlüyken yaptığı bir tabloydu. Bir özörlünün umutlarını döktüğü, ruhunu ortaya koyduğu bu mütevazı tabloya kimse dönüp bakmadı bile. Herkes az sonra önlerine gelecek paha biçilmez antikaları bekliyordu. Satıcının 'Artıran var mı?' diye bağırışına salondan tek cevap gelmiyordu.

Müzayede salonundaki sessizliğı, müzayedeye ilk defa gelen bakıcı kadının sesi bozdu. Annesi gibi sevdiği bir kadının çocukları gibi sevdiği tablosuna müzayede salonunda pek alışık olunmayan bir teklifle müşteri oldu: 'Beş dolar!' diye bağırdı acemice, daha fazlası yoktu cebinde.

Umutla bir başkasının kendi teklifini artırmasını bekledi.

Sessizlik yine bozulmadı. Müzayede yöneticisinin 'Satıyorum. Satıyorum...Saaaaat...tım.' demesiyle tablo sadece 5 dolara kadının oldu.

Müzayede yöneticisi satılan tabloyu bir kenara koymak yerine çerçevenin Arka yüzünü herkesin görebileceği biçimde yukarı kaldırdı. Tablonun arkasında katlanmış küçük bir kağıt parçası vardı. Yine Herkesin gözleri önünde kâğıdı aldı ve açtı. Özenli bir el yazısıyla yazılmış notlara göz gezdirdikten sonra Kalabalığa döndü:

'Bayanlar ve baylar; müzayede bitmiştir!

Sonra kâğıt üzerindeki notu seslice okudu:

'Kim eşimin bu mütevazı emeğine değer vererek bu tabloyu satın almışsa, eşime verdiğim değerden çok daha azını hak eden servetim de onundur.'

Ailemizde birbirimiz için yaptığımız her işin ardında böyle bir not olmalı mı dersiniz? "Karımın benim için yaptığı her şey benim değer verdiklerimden çok daha değerlidir" gibi.

"Kocamın benim için yaptıkları onun sahip olduklarından çok daha paha biçilmezdir" gibi.

Ve çocuklarınızın bizim için sevgiyle yaptıkları, kendi ruhlarını taşıyıp da ortaya koydukları güzel şeylerin ardında yazılı bu notu okuyabiliyor muyuz? Dünya belki de bir açık artırma salonudur. Gördüğümüz her şeye birileri bir paha biçer. Sırf başkalarının biçtiği değerler üzerine yeni değerler eklemek için ömrümüzü bizim için en değerli olanları unutarak, hatta bazen kırarak tüketiyor olabiliriz... Sevimli bir çocuğun babası ve

annesi olmanın değeri borsalarda ölçülemiyor. Fedakâr ve sadık bir eşin bizim için yaptıklarını hiçbir insan kaynakları uzmanı hesaplayamıyor. Oysa hepsi antika... Kimsenin görmediği, kimsenin fark etmediği kadar özel ve güzel değerler...

'Müzayede' bitmeden birbirimize ziyadesiyle değer verelim. Olur mu? Sevgiyle kalın...

Bazı arkadaşlarınız zaaflarınızı öğrenmeye çalışır, bulur ve kullanır;
Bazı arkadaşlarınız da zevklerinizi tespit eder, onlara hitap etmeye uğraşır.

Bazı arkadaşlarınız zayıflıklarınızı görür basınıza vurur;
Bazı arkadaşlarınız da zayıflıklarınızı bilir, örtmeye çalışır.
Bazı arkadaşlarınız hazlarınızı kullanarak, sizden menfaat bekler;
Bazı arkadaşlarınız da hazlarınızı öğrenerek sizi memnun etmeye kalkışır.

Bazı arkadaşlarınız ayağınız taşla değdiğinde sizi terk eder;
Bazı arkadaşlarınız da ayağınıza diken batsa yüreğinden kan damlar.
Bazı arkadaşlarınız cebinize yakındır;
Bazı arkadaşlarınız da yüreğinize.
Bazı arkadaşlarınız sizi ortak olduğunuz her amaçta ikinci görmek ister;

Bazı arkadaşlarınız ise omuzlarına çıkarır, ikinciniz olmaktan şeref duyar.

Bazı arkadaşlarınız sıkıntınız sorunuz olmadığında yanınızdadır;
Bazı arkadaşlarınız sıkıntılarınızı paylaşmaya koşar.
Bazı arkadaşlarınızla sofrayı paylaşırsınız;
Bazı arkadaşlarınızla kavgayı.
Birinciler arkadaşdır, ikinciler ise dost...
Ve bilir misiniz, her zaman birincileri tercih eder, ikincileri aşağılarız.
Ve bilir misiniz, o yüzden hakiki dostluk yok denecek kadar az olur...

Çevre hakkında

Bir büro elemanının yılda 81 kilo yüksek vasıflı kâğıdı çöpe attığını, biliyor muydunuz?

Ülkemizde yılda yaklaşık bir milyon ton kâğıtla; gereksiz yazışma yapıldığını, biliyor muydunuz?

İnsanların birbirine gönderdiği kâğıtların %44'ünün okunmadığını ve bir insanın ömrünün 8 ayını gereksiz yazışma zarflarını açarak geçirdiğini, biliyor muydunuz?

1 kâğıdın 5 kez yeniden kullanılabileceğini, biliyor muydunuz?

70 kg atık kâğıdın 1 ağaç kurtardığını, biliyor muydunuz?

Atık kâğıdın ağaç yerine kullanılmasıyla,

%25-70 Enerji Tasarrufu

%60 Hava Kirliliğinde Azalma

%40 Su Kirliliğinde Azalma

%60 Su Tasarrufu

%40 Çöp Hacminde Azalma Sağlanabileceğini; Biliyor muydunuz?

Bir büyük kayın ağacının, 72 kişinin günlük oksijen ihtiyacını karşıladığını, biliyor muydunuz?

Bir cam şişenin doğada 4000 yıl, plastiğin 1000 yıl, bir teneke kutu-

nun 10-100 yıl, cikletin 5 yıl, sigara filtresinin 2 yıl süreyle yok olmadığını,
biliyor muydunuz?

İSRAF ETMEMEK KAZANMAKTIR!

UNUTMAYIN!!

BAŞKA DÜNYA YOK!!!

Amin nedir?

Âmin kelimesi, Kuran-ı Kerim'in hiçbir noktasında geçmemektedir. Fakat, Müslümanların hepsi her duadan sonra Âmin derler. Peki, Âmin kelimesi neden bu kadar önemlidir? Derseniz, bunun sırrı hadislerden gelmektedir.

Hz. Ebu Hureyye (R.A) anlatıyor; "İnsanlar Âmin demeyi terk ettiler. Halbuki Resulullah (S.A.V), namazda "gayri'l mağdubi aleyhim ve la'ddallin" deyince "Âmin" derdi, bunu ön saftakiler işitirdi, sonra mescit Âmin sesi ile dalgalanırdı.

Hz. Aişe (R.A) anlatıyor; "Yahudiler, sizi selamınız ve Âmin deyişiniz sebebi ile kıskandıkları kadar, bir başka şey için kıskanmamışlardır" diye buyurmuştur.

Dinlerdeki kullanılışları; Âmin kelimesi, İslamiyet'e Hz. Muhammed'in ölümünden 300 yıl sonra hadis kitapları ile girmiştir. Hristiyanlığa ise Yahudilikten geçmiştir. Âmin kelimesinin manası, "Olsun" demektir. İbranice'de ise su anlamına gelmektedir. Hristiyanlıkta "Amen" olarak kullanılmaktadır.

Âmin kelimesi, Kuranda hiç geçmediği halde Hz. Muhammed (S.A.V) kullandığı için biz Müslümanlar olarak kullanmaktayız. Tek tanrılı ve semavi dinlerin hepsinde Âmin kelimesi kullanılmaktadır. Pek çok dinde, tanrım dualarımı kabul et anlamına gelmektedir. Bir dua sonunda Âmin

deniliyorsa, "Allah'ın gerçekliliğini, mükemmeliyetini, güvenilirliğini kabul ediyorum, yerine getirilmesi istediğim dua ve taleplerin doğruluğunu tasdik ediyorum." demektir. İslam hadislerine göre, Hz. Muhammet (S.A.V) Fatiha süresini okurken sonuna geldiğinde, Cebrail görünerek ve Âmin demesi için ikaz etmiştir. Bu olaydan sonra Hz. Peygamber, Müslümanlara imam Âmin dediğinde sesli olarak Âmin deyinir demiştir.

Kasırğa ve kelebekler...

"şimetterlink"

Meteorolojide Şimetterlink teoremi vardır. Bu teoremin ortaya çıkışı ve hikâyesi şu şekildedir:

1900'lü yılların başlarında Avustralya'da büyük bir kasırğa çıkar. Bu kasırğa Avustralya'nın altını üstüne getirir. Çok büyük can ve mal kaybına yol açar.

Kasırğa belirli bir yörüngede yol alır. Avustralya üzerinde geçtikten sonra rotasını Çin ve Hindistan tarafına doğru ilerleyerek devam ettirir. Herkes paniğe kapılır zira Avustralya'ya büyük zarar veren bir kasırğanın Çin ve Hindistan'da ortaya çıkaracağı zarar çok daha büyük ve şiddetli olacaktır.

Bilim adamları ve devlet adamları bir araya gelmiş, fakat bu güçlü kasırgaya karşı koyacak bir çözüm yolu bulamamışlardı. Çaresizce başlarına gelecek felaketi beklemeye başladılar.

Kasırğa tüm şiddeti ile Çin ve Hindistan'a doğru yol alırken beklenmedik bir şekilde yörüngesini değiştirerek, Büyük Okyanus'a doğru yöneldi. Burada enerjisini tüketerek Okyanus içinde yok oldu.

Bilim adamları hayretler içinde, bu yörünge değiştirmesinin sebebini anlamaya çalıştılar. Yaptıkları araştırmalar sonucu, yılın o zamanında Avustralya'da topluca göç eden bir kelebek türü olduğunu belirlediler. Bu kelebekler topluca göç ettikleri için bunların kanat çırpmaları sonucu

ortaya çıkan hava akımı, mucizevi bir şekilde kasırganın yönünü değiştirmiş ve olası bir çok felaketin önüne geçmişti. Ufacık kelebeklerin böyle bir olaya sadece kanat çırpmalarıyla engel olmaları gerçekten ibret verici bir hadise idi.

Şu anda dünyada meydana gelen toplumsal felaketlerin, zulüm ve savaşların, ahlaki yozlaşma ve çöküntülerin akın akın üstümüze geldiğini göz önüne alırsak, tek başımıza bunlara karşı koymamız imkânsız gibi görünüyor.

Ama şunu unutmayın; Siz kasırgaların yönünü değiştirebilecek o kelebeğin ta kendisisiniz!

Tek yapmanız gereken Kanat Çırpma...

*J*yilerin sessizliği

-Son ırnak kuruduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde; beyaz adam paranın yenmeyen bir şey olduğunu anlayacak. (Kızılderili Atasözü)

-Özgürlük için gökyüzünü satın almanıza gerek yok. Ruhunuzu satmayın yeter! (Nelson Mandela)

-Beni kötülerin zulmü değil, iyilerin sessizliği korkutuyor. (Martin Luther KING)

Güneş parlıyor, hava güzel, ayakların dans etmek istiyor; ama yinede aklının bir kenarında dursun: Birileri şu an acı çekiyor. (Bob Marley)

“Dünyadaki açlık ve sefaletin nedeni yoksulları doyuramadığımızdan değil, zenginleri doyuramadığımızdandır...”

Öldürmeyeceksin

Semavi Kitapların Emri : “Öldürmeyeceksin!”

Hristiyan Avrupa, en sefil çıkarları için dünyanın bütün Mandarenlerini öldürdü ve öldürmeye hazır.

Goethe “Ya örs olacaksın, ya çekiç!” diyor.

Şarkta ise Sadî'den Gandi'ye kadar aksi kanaatte: “Yemin ederim ki, dünyanın bütün toprakları bir tek insanın kanını akıtmaya değer.”

Kim haklı?

Cemil MERİÇ “Bu Ülke” kitabından...

Simurg Kim?

Rivayet olunur ki, kuşların hükümdarı olan Simurg Anka, bilgi ağacının dallarında yaşar ve her şeyi bilirmiş...

Kuşlar Simurg'a inanır ve onun kendilerini kurtaracağını düşünürmüş. Kuşlar dünyasında her şey ters gittikçe onlar da Simurg'u bekler dururlarmış. Ne var ki, Simurg ortada görünmedikçe kuşkulanır olmuşlar ve sonunda umudu kesmişler.

Derken bir gün uzak bir ülkede bir kuş sürüsü Simurg'un kanadından bir tüy bulmuş. Simurg'un var olduğunu anlayan dünyadaki tüm kuşlar toplanmışlar ve hep birlikte Simurg'un huzuruna gidip yardım istemeye karar vermişler.

Ancak Simurg'un yuvası, etekleri bulutların üzerinde olan Kaf Dağı'nın tepesindeymiş. Oraya varmak için yedi dipsiz vadiyi aşmak gerekirmiş. Kuşlar, hep birlikte göğe doğru uçmaya başlamışlar...

Yorulanlar ve düşenler olmuş.

Önce bülbül geri dönmüş, güle olan aşkını hatırlayıp.

Papağan o güzelim tüylerini bahane etmiş (oysa tüyleri yüzünden kafese kapatılmış).

Kartal, yükseklerdeki krallığını bırakamamış.

Baykuş, yıkıntılarını özlemiş, balıkçıl kuşu bataklığını...

Yedi vadi üzerinden uçtukça sayıları gittikçe azalmış ve nihayet beş vadeden geçtikten sonra gelen altıncı vadi “Şaşkınlık” ve sonuncusu yedinci vadi “Yokoluş”ta bütün kuşlar umutlarını yitirmiş...

Kaf Dağı’na vardıklarında geriye otuz kuş kalmış. Simurg’un yuvasını bulunca öğrenmişler ki; Sultanları Simurg orada yoktur...

Sonunda sırrı, sözcükler çözer: Farsça “Si”, “otuz” demektir. “...murg” ise “Kuş”... “30 kuş” anlar ki, aradıkları sultan, kendileridir ve gerçek yolculuk, kendine yapılan yolculuktur.

Simurg Anka – “Otuz Kuş” demekmiş.

Onların hepsi Simurg’muş. Her biri de Simurg’muş. Simurg Anka’yı beklemekten vazgeçerek, şaşkınlık ve yok oluşu da yaşadktan sonra bile uçmayı sürdürerek, kendi küllerimiz üzerinden yeniden doğabilmek için kendimizi yakmadıkça, her birimiz birer Simurg olmayı göze almadıkça bataklığımızda, tünelerimizde ve kafeslerimizde yaşamaktan kurtulamayacağız. Şimdi kendi gökyüzünde uçmak zamanıdır...

*M*erdivenleri Tekmeleyenler

Bugün şüphesiz ki zengin ülke mensupları arasında, fakir ülkelerdeki pazarlarının büyük kısmını ele geçirmek ve ortaya çıkacak muhtemel rakiplerin önüne geçmek amacıyla serbest piyasayı ve serbest ticareti telkin eden bazı kişiler vardır. Bu kişiler “Söylediğimizi yapın, yaptığımızı değil!” diyorlar ve başı belada olanların durumundan yararlanan “Kötü Samiriyeliler” gibi davranıyorlar. Fakat çok daha fazla endişe verici olan, zamanımızın Kötü Samiriyelileri’nin kendi politikaları nedeniyle gelişmekte olan ülkelere zarar verdiklerinin farkında bile olmamalarıdır. Kapitalizmin tastamam yeniden yazılan tarihi nedeniyle zengin dünyadaki pek çok kişi, gelişmekte olan ülkelere tavsiye edilen serbest ticaretin ve serbest piyasanın ortaya çıkarttığı tarihsel çifte standardı kavrayamaz.

Bir yerlerde, fotoğraftakileri istenmeyen kişilerin üstünü kapatan ve tarihsel olayları sistematik biçimde yeniden yazan bir gizli fesatlık komitesinin bulunduğunu ileri sürmüyorum. Lakin tarih, zafer kazananlar tarafından yazılır, tabii geçmişi bugünün bakış açısıyla yorumlamanın insan doğasına ilişkin olduğu da unutulmamalıdır. Nihayetinde zengin ülkeler, büyük ölçüde bugün bazılarının Rönesans “İtalya”sı (1871’e kadar var olmayan bir ülke’ hakkında yazdıkları veya Fransızca konuşan Norveçlileri (Fetihçi Norman Kralları) İngiliz Kral ve Kraliçelerinin listelerine dâhil ettikleri gibi, kendi tarihlerini zaman içinde tedricen, genellikle farkında olmadan ve kendilerine dair bugünkü görüşleriyle daha tutarlı

olabilecek biçimde yeniden yazılır.

Sonuçta, fakir ülkelere dürüst, ama yanlış bir inançla tavsiyelerde bulunan pek çok kötü Samiriyeli, zengin olmak için geçmişte kendi ülkelerinin de izlediği serbest ticaret ve serbest piyasa yollarını tavsiye ediyor olabileceklerdir. Fakat gerçekte yardım etmeye çalıştıklarının hayatlarını daha da zorlaştırıyorlar. Bazen bu kötü Samiriyeliler kasten “Merdiveni Tekmelenenlerden” daha büyük sorun olabilirler. Çünkü kendisini haklı görenler kendi menfaatleri peşinde olanlardan genellikle daha inatçı olurlar.

O halde niyetleri ne olursa olsun Kötü Samiriyelileri, fakir ülkeleri incitmekten nasıl vazgeçirebiliriz?

‘İyi Samiriyeliler’ hikâyesinin aslı İncil’den dir. Hikâyede, Samiriyeliler acımasız ve başı belada olanların durumundan faydalanmaktan bile kaçınmayan kişiler olarak tipeştirilmelerine rağmen, eşkıyalar tarafından soyulmuş bir adama bir ‘İyi Samiriyeli’ tarafından yardım edilir.

Ha-Joon CHANG, “Sanayileşmenin Gizli Tarihi”

Artık paydos

Mimar Sinan inşa ettiği camide çalışan bir duvarcı ustanın ağır hasta yatağında, ızdırap içinde ve ümitsiz bir halde yattığını öğrenir ve bu ustasını ziyaret eder.

Yaşı oldukça ilerlemiş olan usta bilinçsiz bir halde “kalfa taş ver, harç ver, mala ver; taş ver, harç ver, mala ver” diye sayıklamaktadır. Koca Mimar anlar ki Usta can çekişirken bile rüyasında duvar örmektedir.

Mimarbaşı'nın gözlerinden yaşlar süzölür ve eğilerek Ustasının kulağına “Ustam paydos” diye fısıldar. Pirifani duvarcı ustası o an ruhunu teslim eder.

Onlarsız da yaşayabilirmişsin gibi...

Bağlanmayacaksın bir şeye, öyle körü körüne. "O olmazsa yaşayamam." demeyeceksin. Demeyeceksin işte.

Yaşarsın çünkü.

Öyle beylik laflar etmeye gerek yok ki. Çok sevmeyeceksin mesela.

O daha az severse kırılırsın.

Ve zaten genellikle o daha az sever seni, Senin onu sevdiğinden...

Çok sevmezsen, çok acımazsın.

Çok sahiplenmeyince, çok ait de olmazsın hem.

Hatta elini ayağını bile çok sahiplenmeyeceksin.

Senin değillermiş gibi davranacaksın.

Hem hiçbir şeyin olmazsa, kaybetmekten de korkmazsın. Onlarsız da yaşayabilirmişsin gibi davranacaksın.

Çok eşyan olmayacak mesela evinde.

Paldır küldür yürüyebileceksin.

İlle de bir şeyleri sahipleneceksen,

Çatıların gökyüzüyle birleştiği yerleri sahipleneceksin. Gökyüzünü sahipleneceksin, Güneşi, ayı, yıldızları... Mesela kuzey yıldızı, senin yıldızın olacak.

"O benim." diyeceksin.

Mutlaka sana ait olmasın istiyorsan birşeylerin...

Mesela gökkuşağı senin olacak.

İlle de bir şeye ait olacaksın, renklere ait olacaksın. Mesela turuncuya, ya da pembeye.

Ya da cennete ait olacaksın.

Çok sahiplenmeden, Çok ait olmadan yaşayacaksın. Hem her an avuçlarından kayıp gidecekmiş gibi,

Hem de hep senin kalacakmış gibi hayat.

İlişik yaşayacaksın.

Ucundan tutarak...